

Η Φωνή της Ορεινής Πατρίδας

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΕΤΟΣ 7^ο
 • ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 39 • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2009

ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΓΕ - ΓΓΕ 2006
 «ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ»

Στους ρυθμούς της παράδοσης

Στους ρυθμούς της παράδοσης κύλησε το φετινό καλοκαίρι στην ορεινή μας πατρίδα. Τα ορεινά χωριά μας έσφουζαν από ζωή. Ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι τα αγαπάει η νεολαία. Τα νέα παιδιά δεν αποχωρίζονται το χωριό και γι' αυτό είμαστε όλοι περήφανοι. Στα πανηγύρια μας, που αποτελούν και το αποκορύφωμα των εορταστικών εκδηλώσεων του κάθε χωριού μαζεύτηκε πολύς κόσμος. Στη Νεραΐδα, το διπλοκάγγελο για μία ακόμη φορά συγκίνησε όσους συμμετείχαν και όσους το παρακολούθησαν. Στον Αετό το τριήμερο πανηγύρι είχε μεγάλη επιτυχία, «του παλιού καλού καιρού», ενώ πρωτοποριακές ήταν οι εκδηλώσεις του Μορφωτικού και Εξωραϊστικού συλλόγου Αετού με αφιέρωμα στους μεγάλους του δημοτικού μας τραγουδιού Παπασιδέρη και Καρακώστα. Ιδιαίτερα πετυχημένη ήταν και η θεατρική παράσταση, «ο μπακαλόγατος», που δόθηκε στη Νεραΐδα από Νεραϊδιώτες ερασιτέχνες ηθοποιούς. Μια παράσταση που παρά τις κακές καιρικές συνθήκες καθήλωσε 350 θεατές!

Γεγονός του καλοκαιριού ήταν και το ποδοσφαιρικό τουρνουά στα πρότυπα Champions League που διοργανώθηκε από τον Πανθεσσαλικό σύλλογο Παχτουριωτών Βόλου και πέρασε πολλά μηνύματα. Τα νέα παιδιά που αποτελούν το Δ.Σ. του συλλόγου αυτού διοργάνωσαν και το επιτυχημένο πάρτι νέων στο Αλώνι, στου Κρίτσι. Έτσι εκατοντάδες νέων από το Παχτούρι και τα γύρω χωριά βρέθηκαν εκεί όπου χόρεψαν, τραγούδησαν, απόλαυσαν τη φύση, είδαν να βγαίνει η πούλια και ο αυγερινός και μαγεύτηκαν από το ξημέρωμα στην ορεινή πατρίδα. Στιγμές ανεξίτηλα χαράμενες στη μνήμη όσων τις έζησαν και μαγευτικές στη σκέψη όσων δεν μπόρεσαν να ανέβουν στο χωριό να τις ζήσουν.

Αξιοσημείωτο γεγονός του καλοκαιριού ήταν και η παραδοσιακή «βίζιτα», που διοργανώθηκε στο Παχτούρι με τη νεολαία μπροστά. Κι εδώ η συμμετοχή του κόσμου ήταν συγκινητική δείχνοντας με την παρουσία του ότι έχει την ανάγκη αυτών των εκδηλώσεων.

Η στροφή προς την παράδοση και τις ρίζες μας είναι μονόδρομος για την ορεινή μας πατρίδα. Είναι χρέος όλων μας να επαγρυπνούμε και να προσφέρουμε ό,τι ο καθένας μας μπορεί από το δικό του μετερίζι. Ακόμη και η παρουσία σε μία εκδήλωση των χωριών μας είναι προσφορά στον τόπο μας.

Με δεξιοτεχνία πάνω στην πλάτη της ξύλινης καρέκλας. Ο χορός της Παπαδιάς των Τζουμέρκων της Ηπειρώτικης ψυχής στο αποκορύφωμα.

Έπαινος και βράβευση για το ποίημα του Θανάση Λιάπη

«Εκεί στις Πίνδου τις πλαγιές...»

Αξιότιμη κύριε Αρχισυντάκτη

Με την παρούσα επιστολή μου θέλω να εκφράσω δημόσια τα συγχαρητήρια και το θαυμασμό μου για τον ακούραστο συνεργάτη της ΦΩΝΗΣ, ΙΩΑΝΝΗ Φ. ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗ. Με τη στήλη του παράθυρο στα περασμένα, που ανελλιπώς κρατά στη ΦΩΝΗ, ανασκαλεύει τη μνήμη μας και μας δίνει με γλαφυρό τρόπο εικόνες μιας εποχής που χάνεται ανεπιστρεπτή. Περιμένω κάθε νέο φύλλο της ΦΩΝΗΣ για να κοιτάξω από το παράθυρό του τα περασμένα.

Είχα την ευκαιρία να του εκφράσω και προσωπικά τα συγχαρητήρια και την εκτίμησή μου αλλά θεωρώ χρέος μου να το κάνω και δημόσια.

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗΣ είναι πηγή ενός ανεκτίμητου θησαυρού. Του εύχομαι και τον προτρέπω να ανασκαλεύει τη μνήμη του, να «στύψει» το μυαλό του και να μας «ποτίσει» με τη λαϊκή μας παράδοση. Το χρειαζόμαστε. Έτσι θα ξελαφρώσει και θα αισθανθεί ότι δεν θα πάει χαμένο τίποτα. Είναι το χρέος του στη λαϊκή παράδοση που τόσο αγαπά και τόσο παρραστατικά υπηρετεί.

Με εκτίμηση
 Καλαντζής Θανάσης
 Μεσοχώρα

Πανηγύρι του παλιού καινού καινού έγινε φέτος στον Αετό!

σελ. 21

Ο Λαογραφικός Όμιλος ΗΛΙΔΑ στον Εύξεινο Πόντο

σελ. 21

Η «ΦΩΝΗ» ανήκει στο λαό της ορεινής μας πατρίδας ο οποίος και την αγάλλισε.

Γράφουν σ' αυτό το φύλλο

Λεντέφης Αναστασίου	σελ. 20
Δημήτρης Βλαχοπάνος	σελ. 18
Ευάγγελος Γ. Βλάχος	σελ. 16
Κωνσταντίνος Ηλία	σελ. 11
Χαράλαμπος Γαλιάνδρας Αθηνός	σελ. 10
Ηλίας Καραθάνος	σελ. 6, 19
Κώστας Καραούλης	σελ. 16, 17
Νίκος Κατσαρός	σελ. 23
Ιωάννης Κώτσης	σελ. 23
Θανάσης Λιάπης	σελ. 15, 20
Θωμάς Μαντέλλος	σελ. 4
Σπύρος Νεραϊδιώτης	σελ. 12, 13, 14
Κώστας Παπαχρήστος	σελ. 19
Ιωάννης Τεντολούρης	σελ. 6
Ελένη Γ. Τσακάλου	σελ. 7
Δημήτρης Ηλ. Τσάκαλος	σελ. 4
Γεώργιος Ν. Τσιούνης	σελ. 11
Γιώργος Δ. Χρηστάκης	σελ. 24

«Ο μπακαλόγατος»

σελ. 9

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

Καραφυλλίδης Γεώργιος	50 €
Καλαντζής Ευάγγελος Βασ.	15 €
Παπακόγκου-Βαρβάκη Αρετή	20 €
Ζολώτας Ιωάννης	15 €
Καραγκούνης Νικόλαος	15 €
Πελεκάνης Παύλος	20 €
Πελεκάνης Ευάγγελος	20 €
Παπάς Λεωνίδας	20 €
Μάστορας Κων/νος Γεωργίου	10 €
Γερογιαννόπουλος Ευάγγελος	20 €
Ζαρονίκος Δημήτριος	15 €
Τσέλιος Κων/νος Δημητ.	30 €
Τσέλιος Ευαγγελία Δημ.	20 €
Αντωνίου Κων/νος Αποστ.	20 €
Τεντολούρης Γεώργιος Αποστ.	15 €
Αντωνίου Κων/νος Αποστ.	20 €
Τσαχρήστα Κρίστη	30 €
Βουσσίνος Παναγιώτης	12 €
Πλαστόρας Χρήστος Δημητρίου	50 €
Τσιρογιάννης Χρήστος Γεωργ.	50 €
Μπακαλάκης Χρήστος	10 €
Μπακαλάκης Γεώργιος	10 €
Χονδρού Λαμπρινή Κων/νου	10 €
Καρακίτσιος Γεώργιος	15 €
Γαββάς Βασίλειος Ηλ.	20 €
Αγγελή - Παπαϊωάννου Μαίρη	30 €
Οικονόμου Θεσσαλία	20 €
Οικονόμου Λεωνίδας του Αποστ.	15 €
Οικονόμου - Γαρδέλη Τζοβάννα	15 €
Λιάπης Δημήτριος του Ευαγ.	15 €
Κοντοβουνίσιος Αντώνιος	20 €
Χονδρός Γρηγόριος	20 €
Χονδρός Ελευθέριος του Γρηγ.	50 €
Βασιλάρας Γεώργιος του Χρ.	12 €
Καραβίδας Αθανάσιος του Ανδρ.	12 €
Μπαζίνα Σταυρούλα του Σ.	12 €
Σπύρου Αγγελική του Παναγ.	12 €
Λύτρα Ευαγγελία του Ιωαν.	10 €
Οικονόμου Δημήτριος του Βασ.	20 €
Οικονόμου Λίλα του Δημ.	20 €
Τσιούνης Γεώργιος του Ηλ.	12 €
Κατσαρός Δημήτριος του Κων.	10 €
Πλής Κώστας	12 €
Πλής Νικόλαος	12 €
Πλή Ελένη	12 €
Σταμούλης Στέλιος	12 €
Αναστασοπούλου Αλεξάνδρα	25 €
Κατσαούνη Μαρία	20 €
Λύτρας Χρήστος του Κων.	20 €
Βασιλάρας Απόστολος του Φωτ.	20 €
Κώση Ράνια του Δημ.	50 €
Κοτρώσιος Νικόλαος	10 €
Γεωργατσέλης Αθανάσιος	10 €
Μάστορας Ιωάννης του Νικ.	20 €
Κατσαρός Μιχαήλ του Αθ.	20 €
Βασδέκη Ευαγγελία του Κων.	12 €
Κουτσαμπέλα Γεωργία	12 €
Γρηγορίου Ευστάθιος	12 €
Οικονόμου Ηρώ	20 €
Βεντίστα Σταυρούλα του Νικ.	10 €
Βεντίστας Κωνσταντίνος του Νικ.	10 €
Αντωνίου Βλάσης & Μήνα	20 €
Μάστορας Κωνσταντίνος του Γεωρ.	15 €
Μπόλλης Ηλίας του Κων.	10 €
Οικονόμου Λεωνίδας του Αριστ.	12 €
Κωσταρέλλος Αριστείδης	10 €
Μάστορας Κωνσταντίνος του Νικ.	15 €
Γούλας Δημήτριος	12 €
Κορμπάκη Μαίρη	20 €
Βασιλείου Ευαγγελία του Γεωργ.	10 €
Τσιρογιάννης Στέργιος του Παν.	15 €
Σαμπάνη-Τσιρογιάννη Σταυρούλα	12 €
Λύτρας Ευάγγελος του Παν.	12 €
Βασίλης Δημήτριος του Σπ.	20 €
Τεντολούρης Φώτιος του Φιλ.	10 €
Στασινός Χρήστος του Λάμ.	10 €

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗ

Οι συνδημότες μας Δημήτριος Γώγος, Γεώργιος Γώγος και Αγγελική Μάστορα ενίσχυσαν οικονομικά την εφημερίδα μας με το χρηματικό ποσό των 200 ευρώ εις μνήμην της μητέρας τους Αικατερίνης Γώγου.

Ποιοι πετάνε τα σκουπίδια στη διασταύρωση του Αετού;

Σκουπιδότοπο κατάντησαν κάποιιοι τη διασταύρωση στην είσοδο του Αετού όπου βρίσκεται και το εικόνισμα του Αη-Γιώργη. Το πανέμορφο δάσος των πλατάνων που άρχισε να σκεπάζει το ανάχωμα στην έξοδο της σήραγγας Αετού (από Φράγμα προς τον Αετό) είναι γεμάτο από σκουπίδια ενώ ασυνείδητοι εξακολουθούν να πετούνε σκουπίδια και μπάζα στην άκρη του δρόμου.

Η κοινότητα πρέπει να καθαρίσει το χώρο και να λάβει μέτρα με την επιβολή προστίμων σε όσους ρυπαίνουν. Και δεν υπάρχει δικαιολογία για το πώς θα βρει τους ρυπαίνοντες. Ανιχνεύοντας μία σακούλα σκουπι-

διών - όπως είχε κάνει παλαιότερα και η πάρεδρος Θεσσαλία Οικονόμου - έχει το δράστη στα χέρια της.

Ιδιαίτερα για τους εργολάβους - γιατί αυτοί πετούν τα μπάζα - να λάβει μέριμνα για αυστηρότερες κυρώ-

σεις. Τέλος πρέπει να γίνει συνείδηση όλων μας ότι ο πλούτος μας είναι η φυσική μας ομορφιά που η μάνα Πίνδος μας χάρισε απλόχερα. Ας μην τον καταστρέφουμε εμείς οι ίδιοι!

Ποιος έβγαλε την πινακίδα;

Όπως βλέπετε και στην φωτογραφία κάποιος έβγαλε την πινακίδα στη διασταύρωση του Αετού στο δρόμο εθνική οδός Άρτας - Τρικάλων κι έμεινε η κολόνα... χήρα.

Έτσι για όποιον έρχεται από το Βουργαρέλι, την Άρτα και τη δυτική Ελλάδα η πινακίδα ΑΕΤΟΣ δεν υπάρχει πουθενά ενώ αυτή προς τον ΟΙΚΙΣΜΟ ΔΕΗ φιγουράρει σε πρώτο πλάνο.

Είναι ντροπή και δικαιολογημένα διαμαρτύρονται οι Αετιώτες διότι σ' ένα δρόμο που το καλοκαίρι περνούν χιλιάδες αυτοκίνητα αντί για τον Αετό να δείχνουμε στους περαστικούς τον οικισμό της ΔΕΗ.

Κύριοι του κοινοτικού συμβουλίου πρέπει να τοποθετήσετε την πινακίδα στη διασταύρωση του Αετού και να ξηλώσετε αυτή που δείχνει προς τον οικισμό της ΔΕΗ γιατί πολύ απλά, εδώ και χρόνια, οικισμός της ΔΕΗ δεν υπάρχει πια!

Χωρίς Ιερέα ο Αετός και το Παχτούρι

Μετά τη συνταξιοδότηση του παπα - Κώστα Χονδρού (παπα - Ντίνου) χωρίς ιερέα έμειναν τα χωριά Αετός και Παχτούρι. Με την παρέμβαση του Μητροπολίτη Τρίκκης και Σταγών κ. κ. Αλέξιου το Παχτούρι εξυπηρετείται από τον παπα - Αποστόλη της Νεραϊ-

Ο παπα - κώστας Χονδρός (παπα - Ντίνος). Μετά τη συνταξιοδότησή, ο Αετός και το Παχτούρι έμειναν χωρίς Ιερέα.

δας ενώ τον Αετό θα εξυπηρετεί μία φορά το μήνα ο ιερέας του Βαλκάνου.

Οι κάτοικοι του Αετού και του Παχτουρίου κάνουν έκκληση στο Μητροπολίτη να διορίσει ένα νέο Ιερέα για να εξυπηρετήσει τα δύο χωριά ενώ σύντομα αναμένεται αντιπροσωπεία των κατοίκων των δύο χωριών να τον επισκεφθούν και στο γραφείο του να του εκθέσουν και από κοντά το πρόβλημα.

Μεσοχωρίτικα

ΕΥΘΥΜΑ & ΣΟΒΑΡΑ

Μη βλέπετε τη Μεσοχώρα ως γεωγραφικό χώρο και μαθηματικό σύνολο ανθρώπων και ιδιοκτησιών αλλά ως κοινωνία ανθρώπων.

Γιατί χτύπησες γιαγιά το αυτοκίνητο του Δημάρχου με τη γκλίτσα;

Έτσι, για να ξεραθ' μήσω.

Πολλοί οι Πινδαίοι που θέλουν να είναι υποψήφιοι Δήμαρχοι αλλά πού να βρουν τόσους συμβούλους για το ψηφοδέλτιο. Έχουν μάθει, φαίνεται, ότι η καρέκλα του Δημάρχου και κάθε παρατρεχάμενο δεν φέρνει μόνο δόξα.

Όσοι πανηγυρίζουν ότι η κτηματογράφηση ολοκληρώθηκε, κατάλαβαν τι απαλλοτριώνεται; Ας μην ξυπνήσουν γιατί θα τρομάξουν.

Πάρτυ κάνουν με τις αποζημιώσεις οι Μεσοχωρίτες, λέει εκλεκτός συμπατριώτης μας. Στη Λογγά του Αετού όμως το πάρτυ τέλειωσε και μόλις ξημέρωσε όλοι τρόμαξαν.

Αν οι ενοικιαστές αφήνουν πίσω τους συντρίμια, τότε οι αγοραστές τι αφήνουν;

Γιατρός συμπατριώτης φοβάται να πιει νερό από το ποτάμι την περίοδο του camping αλλά τη θολούρα από την αμμοληψία την πινει! Λέτε να έχει (η θολούρα) αντιμικροβιακή δράση!

Υπέρ της κόμης και της ενορίας ταύτης» προσεύχεται ανελλιπώς ο παπα-Σωτήρης. Από το στόμα του και στου Θεού το αυτί, (και των αρμοδίων και μη).

Ψάχνει απεγνωσμένα η ΔΕΗ να βρει χώρο για την εγκατάσταση των κοντέινερς. Ακόμα και τα Μετόχια τη διώχνουν. Το γήπεδο που περιφράχτηκε δεν κάνει; Πολλά ακούγονται.

Με τους φανοστάτες που μπήκαν προς το νεκροταφείο οι νεκροί μας δεν θα μπορούν να ησυχάσουν. Το φως των νεκρών είναι το σκοτάδι.

Ξημεροβραδιάζονται στη Νομαρχία εκλεκτοί Μεσοχωρίτες για να συμπληρώσουν τους κτηματολογικούς πίνακες. Ούτε έμμισθοι υπάλληλοι να ήταν!

«Στόχος μας είναι ένας, να αγοράσουμε το μέλλον της Μεσοχώρας και μάλιστα σε πολύ καλή τιμή» δηλώνει με έπαρση. Μόνο που για να αγοράσεις το μέλλον, πρέπει να πουλήσεις το παρελθόν. Αγοραπωλησίες.

Οικοδομική κατασκευαστική: Αναστηλώνονται, επισκευάζονται - στα πρόχειρα - κατοικίες προς πώληση. Αθάνατο ελληνικό δαμόνιο!

Ο παππούς που «βλέπει» μακριά:

Έμαθα ότι θα πάρεις οικόπεδο στο νέο οικισμό, θα φτιάξεις και σπίτι;

Πάψε, βρε, που θα φτιάξω σπίτι. Ας το να 'ναι το οικόπεδο για τα εγγόνια μου.

Όπου γλέντι και χορός η Πανάγιω πρώτη.

Κουίζ: Ποιος αποπειράθηκε να αγοράσει κομμάτι-φιλέτο κοντά στις υπό απαλλοτρίωση περιοχές και έφαγε πόρτα; (ακούστε τι ψιθυρίζεται στη Μεσοχώρα)

ΕΙΔΕ, ΑΚΟΥΣΕ και ΓΡΑΦΕΙ ο Σατανίσσιος Μην τα παρεξηγήσετε' η αλήθεια πάντα βρίσκεται...

ΤΟ ΚΙΝΟΥΜΕΝΟ ΜΑΝΑΒΙΚΟ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ

Ποιος επισκέπτεται πιο συχνά από όλους μας την Ορεινή Πατρίδα; Ποιος κουβαλάει όλα τα καλά της γης στα χωριά μας και εξυπηρετεί ανελλιπώς όλα τα σπίτια σε όλες τις γειτονιές; Ποιος καλημερίζει ολοχρονίς σε όλους τους μόνιμους κατοίκους;

Ο ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ με το φορτηγό φορτωμένο με φρούτα και λαχανικά

Παρεμβάσεις

Εδώ, κάτι δεν πάει καλά...

Γράφει ο
Δημήτρης
Ηλ. Τσάκαλος,
Αρχισυντάκτης

Πολλές φορές, τα τελευταία χρόνια, από αυτή εδώ τη στήλη επισημάνω τα θετικά και τα αρνητικά του κοινοτικού μας συμβουλίου. Αρκετές από αυτές έχω αναφερθεί στη σημαντική προσφορά του προέδρου της διευρυμένης κοινότητας Νεραΐδας Ηλία Καραγεώργου στα ορεινά χωριά μας. Άλλες πάλι έχω τονίσει την ευαισθησία του και τη σύγχρονη σκέψη του σε πρωτοποριακές για την ορεινή μας πατρίδα τομές παρά τα «βαρίδια» που κατά καιρούς δεν τον αφήνουν να προχωρήσει.

Όσο όμως κι αν ένας πρόεδρος θέλει να κάνει τομές και να συγκρουσθεί με το σήμερα προς όφελος του αύριο, αν δεν έχει τη σύμφωνη γνώμη της πλειοψηφίας του κοινοτικού συμβουλίου όλες του οι ιδέες πέφτουν στον κάλαθο των αχρήστων.

Αφορμή για τα παραπάνω αποτελεί η **απαράδεκτη στάση του κοινοτικού συμβουλίου** σε ό,τι αφορά στο κοινοτικό κατάστημα του Αετού.

Ενώ ο προηγούμενος ενοικιαστής του είχε συμβόλαιο να παραμένει το κατάστημα ανοιχτό όλο το χρόνο, με την ανοχή του κοινοτικού συμβουλίου οι όροι αυτοί καταστρατηγήθηκαν και τα τελευταία χρόνια το κατάστημα αυτό άνοιγε μόνο τρεις μήνες το χρόνο. Κι όταν το συμβόλαιο του ενοικιαστή αυτού έληξε, με την ανοχή πάλι του κοινοτικού συμβουλίου το κατάστημα υπολειπόταν σε καλοκαίρι του 2008 και από το τέλος του καλοκαιριού αυτού -14μήνες μετά- όλο και ανακαινίζεται. Μάλιστα με τέτοιο τρόπο που και ο Πύργος του Αϊφελ να συντηρούνταν, θα είχε τελειώσει!

Κατά καιρούς είχα επισημάνει στον πρόεδρο και το κοινοτικό συμβούλιο ότι **για να έχουν την απαίτηση ο ιδιώτης να εκσυγχρονίσει το κατάστημα του στα χωριά μας, πρέπει η ίδια η κοινότητα να δώσει το καλό παράδειγμα.** Και στην προκειμένη περίπτωση αφού αυτό είναι το μοναδικό κοινοτικό κατάστημα πρέπει το **κοινοτικό συμβούλιο να σκεφθεί σοβαρά και να το φτιάξει κατάστημα ΠΡΟΤΥΠΟ για τα ορεινά χωριά μας.** Και πρότυπο θα είναι το κατάστημα αυτό όταν θα έχει σύγχρονη κουζίνα, εξαερισμό (βασική προϋπόθεση στα σύγχρονα μαγαζιά), θέρμανση, φωτισμό και άλλες συνθήκες υγιεινής. Και πρότυπο, αγαπητοί φίλοι του κοινοτικού συμβουλίου, δεν είναι ένα κατάστημα όταν έχει δύο τουαλέτες για να κάνουμε την ανάγκη μας και μόνο αλλά και όταν οι τουαλέτες αυτές έχουν θέρμανση και έναν προθάλαμο να πλύνει ο πελάτης τα χέρια του ή να ψιλοφτιάξει η κυρία τα μαλλιά της και να περάσει ένα κραγιόν από τα χείλη της.

Θα μπορούσε εδώ το κοινοτικό συμβούλιο να κάνει την υπέρβαση και στα τραπεζοκαθίσματα έτσι ώστε ο ενοικιαστής του να μην τοποθετεί ό,τι θέλει κάνοντας το κατάστημα και την πλατεία γύφτικο τσαντιρί.

Όταν το κοινοτικό συμβούλιο υλοποιήσει την ιδέα του καταστήματος ΠΡΟΤΥΠΟ θα βάλει και κανόνες, έτσι ώστε κανένας ενοικιαστής απ' όποια γωνιά του πλανήτη κι αν εμφανιστεί να μην έχει τη δυνατότητα να κάνει ό,τι θέλει.

Ακόμη κι όταν θα αγοράζει τα επιπλέον τραπεζοκαθίσματα θα συμβουλευτείται την κοινότητα, όταν θα τοποθετεί το ψυγείο της «coca cola» θα συμβουλευτείται επίσης την κοινότητα κλπ.

Οι Αετώτες διαμαρτύρονται κι έχουν απόλυτο δίκιο. Καλές οι υπηρεσίες της Πόλης και του Θωμά στον Αετό αλλά το μαγαζί που έχουν σήμερα πάνω από δύο παρέες πέντε - έξι ανθρώπων δεν χωράει. Από εκεί και πέρα τίθεται θέμα και για την υγιεινή όλων. Μια υγιεινή για την οποία φέρει ευθύνη το κοινοτικό συμβούλιο.

Δεν θα μπω στη λογική ότι πίσω από την αδράνεια του κοινοτικού συμβουλίου υπάρχουν σκοπιμότητες αλλά ούτε θα υιοθετήσω όλα όσα ακούγονται στην πλατεία του Αετού. **Δεν δέχομαι όμως και τον ισχυρισμό ότι δεν έχει χρήματα η κοινότητα και πρέπει να φτιάξει το κατάστημα ο νέος ενοικιαστής. Το κοινοτικό συμβούλιο έχει την απόλυτη ευθύνη και πρέπει να υλοποιήσει άμεσα το κατάστημα ΠΡΟΤΥΠΟ,** να το δημοπρατήσει με αυστηρούς όρους - αυτονόητο για δώδεκα μήνες το χρόνο - και με τίμημα που δεν θα βλάπτει ούτε τα συμφέροντα της κοινότητας ούτε των κατοίκων του χωριού.

Επίσης τα τρία ή τα πέντε χρόνια συμβολαίου πρέπει να επανεξετασθούν δεδομένου ότι ο δημοτικός και κοινοτικός κώδικας **μπορεί να δώσει αυτή τη δυνατότητα στο κοινοτικό συμβούλιο.** Πρέπει όλοι να σκεφθούν ότι κανείς δεν παίρνει την απόφαση να ασκήσει το επάγγελμα αυτό στον Αετό με την αβεβαιότητα των τριών ή πέντε χρόνων. Εξάλλου όταν υπάρχουν ισχυροί όροι και σοβαροί κανόνες, τα χρόνια του συμβολαίου δεν έχουν να παίξουν κανέναν απολύτως ρόλο!

Φίλοι του κοινοτικού συμβουλίου, σας σκουντάω, γιατί εδώ κάτι δεν πάει καλά...

Και ποιον δεν συγκίνησε και ποιος δεν βούρκωσε και ποιος δεν κούνησε το κεφάλι του κοιτάζοντας ετούτη τη φωτογραφία που πρωτοδημοσιεύτηκε στη στήλη του Κώστα Βασιλάρα «Αναμνήσεις» του προηγούμενου τεύχους της «Φωνής».

Αυτή η άψυχη εικόνα μας γυρνάει 32 χρόνια πίσω. Κοιτάζοντάς την με επιμονή βλέπουμε πως ο αδιάστατος χρόνος που περνάει από πάνω μας αλλάζει την εμφάνισή όλων μας. Οι καρδιές μας όμως παραμένουν ίδιες και χτυπούν για την ορεινή μας πατρίδα αλλά και του ενός για τον άλλο γιατί όσοι εικονίζονται σ' αυτή τη φωτογραφία είναι όλοι τους αδέρφια με μάνα και πατέρα τον Αετό και το Παχτούρι.

Αλήθεια, δεν θα είχε πολύ ενδιαφέρον το καλοκαίρι του 2010 να μαζευτούν όλοι οι εικονιζόμενοι στο ίδιο σημείο, στη λογιά του Αετού, να ξαναπαίξουν ποδόσφαιρο έστω και για δέκα λεπτά της ώρας για τις ανάγκες μιας αναμνηστικής φωτογραφίας, 33 χρόνια μετά;

Διακρίνονται όρθιοι από αριστερά: Κώστας Μάστορας, Δημήτρης Κώτσης, Θανάσης Κατσαρός, Κώστας Πλής, Χρήστος Καρανάσιος, Νίκος Πλής, Αποστόλης Τσιρογιάννης, Κώστας Βασιλάρας, Κώστας Καρανάσιος, Βασίλης Κούτρας, Φώτης Κόγκος, Νίκος Γ. Τσάκαλος, Βασίλης Λύτρας.

Καθιστοί από αριστερά:

Κώστας Β. Λύτρας, Παναγιώτης Μπόλλης, Φώτης Κ. Μπόλλης, Παναγιώτης Μάστορας, Νίκος Η. Τσάκαλος, Βαγγέλης Βακόλας, Παντελής Τσάκαλος, Γιώργος Μπανταβάνης, Γρηγόρης Μπανταβάνης, Σωτήρης Τσάκαλος, Ηλίας Β. Λύτρας, Γιώργος Βακόλας.

Όχι στην εμπάθεια και στη μιζέρια

Γράφει ο
Θωμάς
Μαντέλλος

Είναι γεγονός ότι όλοι εμείς που ζούμε στις μεγαλουπόλεις, νιώθουμε έντονη την ανάγκη πολλές φορές να «τρέξουμε» με κάθε μέσο, έστω και για λίγο στα «πάτρια εδάφη» της ορεινής πατρίδας. Αυτό γίνεται κυρίως το καλοκαίρι, όταν ο καθένας μας έχει κάποιες μέρες παραπάνω στη διάθεσή του.

Εκεί λοιπόν αναζητά την ηρεμία του, την αντάμωση με συγγενείς του, φίλους, τη χαλάρωση μέσα στο μαγευτικό φυσικό περιβάλλον του χωριού του. Ζωντανεύουν εικόνες μακρινές, αλλοτινές και εξωτερικεύει συναισθήματα που είναι «πνιγμένα» όλο το χρόνο στις σκοτούρες και το άγχος της πόλης. Οι περισσότεροι από μας αυτά αποζητούν και έτσι επιδιώκουν να περάσουν τις λίγες μέρες στον τόπο τους.

Δυστυχώς όμως υπάρχουν και οι άλλοι. Αυτοί που με κάθε ευκαιρία μετάβασης και παραμονής τους στο χωριό, το μόνο που θέλουν είναι οι κάθε λογής αντιπαράθεσεις με τους συγχωριανούς τους. Είτε σε πλαίσια κοινοτικά, είτε συλλογικά, είτε για... οτιδήποτε κινείται. Και βλέπεις σκηνές στα καφενεία στις οποίες πρωταγωνιστές είναι οι ίδιοι άνθρωποι. Δεν αφήνουν τίποτα να «πέσει κάτω». Ό,τι κάνει το κοινοτικό συμβούλιο είναι λάθος, το ίδιο για τις εκδηλώσεις των συλλόγων, τον τύπο, την εκκλησία κ.λπ.

Ασφαλώς ο καθένας μας μπορεί να έχει διαφορετικές απόψεις και θέσεις για διάφορα θέματα ή έργα που γίνονται και εκφέρει τη γνώμη του πολιτισμένα και με τρόπο που δε θίγει κανέναν. Αλλά να βλέπεις συγχωριανούς που έχουν να συναντηθούν τουλάχιστον ένα χρόνο και να μη μιλιούνται επειδή διαφώνησαν για τέτοια ζητήματα, κατά τη γνώμη μου είναι «άσχημο» και δε συνάδει με τη συνολική προσπάθεια και συνεργασία που πρέπει να υπάρχει για να έχουμε αποτελέσματα.

Το να μην έχεις «προσωπικά» με κάποιον και να βρίσκεσαι σε αντιπαράθεση προσωπική λόγω πολιτικών, κοινοτικών ή συλλογικών προτιμήσεων, σε χωριανικά πλαίσια είναι απαράδεκτο. Ο καθένας μας πρέπει να «ρίχνει νερό στο κρασί του» και να αντιμετωπίζει τα πράγματα με άλλο μάτι.

Γνωρίζουμε ότι όσοι ασχολούνται με τα κοινά, αλλά και οι υποστηρικτές τους, έρχονται συχνά σε αντιθέσεις και υποστηρίζουν διαφορετικές στρατηγικές. Επίσης και με πολλούς συμπατριώτες υπάρχει διάσταση θέσεων σχετικά με την αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων. Προσωπικά όμως δεν έχει να χωρίσει κανένας τίποτα.

Είναι λοιπόν άστοχο, κάποιος συγχωριανός μας να δημιουργούν άσχημες εικόνες και εντυπώσεις δημόσια, που τις πιο πολλές φορές η αιτία είναι ασήμαντη. Και συχνά την κριτική δέχονται άνθρωποι που έχουν προσφέρει ή έχουν τη διάθεση να προσφέρουν. **Με τέτοιες όμως συμπεριφορές «αλλάζουν πλεύση» και**

μετανιώνουν για το ενδιαφέρον που έδειξαν. Κι ύστερα τους ψάχνουμε.

Δεν ξέρω από πού ξεκινάει αυτή η εμμονή και η προσωπική συμπεριφορά μερικών. Μήπως γιατί δεν μπορούμε να φτάσουμε τον άλλον; Μήπως επειδή συνηθίσουμε στις κουβέντες κάτω και πίσω απ' το τραπέζι; Μήπως κουβαλάμε προσωπικά «κόμπλεξ»; Ή δεν μπορούμε να παραδεχτούμε την ανωτερότητα και τις επιτυχίες του διπλανού; Ίσως κάτι ή κάποια απ' όλα αυτά. Ένα όμως είναι σίγουρο. Υπάρχει κακομοιριά και εμπάθεια.

Και αυτά πρέπει να τ' αποτρέψουμε. Οι χωριανοί πρώτα που είναι Μέλη των διάφορων φορέων, με τη συμπεριφορά τους να δώσουν το σωστό παράδειγμα ώστε να απομονωθούν τέτοιου είδους ενέργειες και να υπάρχει ορθή και πολιτισμένη αντιπαράθεση.

Για διάλογο με επιχειρήματα κι όχι με αφορισμούς!

ΟΛΟ
το αρχείο
της «ΦΩΝΗΣ»
ΣΤΟ
www.dovroi.gr
Ξεφυλλίστε το
ΚΙ ΕΣΕΙΣ...

Η Φωνή της Ορεινής Πατρίδας

ΒΡΑΒΕΙΟ «ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ 2006» - ΓΓΕ - ΓΓΕ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

ΕΚΔΟΤΗΣ:ΗΛΙΑΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΣ, Πρόεδρος της Κοινότητας
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΗΛ. ΤΣΑΚΑΛΟΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:.....ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΗΛ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΝΤΟΠΑΝΝΗΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΝΤΕΛΟΣ, ΠΕΤΡΟΣ Κ. ΤΕΝΤΟΛΟΥΡΗΣ,
ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΖΟΚΑΣ, ΠΙΡΡΟΣ Κ. ΧΟΝΔΡΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ:.....ΚΩΣΤΑΣ Λ. ΒΑΣΙΛΑΡΑΣ
ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΗ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:..ΙΣΑΒΕΛΛΑ - ΣΟΥΖΑΝΑ ΓΙΑΠΙΑΝΝΗ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ, ΕΠΙΤΑΓΕΣ:

Καλαμάτα 1, 421 00, ΤΡΙΚΑΛΑ - ΤΗΛ.: 24310 33457, FAX: 74676

Ετήσια οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας: 12 €

Τηλ.: 6974410056 • e-mail: dtsakalos@yahoo.gr • www.dovroi.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΛΑΣΣΑΡΗ

ΚΥΠΡΟΥ 21, ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ • ΤΗΛ.: 210.99.65.656

Κείμενα που αποστέλλονται στην εφημερίδα, δημοσιευμένα ή μη, δεν επιστρέφονται. Ανώνυμα κείμενα δεν δημοσιεύονται.

Απορρίφθηκαν όλες οι εναντίον του προσφυγές

Νόμιμο το Στέκι της Νεολαίας στο Παχτούρι

Μέσα από τις στήλες της «Φωνής» παρακολουθήσατε τους τελευταίους μήνες την αναφορά κατοίκων του Παχτούριου προς την Περιφέρεια Θεσσαλίας για να κλείσει το στέκι νεολαίας στο Παχτούρι, καθώς και τη θέση της νεολαίας αλλά και του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτούριωτών Βόλου οι οποίοι αμφότεροι τάχθηκαν υπέρ της συνέχισης λειτουργίας του. Πάλι από τη «Φωνή», θα έχετε τη δυνατότητα παρακάτω να παρακολουθήσετε τη συνέχεια των γεγονότων που οδήγησαν την επιτροπή του άρθρου 152 Ν. 3463/2006 να απορρίψει και την τελευταία προσφυγή που στρέφονταν ενάντια στο στέκι νεολαίας στο Παχτούρι.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο της Δ.Κ. Νεράιδας στις 12-6-2009 έλαβε την ακόλουθη απόφαση:

Η εισήγηση του προέδρου

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας, Δ/ση Τοπικής Αυτ/σης & Δ/σης με τα υπ' 2287/27.02.2009Α και 6610+4500+4013/26.05.2009 σχετικά της έγγραφα που αφορά αιτήσεις-αναφορές των κατοίκων Κ.Δ. Παχτούριου σχετικά με το αναψυκτήριο - στέκι νεολαίας μας ζητάει να εξερευνηθεί αποδεκτή λύση του θέματος αυτού.

Σας αναφέρω ότι μερίδα κατοίκων του Κ.Δ. Παχτούριου με επιστολή προς τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Θεσσαλίας ζητούν την αλλαγή χρήσης της αίθουσας αναψυκτήριου - στέκι νεολαίας σε πνευματικό κέντρο.

Σας ενημερώνω ότι νόμιμα έχουν ληφθεί οι υπ' αριθμ 34.64 & 76 αποφάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου καθώς και οι εγκριτικές των.

Όπως γνωρίζετε οι απόψεις των κατοίκων του Κ.Δ. Παχτούριου δίστανται που μια μερίδα με την από 02/02/2009 αίτηση-αναφορά ζητάει την αλλαγή χρήσης της αίθουσας αυτής, ενώ άλλη μερίδα με την από 27/03/2009 αίτηση-αναφορά ζητάει να παραμείνει ανοικτό το αναψυκτήριο-στέκι νεολαίας αλλά να πληροί τους κανόνες, τις προδιαγραφές και τους όρους ως αναψυκτήριο.

Πρόταση μου είναι να παραμείνει η αίθουσα ανοικτή αυτή που χρησιμοποιείται ως αναψυκτήριο - στέκι νεολαίας για τον λόγο ότι ο ενοικιαστής του έχει υπογράψει συμβόλαιο το οποίο λήγει τις 31/07/2010 και να μην γίνει αποδεκτή η παραίτηση του ενοικιαστή από το αναψυκτήριο - στέκι νεολαίας.

Και κάλεσε το Κοινοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά. Το Κοινοτικό Συμβούλιο ύστερα από διαλογική συζήτηση και αφού έλαβε υπόψη του την εισήγηση του Προέδρου και τις σχετικές αιτήσεις-αναφορές των κατοίκων του Κ.Δ. Παχτούριου.

Αποφασίζει ομόφωνα

Επειδή το Κοινοτικό Συμβούλιο με ομόφωνη απόφαση σύστησε την δημιουργία του αναψυκτηρίου - στέκι νεολαίας στο Κ.Δ. Παχτούριου, εμμένει στην πρόθεσή του και στην άποψή του να συνεχιστεί η λειτουργία του αναψυκτηρίου - στέκι νεολαίας μέχρι την λήξη του συμβολαίου του, καθώς και στην μη αποδοχή παραίτησης του ενοικιαστή από το αναψυκτήριο - στέκι νεολαίας.

Κατά της απόφασης αυτής του Κοινοτικού Συμβουλίου (51/2009) στις 22-6-2009 ο κ. Πάυλος Παππάς κάτοικος Παχτούριου κατέθεσε ένσταση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Στις 7-7-2009 ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Θεσσαλίας κ. Φώτιος Γκούπας με την αριθ. Πρωτ. 8575 + 7977 απόφασή του απέρριψε την προσφυγή του κ. Παύλου Παππά.

Το σκεπτικό του Περιφερειάρχη:

Σκεφθέντες

• Επειδή, σε περίπτωση υποβολής προσφυγής ο έλεγχος του Γενικού Γραμματέα αφορά καταρχήν το παραδεκτό αυτής και στη συνέχεια το βάσιμο. Εφόσον κριθεί ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή, τότε ελέγχεται το βάσιμο αυτής, διαφορετικά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

• Επειδή, η ένσταση του κ. Παππά κατά της αριθμ. 51/2009 αποφάσεως του Κοινοτικού Συμβουλίου Νεράιδας, περιήλθε και πρωτοκολλήθηκε στην Υπηρεσία μας στις 22-06-2009 δηλ. εντός της χρονικής προθεσμίας των δέκα (10) ημερών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 150 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Ν. 3463/2006), εξετάζεται νομότυπα ως προς το χρονικό όριο της προθεσμίας.

• Επειδή, το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος, είναι προϋπόθεση του παραδεκτού της προσφυγής, πρέπει, δε, να είναι προσωπικό, άμεσο (να συνδέει, δηλαδή, απευθείας τον προσφεύγοντα με τη βλάβη που υφίσταται από τη πράξη), ενστώδες (και μάλιστα σε τρία χρονικά σημεία, δηλαδή, κατά τον χρόνο λήξεως της αποφάσεως, κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής και κατά τον χρόνο συζητήσεως αυτής), η δε εκ της πράξεως βλάβη πρέπει να έχει επέλθει ή να είναι λογικά αναπόφευκτη (Ολ. Σ.τ. Ε. 1002/2007).

• Επειδή, έχει γίνει δεκτό, ότι δεν αρκεί το

γενικό ενδιαφέρον κάθε πολίτη, αλλά απαιτείται, ιδιαίτερο και άμεσο έννομο συμφέρον η ύπαρξη του οποίου κρίνεται, όταν η πράξη ή η απόφαση δεν απευθύνεται, ευθέως, προς τον προσφεύγοντα, μόνον, εφόσον δημιουργεί γι' αυτόν συγκεκριμένες έννομες συνέπειες, από τον σύνδεσμο που υπάρχει μεταξύ των εννόμων αποτελεσμάτων τα οποία επέρχονται από την προσβαλλόμενη διοικητική πράξη και το περιεχόμενο μιας συγκεκριμένης νομικής καταστάσεως ή ιδιότητας στην οποία βρίσκεται ή την οποία έχει και επικαλείται ο προσφεύγων (Σ.τ.Ε. 2717/2007 Ολ.-Στ.Ε. 2855 και 2856/1985 πρβλ. και Ολ. Σ.τ.Ε. 971/1998). Επίσης, τη βλάβη από την προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να την υφίσταται, προσωπικώς, ο ίδιος ο προσφεύγων και όχι έτερο πρόσωπο με το οποίο συνδέεται με ορισμένη σχέση (πρβλ. Σ.τ.Ε. 605/2008).

• Επειδή στην προκειμένη περίπτωση δεν προκύπτει το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος, ως απλού δημότη του Τ.Δ. Παχτούριου, ούτε προκύπτει από πουθενά ότι κατέθεσε την προσφυγή ως εκπρόσωπος του Τοπικού Διαμερισμού Παχτούριου ή μέλους αυτού, η προσφυγή θεωρείται απαράδεκτη και γι' αυτό το λόγο και απορρίπτεται.

• Επειδή, ο Γενικός Γραμματέας εξετάζει μόνο τους λόγους που προβάλλονται με την προσφυγή και δεν ερευνά και άλλους λόγους ακυρότητας της πράξης, οι οποίοι δεν προβάλλονται από τον προσφεύγοντα.

• Επειδή, η πρόσκληση του Προέδρου της Κοινότητας, σύμφωνα με το τυπικό μέρος της αριθμ. 51/2009 Α.Κ.Σ. επιδόθηκε κανονικά στους Κοινοτικούς Συμβούλους τουλάχιστον τρεις (3) πλήρεις ημέρες (αριθμ. 1199/5-6-2009) πριν από τη συνεδρίαση της 12ης Ιουνίου, ενώ δεν προκύπτει από πουθενά ότι η συνεδρίαση θεωρήθηκε ως κατεπείγουσα αλλά ήταν τακτική συνεδρίαση.

• Επειδή, η διαμόρφωση των θεμάτων της πρόσκλησης της συνεδρίασης του Κοινοτικού Συμβουλίου είναι καθαρά θέμα του Προέδρου της Κοινότητας.

• Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 110 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, το Κοινοτικό Συμβούλιο αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν την Κοινότητα, όπως συμβαίνει και στην προκειμένη περίπτωση, όπου δεν έκανε δεκτή την παραίτηση του ενοικιαστή, ο οποίος δεσμεύεται από το συμβόλαιο του.

• Επειδή, η συγκεκριμένη απόφαση κατά κύριο λόγο δεν είναι τίποτε άλλο από επανάληψη προηγούμενων αποφάσεων της Κοινότητας, η οποία αποφάσισε παλαιότερα με άλλη απόφαση της, όπως είχε το δικαίωμα, να ζητήσει την αλλαγή χρήσης του κτιρίου, όπου κάποτε στεγαζόταν το Δημοτικό Σχολείο Παχτούριου. Κατά της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία ελήφθη με τη σύμφωνη γνώμη της Α/θμιας Εκπαιδευσης και ήταν η μόνη εκτελεστέα πράξη, δεν ασκήθηκε καμία προσφυγή.

• Επειδή ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ασκεί έλεγχο νομιμότητας στις αποφάσεις των Δήμων και Κοινοτήτων και όχι έλεγχο σκοπιμότητας

Γι' αυτούς τους λόγους:

Αποφασίζουμε

Απορρίπτουμε την από 22-06-2009 προσφυγή του κ. Παύλου Παππά κατά της αριθμ. 51/2009 αποφάσεως του Κοινοτικού Συμβουλίου Νεράιδας «περί εξεστάσεως αίτησης κατοίκων Κ.Δ. Παχτούριου», για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.

Κατά της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Θεσσαλίας μπορεί οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον να ασκήσει προσφυγή εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την έκδοσή της ή την κοινοποίησή της ή αφοτόυ έλαβε γνώση αυτής ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής του άρθρου 152 του Ν. 3463/2006, που εδρεύει στην έδρα της Περιφέρειας Θεσσαλίας (Σωκράτους 111 - Λάρισα).

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, ΦΩΤΙΟΣ ΓΚΟΥΠΑΣ

Στις 7-8-2009 ο κ. Πάυλος Παππάς κατέθεσε νέα προσφυγή στην επιτροπή του άρθρου 152 Ν.3463/2006 η οποία στις 3-9-2009 συνεδρίασε δημόσια στην περιφέρεια Θεσσαλίας και έκρινε τα ακόλουθα:

ΑΠΟΦΑΣΗ

Από το πρακτικό 33/2009 της Επιτροπής του άρθρου 152 του Ν.3463/2006 Λάρισα. Απόφαση: 98/2009.

Συνεδρίασε δημόσια στην Περιφέρεια Θεσσαλίας στις 3-9-2009, ημέρα Πέμπτη, η Ειδική Επιτροπή του άρθρου 152 του Ν. 3463/2006 Λάρισα, η οποία συγκροτήθηκε με την αριθ. 2225/28-3-2007 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Θεσσαλίας, την 5236/11-6-2007 τροποποιητική, την οικ. 10429/12-11-2007 τροποποιητική, την οικ.

11922/17-12-2007 τροποποιητική, την 3651/28442/16-4-2008 τροποποιητική, την 2264/13274/2009 τροποποιητική, Αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Θεσσαλίας και ήταν παρόντες οι κ. κ.

1. Χαλιαμούρδα Χρυσούλα: Εφέτης του Εφετείου Λάρισας ως αναπληρώτρια Πρόεδρος της Επιτροπής.

2. Βάνα Παπακων/νου: Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ. ως αναπληρωματικό μέλος,

3. Κων/νος Δεσπόπουλος: Δήμαρχος Κιλελέρ ως αιρετός εκπρόσωπος της ΤΕΔΚ Λάρισας ως τακτικό μέλος.

Πρακτικά τήρησε η Γραμματέας Ιωάννα Κακαβάκη υπάλληλος της Δ/σης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Επί της υπ' αριθμόν 122/07-08-2009 προσφυγής του Παύλου Παππά του Ηλία κατά της υπ' αριθμόν 8575+7977 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Θεσσαλίας.-

Επί της ως άνω προσφυγής η Επιτροπή κρίνει τα ακόλουθα: Α) Σύμφωνα με το άρθρο 150 του Ν.3463/2006 ορίζεται ότι:

«οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να προσβάλλει τις αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων του άρθρου 152 εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την έκδοση της απόφασης ή την κοινοποίησή της ή αφοτόυ έλαβε γνώση».-

Περαιτέρω σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 148 του Ν. 3463/2006 ο Γ.Γ. Περιφέρειας ασκεί έλεγχο νομιμότητας και όχι σκοπιμότητας στις αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, της δημοκρατικής επιτροπής, κ.λ.π.

Σύμφωνα με τις γενικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου ορίζεται ότι για την άσκηση προσφυγής πρέπει να υπάρχει έννομο συμφέρον, το οποίο να είναι προσωπικό, άμεσο και ενστώδες.- Προσωπικό με την έννοια ότι πρέπει να υπάρχει ειδικός δεσμός μεταξύ του αιτούντος και της προσβαλλόμενης πράξης, λόγω της σχέσης του αιτούντος προς τη νομική ή πραγματική κατάσταση, την οποία θίγει κατά τρόπο βλαπτικό η πράξη ή η παράλειψη.- Να υφίσταται δηλαδή ο αιτών τη βλάβη.- Ο δικαιολογητικός λόγος είναι να μην αποτελέσει η προσφυγή λαϊκή αγωγή (actio popularis). Άμεσο με την έννοια της απευθείας σύνδεσης με το πρόσωπο που προσφεύγοντας, με την έννοια ότι τη βλάβη που προξενείται από την πράξη την υφίσταται ο ίδιος ο προσφεύγων και όχι τρίτο πρόσωπο (Στ.Ε 605/2008). Τέλος, ενστώδες με την έννοια ότι η νομική ή πραγματική κατάσταση, με την οποία συνδέεται ο προσφεύγων και της οποίας η μεταβολή με την προσβαλλόμενη πράξη προκαλεί σ' αυτόν βλάβη πρέπει να υφίσταται σωρευτικώς σε τρία χρονικά σημεία: 1. κατά το χρόνο που εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, 2. κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής και 3. κατά το χρόνο συζητήσεως της (Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Επαμεινώνδα Σπηλιωτόπουλου, 256-264. Κατά την υπ' αριθμόν 1002/2007 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας η βλάβη από την πράξη πρέπει να έχει επέλθει ή να είναι λογικά αναπόφευκτη.- Σύμφωνα με τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 2717/2007, Ολ. ΣτΕ 2855/1985 και 2856/1986, Ολ. ΣτΕ 971/1998) κρίθηκε ότι δεν αρκεί το γενικό ενδιαφέρον κάθε πολίτη, αλλά απαιτείται ιδιαίτερο και άμεσο έννομο συμφέρον.-

Β) Από τα στοιχεία του φακέλου της συγκεκριμένης υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

Το κοινοτικό Συμβούλιο Νεράιδας (και με την έγκριση της υπ' αριθμοί 4846/2008 απόφασης της Περιφέρειας Θεσσαλίας) προχώρησε σε ίδρυση στεκιού νεολαίας στο Δημοτικό Σχολείο Παχτούριου. Ο Παύλος Παππάς άσκησε προσφυγή κατά της υπ' αριθμόν 8575+7977 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Θεσσαλίας ισχυριζόμενος ότι: «το στέκι νεολαίας μετατράπηκε με την ανοχή του Κοινοτικού Συμβουλίου Νεράιδας σε μια ολοκληρωμένη και σύγχρονη ταβέρνα - ψησταριά.- Παρά τις πιέσεις των κατοίκων το Κοινοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη μετατροπή της χρήσης του χώρου από ταβέρνα σε μπαρ. Ισχυρίζεται δε με την εν λόγω προσφυγή του ότι έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της παρούσας.

Γ) Επειδή το γενικό ενδιαφέρον του Παύλου Παππά ως απλού πολίτου δεν αρκεί για την άσκηση της εν λόγω προσφυγής, καθόσον, δεν αποδεικνύεται ότι έχει άμεσο, προσωπικό και ενστώδες έννομο συμφέρον. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή απορρίπτει την υπ' αριθμόν 122/07-08-2009 προσφυγή του Παύλου Παππά.

Η Πρόεδρος, Χρυσούλα Χαλιαμούρδα
Η Γραμματέας, Ιωάννα Κακαβάκη

Επιδόματα σε όσους έχουν εισοδήματα μέχρι 4.700 ευρώ

Για την ενίσχυση των νοικοκυριών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών με χαμηλά εισοδήματα δίνονται από τις εφορίες επιδόματα.

Όσοι έχουν ετήσιο οικογενειακό εισόδημα μέχρι 3.000 ευρώ δικαιούνται 600 ευρώ το χρόνο και όσοι έχουν εισοδήματα από 3.001 ευρώ μέχρι 4.700 ευρώ δικαιούνται 300 ευρώ το χρόνο. Επιπλέον επιδόματα δικαιούνται και όσοι έχουν παιδιά που πηγαίνουν στο σχολείο.

Δικαιούχοι είναι όσοι κατοικούν μόνιμα σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι:

Α) Αίτηση του δικαιούχου

Β) Βεβαίωση του προέδρου της κοινότητας (ή δημάρχου όπου είναι δήμοι) από την οποία προκύπτει η επί διετίας τουλάχιστον συνεχής διαμονή του σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές (όπως είναι τα χωριά μας).

Γ) Αντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ή αντίγραφο της (ελέγχονται τα εισοδήματα του προηγούμενου έτους δηλαδή αυτά που είχαμε αποκτήσει μέσα στο 2008). Αν ο δικαιούχος δεν υποχρεούται στην υποβολή φορολογικής δήλωσης, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986.

Τα επιδόματα αυτά ξεκινάνε από 1 Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο. Αν κάποιος το δικαιούταν πέρυσι και δεν το πήρε, να το ζητήσει φέτος.

Τα ΚΕΠ υποχρεούνται να ενημερώνουν και να συμπληρώνουν τις αιτήσεις των ανήμπορων συνδημοτών και συμπατριωτών μας που έχουν χαμηλά εισοδήματα.

Επικοινωνήστε με τα τηλέφωνα της διευρυμένης κοινότητας Νεράιδας 2431033457 και 2431074676 και τρέξτε να πάρετε αυτή την οικονομική ενίσχυση.

Επειδή ακούγονται πολλά και προς αποφυγή της ταλαιπωρίας του λαού των ορεινών μας χωριών, στη «Φωνή της Ορεινής Πατρίδας» διαθέτουμε ολόκληρο το νόμο τον οποίο και μελετήσαμε προσεκτικά. Όποιος δεν μπορεί να βρει άκρη για να πάρει το επίδομα αυτό να απευθυνθεί στη «Φωνή».

Τίτλοι τέλους για το δημοτικό σχολείο Κορυφής

Στο πάνθεον των αναμνήσεων περνάει πλέον και το δημοτικό σχολείο της Κορυφής. Η εγκατάλειψη και η ερήμωση για την οποία πολύς λόγος γίνεται τελευταία μέσα από τις σελίδες της «Φωνής» χτύπησε και τη δική του πόρτα. Όσο κι αν περίμενε φέτος τις γλυκές φωνούλες των μικρών παιδιών να του ξαναδώσουν τη φωνοπωριάτικη ζωντανία κάτι τέτοιο δεν συνέβη. Αντί αυτών μοναδική του συντροφιά θα έχει από φέτος το βαρύ λουκέτο με το οποίο σφραγίστηκαν οι πόρτες του αναμένοντας τις επόμενες γενιές να τις ξανανοιξουν για μια διαφορετική πλέον αξιοποίηση.

Κρίμα!

Απόγονοι του Νικ δε Γκρηκ

Αχτύπητο δίδυμο και στην τέχνη της... δηλωτής αποδείχθηκε ο νομάρχης Ηλίας Βλαχογιάννης με το γραμματέα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Γιάννη Παπαμιχαήλ: Οι δυο τους νίκησαν τον πρόεδρο της Διευρυμένης Κοινότητας Νεράιδας Ηλία Καραγεώργο και τον κοινοτικό σύμβουλο Βασίλη Μαντέλο, σε χαρτοπαίχτικο αγώνα που διεξήχθη χθες το μεσημέρι στη Νεράιδα. Οι ηττημένοι έκαναν το τραπέζι στους νικητές, αν και ο Καραγεώργος δήλωσε στη στήλη ότι άφησαν τους νομαρχιακούς να νικήσουν σε ένδειξη... καλής φιλοξενίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι τις δυο τελευταίες μέρες ο νομάρχης όργωσε τα ορεινά και επισκέφθηκε συνολικά 17 χωριά. Που να ήταν κοντά και οι νομαρχιακές εκλογές!!!

Κ.Κ.
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ 20/8/2009

Ταξίδι στην Καπαδοκία

στην μνήμη των παληκαριών του 1920

Πάντοτε μου άρεσαν τα ταξίδια. Πιστεύω ότι είναι η καλύτερη επένδυση στη ζωή του ανθρώπου. Μα θα μου πείτε είναι πολυέξοδα. Ναι, αλλά πόσα δεν σπαταλάμε άσκοπα και απερίσκεπτα; Ιδίως για τα μικρά παιδιά αποτελούν μοναδική εμπειρία και πλούτο. Όλες οι εικόνες και παραστάσεις εγγράφονται στην άγραφη πλάκα του μυαλού τους και ανασύρονται στην κατοπινή ζωή τους οσάκις δοθεί ανάλογο ερέθισμα. Είχαμε ταξιδέψει με την οικογένειά μου στην Ιταλία το 1976 για το γάμο του κουνιάδου μου του Άγγελου. Τα παιδιά μου ήταν κάτω των πέντε (5) ετών. Πέρουσι που η κόρη μου ταξίδεψε με τον σύζυγό της στην Νεάπολη και Πομπηία, όσα είδε τόσα χρόνια πριν, τα θυμήθηκε.

Έτσι λοιπόν, έχω μια μικρή βαλίτσα πάντα έτοιμη. Φέτος το καλοκαίρι ο Πρόεδρος της ΠΕΦ κ. Στέφος μου ανακοίνωσε ότι προγραμματίζουν ταξίδι στην Καπαδοκία (χώρα των ωραίων ίππων). Χωρίς δεύτερη σκέψη είπα: «Φύγαμε». Ήταν από τα ωραιότερα ταξίδια που έκανα από κάθε άποψη. Μοναδική εμπειρία, βίωμα ψυχής. Ξύπνησαν μήμες ένδοξες αλλά και τραγικές. Σπουδαίοι αρχαιολογικοί χώροι, ναοί, υπόγειες πολιτείες συνθέτουν μια ατμόσφαιρα νοσταλγίας για το ένδοξο παρελθόν. Αξεπέραστα ιστορικά μνημεία σε συνδυα-

Γράφει η
**Αετώπια
Ελένη Γ.
Τσακάλου,**
φιλόλογος,
Επίτ. Λυκείαρχης

γιοι Ιωάννης ο Ρώσος. Κοιλάδα Κοράματος. Ο Απόστολος Παύλος θεώρησε το Κόραμα ως τον καταλληλότερο τόπο επιμόρφωσης και διδασκαλίας των Ιεραποστόλων. Πάμπολλες εκκλησίες. Τι να πρωτοθαυμάσεις! Ζώντα μνημεία που δηλώνουν όχι εχθρότητα αλλά συμπόρευση και συνύπαρξη των λαών. Τόπος που ενώνει λαούς. Πετρομονάστια κοινόβια, κατοικίες μέσα στους τρικέφαλους πολυκέφαλους κώνους με τα στοιχειωμένα ηφαιστειογενή φουγάρα, εκκλησίες με θαυμάσιες αναπαραστάσεις εικόνων στους τοίχους. Σκοτεινή εκκλησία, εκκλησία των Στεφάνων, όπου απεικονίζεται εκτός των άλλων η θανάτωση των αθών παιδιών, η Κρυφή εκκλησία, επειδή για πολλούς αιώνες παρέμεινε μυστική. Εκκλησία της Παναγίας, εκκλησία του Μήλου, επειδή ο Ιησούς κρατάει στο χέρι ένα στρογγυλό σώμα που μοιάζει με μήλο. Στην πραγματικότητα

πό μάλα+κόπος). Υπόγεια πολιτεία. Κατέβηκα όσο είχε φως. Έμοιαζε με μυρμηγκοφωλιά. Υπάρχουν, λένε, 450-500 τέτοιες. Άνοιξαν σήραγγες

στην κοιλότητα. Πάντως ο Σουλτάνος στην Πόλη για να υπερβεί το μεγαλείο της ανυπέρβλητης και μοναδικής στον κόσμο Αγιά Σοφιάς, έ-

Πετρώματα καμήλες.

για να επικοινωνούν μεταξύ τους σε βάθος 35-80 μ. Υπάρχουν οι ναοί του Αγίου Θεοδώρου και των Αγίων Αναργύρων, ασφαλείς τόποι για τους πρώτους χριστιανούς. Χρησιμοποιούνταν ως καταφύγια. Επίσης τόπος κατήχησης, βάπτισης, τάφοι, εξαεριστήρες (φουγάρα στοιχειωμένα 70-80 μ.).

Κοιλάδα – Φαράγγι Περιστρέμματος – Ιχλάρα / Χλωρού όπου το 1969 βρέθηκε μούμια κόρης Αρχελαΐς (Αρχέλαος – Askaray). Αναπτύχθηκε γρήγορα επειδή βρίσκεται στο σταυροδρόμι Άγκυρας – Αδάνων – Καισαρείας – Ικονίου – Νέα Καρβάλη, κέντρο εμπορίου, γενέτειρα Γρηγορίου Θεολόγου και ομώνυμος ναός. Βυζαντινές εκκλησίες που μετατράπηκαν σε τζαμιά παρά το διάταγμα του Χάτι Χουμαγιούν 1856 περί ανεξιθρησκείας. Έτσι συμβαίνει, δυστυχώς, όταν παντοδύναμοι κατακτητές αφανίζουν τον πολιτισμό των κατακτημένων. Μήπως και οι πολιτισμένοι Ευρωπαίοι δεν αφάνισαν μοναδικούς πολιτισμούς στην Αμερική, διότι τους θεωρούσαν ... πρωτόγονους; Οποία πλάνη! Μήπως πρέπει να θεωρήσουμε εξέλιξη τα επιστημονικά επιτεύγματα που αποτελούν μέσα εξόντωσης και εξαφάνισης όσων δεν μας αρέσουν; Είναι παιδρό και τραγικό μαζί να

κτισε ακριβώς απέναντί της το τεράστιο Μπλε Τζαμί για να την επισκιάσει επί ματαίω. Το Ικόνιο (από τη σκόνη λόγως ανομβρίας) όπου και ο τάφος του Μενίπα του ιδρυτή του τάγματος των περιδινούμενων Δερβίσηδων, που συμβολίζουν το ηλιακό σύστημα Αϊδίνι – Τράλλεις – Καραβάν Σαράϊ, όπου διανυκτέρευαν τα καραβάνια (μόνο μέρα ταξίδευαν). Παρέχονταν δωρεάν οι υπηρεσίες από τον Σουλτάνο. Είναι τα γνωστά σε μας Χάνια. Οι παλαιότεροι θα θυμούνται ότι μέχρι να φτάσουμε από τον Αετό στην Πόρτα (Πύλη) διανυκτερεύαμε δυο βράδια στα Χάνια, όπου βρισκαμε ζεστή σούπα ή φασολάδα, αναμμένο τζάκι να στεγνώσουμε από τη βροχή και τα ζωντανά άχυρο. Όχι βέβαια δωρεάν, όμως εμείς το θεωρούσαμε θείο δώρο. Γνωστό και από την ιστορία το Χάνι της Γραβιάς.

Στη Σινασό (Μουσταρά – Πασά) η εκκλησία του Αγίου Βασιλείου. Το μοναστήρι έγινε ξενοδοχείο. Γνωστή για τα αρχοντικά της. Στον Πειραιά υπάρχει Σύλλογος Σινασιωτών. Σοφό το επίγραμμα στο υπέρθυρο κατοικίας, που πρέπει να μας βάλει σε σκέψεις για το μάταιο πέρασμά μας από τη ζωή. «Σήμεραρον εμού, αύριον ετέρου, ουδέποτε τινός». Και σε άλλο: «Ει μεν φίλος εισελθε χαίρων, ει-

Και πιο παλιά Ευμένης Αντίγονος. Στις Κλαζομενές ο Αναξαγόρας. Στη Σκόλα των Βουρλών το ερειπωμένο σπίτι του Σεφέρη. Ζωντανή η ιστορία της Ελλάδας, όπου και να πας.

Και φτάνουμε στην χλιοτραγουδισμένη πολύπαθη Σμύρνη με τη μαγευτική παραλιακή λεωφόρο με τους φοινίκες εκατέρωθεν. Την Ευαγγελική Σχολή. Ο ξεναγός μας έδειξε μερικά σπίτια αρχοντικά των Ελλήνων που σώθηκαν επειδή ήταν πέτρινα ή βρίσκονταν στην Εβραϊκή συνοικία που δεν τόλμησαν να πλησιάσουν οι Τσέτες. Εδώ πρέπει να κάνεις πέτρα την καρδιά σου για να αντέξεις τόση

Παμούκαλε.

δόξα, τόσες μήμες, τόσον πόνο, τόσες συμφορές, τόσα δάκρυα, τόσες αδικίες. Μέσα σε δυο χρόνια ο Ελευθ. Βενιζέλος, εκτός των άλλων, ίδρυσε το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου, αμέσως μετά την απόβαση του Ελλη-

Η κ. Τσακάλου παίρνει δίπλωμα πιλότου.

νικού Στρατού στη Σμύρνη τον Μάιο του 1919 και τη Συνθήκη των Σεβρών το 1920 με την οποία έκανε την Ελλάδα των πέντε θαλασσών και των δύο Ηπείρων. Όμως ήρθαν χρόνοι δύσκολοι και μήμες οργισμένοι και δεν ήταν γραφτό να λειτουργήσει ποτέ. Μια εβδομάδα πριν ανοίξει τις πύλες του «έμελλε να καούν τα φτερά και η ψυχή της Ελλάδας» (Αγγ. Σικελιανός). Συνέβη η Μικρασιατική καταστροφή.

Από εδώ, η επιστροφή για την πατρίδα (από τις χαμένες πατρίδες). Η ώρα του απολογισμού. Τι να θυμηθούμε, τι να ξεχάσουμε, τι να πάρουμε μαζί μας στις αποσκευές μας; Όπως και να 'ναι, και αν ακόμη δεν είναι γεμάτες οι βαλίτσες μας με διάφορα ενθύμια, είμαστε πιο πλούσιοι σε εμπειρίες και γνώσεις. Αν μη τι άλλο γνωρίσαμε καλύτερα τον εαυτό μας στη δοκιμασία της συναναστροφής με άγνωστους συνταξιδιώτες. Δηλαδή πώς να συμπεριφερθούμε, τι να ανεχθούμε, τι να προσπεράσουμε για να περάσουμε καλά. Προσωπικά χάρηκα για τα απίστευτα όρια αντοχής του ανθρώπου, αλλά και μια δόση μελαγχολίας με κατείχε για την ανθρώπινη μικρότητα και ματαιοδοξία. Αυτό το ταξίδι για μένα ήταν ένα προσκύνημα στη μνήμη του αγαπημένου μου πατέρα Γεωργίου και όλων των παληκαριών που έφτασαν και πέρα από τον Σαγγάριο με τον στρατηγό Πλαστήρα διασχίζοντας απέραντες πεδιάδες και δύσβατα βουνά. Για ένα ιδανικό, για μια Ελλάδα δυνατή, που να τη σέβονται όλοι και όχι ταπεινωμένη, αλλά που κατέληξε ο αγώνας τους, ένα πουκάμισο αδειανό, όπως λέει ο Σεφέρης.

Η κ. Τσακάλου βγαίνει από τη Μαλακοπή.

σμό με την ομορφιά και τα δημιουργήματα της φύσης της ιστορίας του ανθρώπου σε συναρπάζουν. Στην ακμή της ελληνικής περιόδου, οι Έλληνες ήταν έμποροι, τραπεζίτες, κυβερνητικοί υπάλληλοι. Συντηρούσαν σχολεία στην πατρίδα. Αποκορύφωμα της ακμής κατά τον ΙΘ' 1870. Ο Θεόδωρος Ροδοκανάκης έστειλε από τη Μασσαλία 5.000 φράγκα ετησίως στο Πατριαρχείο για ίδρυση και συντήρηση Ιερατικής Σχολής. Ο Συμεών Σινιόσογλου ίδρυσε 2 ορφανοτροφεία.

Δεν είναι δυνατό να καταγράψω και να περιγράψω όλες τις εικόνες και τα συναισθήματα. Μια απλή αναφορά μόνο θα κάνω και ως αποτελέσουν ερέθισμα για όποιον θέλει να επισκεφτεί αυτά τα μέρη που αποτελούν μέρος της δικής μας ιστορίας. Πολυπολιτισμική περιοχή όπου ομιλούνταν η ελληνική γλώσσα, έστω και με παραφθορές. Γνωστές από την ελληνική ιστορία οι περιφέρειες Γαλατία, Παφλαγονία, Λυκαονία, Κιλικία, Φρυγία. Φυσικά όρια της Καπαδοκίας Δ. ο Άλυς ποταμός, Ν. ο Ταύρος, Αν. ο Ευφράτης, Β. ο Εύξεινος Πόντος και χώρες Αρμενία, Συρία. Περιοχές Κερασούντας, Τραπεζούντας, Αμασειάς. Εκεί άνθισαν τα Ελληνικά Γράμματα, η ελληνική Φιλοσοφία, Φιλολογία και Θεολογία.

Πρώτος σταθμός μετά το Τσεσμέ το Παμούκαλε (= κάτρο από βαμβάκι). Εκπληκτικό δημιούργημα της φύσης, μοναδικό στον κόσμο. Εδώ βρισκόταν η αρχαία Ιεράπολις. Εντυπωσιακές λίμνες λευκού ασβεστίου στις πλαγιές των βράχων. Υπάρχει και αρχαίο θέατρο. Κατόπι στο Προκόπι (Οσιανά) όπου μαρτύρησε ο Ά-

τα συμβολίζει τον κόσμο, εκκλησία των Σανδάλων, της Αγίας Βαρβάρας λαξευμένη εξ ολοκλήρου μέσα σε βράχο.

Είναι γνωστό ότι η αυτοκράτειρα Θεοδώρα άφησε ελεύθερη την εικονολατρία γι' αυτό στις νέες εκκλησίες που δημιουργήθηκαν έχουμε θαυμάσιες εικονογραφίες με θέματα του Ευαγγελίου. Εδώ υπάρχει και «πίστα» απογείωσης αναριθμητών αεροστάτων που πετούν όλη τη μέρα πάνω από τους κώνους. Μ' ένα τέτοιο πέταξα κι εγώ, διότι δεν ήθελα να χάσω τέτοια εμπειρία, τέτοιο υπερθέαμα. Έξυπνοι οι γείτονές μας, αξιοποιούν οτιδήποτε μπορεί να προβάλλει τη χώρα τους με το αζημίωτο ασφαλώς. Μας πρόσφεραν πρωινό πρώτα και μετά την πτήση απένειμαν «δίπλωμα» πιλότου. Οπότε, τρέμε Αετέ, έρχεται η Ελένη «πετώντας».

Φτάνουμε στη Μαλακοπή (= δυσκολία να κερδίσουν το ψωμί τους α-

Μια ζωή πήγαινα ίσια. Τί κατάλαβα; (Χότζας).

βλέπεις ναούς κτισμένους πάνω σε αρχαίους ναούς με υλικά του προχρι-

δ' εχθρός και επίβουλος (= μηχανορράφος) πόρρω της Πύλης ταύτης». Μακάρι να μαντεύαμε τις προθέσεις όσων προσεγγίζουν την πόρτα του σπιτιού μας ή οι ίδιοι να σέβονταν την επιγραφή. Καραμπαλέ (= τύπος με αμπέλια) τα οποία έκοψαν, τα έκαναν καυσόξυλα και την περιοχή μεπτόν-αρμέ όπως εμείς την Αττική όλη... Νεάπολη, Θειάτειρα, Φλαδέλφεια, Λαοδίκεια, Σάρδεις. Η Αγία Φωτεινή έγινε Hilton. Μίλητος, όπου εκβάλλει ο ποταμός Μαϊάνδρος (Θαλής, Ανακρέων, Αναξίμανδρος, Αναξίμενης, Γρηγόριος ο Θαυματουργός, ο Νεοκαισαρείας, Βασίλειος ο Μέγας, Γρηγόριος Ναζιανζηνός, Γρηγόριος ο Νύσσης, αδελφός του Βασιλείου. Και παλαιότερα Μ. Κωνσταντίνος, Ιουστινιανός, Ηράκλειος, που νίκησε τον Χοσρόη τον Β' το 623 μ.Χ.

Τρέμε, Αετέ, έρχεται η Ελένη "πετώντας".

ΑΓΩΝΑΣ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΣΤΟΝ ΑΕΤΟ

14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2009

Για 3η συνεχή χρονιά, από τον Μορφωτικό και Εξωραϊστικό Σύλλογο Αετού, διοργανώθηκε στον Αετό ο ετήσιος αγώνας ανώμαλου δρόμου.

Ο αγώνας αυτός διενεργείται με πρωτοβουλία του παλιού Αετιώτη πρωταθλητή του Μαραθωνίου, καθηγητή φυσικής αγωγής και ταμία του Συλλόγου Αετού **Νίκου Λεων. Καρανάσιου**.

Η εκκίνηση δόθηκε στην τοποθεσία Κόκκινος Μύλος στη Λογγά και ο τερματισμός στην πλατεία του σχολείου στον Αετό, μια απόσταση 1600 μέτρων.

Οι κακές καιρικές συνθήκες (βροχή) δεν στάθηκαν εμπόδιο και ο αγώνας διεξήχθη κανονικά αν και απέτρεψε κάποιους να συμμετάσχουν. Πολλά παιδιά μικρής ηλικίας έδωσαν το παράδειγμα με την συμμετοχή τους αλλά και κάποιοι μεγάλοι έστειλαν το μήνυμα ότι ο αθλητισμός και η άσκηση είναι δικαίωμα όλων.

Τα φαβορί, οι περσινοί νικητές του αγώνα **Θανάσης και Λάμπρος Καρανάσιος** έλειπαν και έτσι νικητής στη γενική ήταν ο **Δήμος Γούλας** με τον πολύ καλό χρόνο 8 λεπτά και 40 δευτερά.

Ακολούθησε όπως πάντα με τη μορφή γιορτής η απονομή των επάθλων η οποία έγινε λόγω της βροχής μέσα στο κiosk της νεολαίας. Οι πρώτοι κάθε κατηγορίας πήραν μετάλλιο και δίπλωμα καθώς και όσοι τερμάτισαν. Τις απονομές έκανε ο πρόεδρος του Συλλόγου **Παντελής Τσάκαλος** και η Γραμματέας του Συλλόγου **Βίβιαν Κουτσογιάννη**. **Ευχαριστούμε τον Νίκο Λεων. Καρανάσιο για τα στοιχεία και τις φωτογραφίες.**

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Γενική κατάταξη

1. Γούλας Δημοσθένης
2. Χονδρός Αχιλλέας
3. Μπαταβάνης Ιωάννης
4. Μπαταβάνης Μιχαήλ
5. Πανταζής Λευτέρης
6. Καραντινός Ιωάννης
7. Μπαταβάνης Δημοσθένης
8. Βλάμης Βασίλειος
9. Μπαταβάνης Στέφανος
10. Χονδρού Δημήτρα
11. Καραντινού Ιωάννα
12. Καραντινός Γεώργιος
13. Βλάμης Κων/νος
14. Κουτσογιάννη Βίβιαν
15. Σιαναβέλλη Σταυρούλα
16. Μπαταβάνη Παρασκευή
17. Χονδρού Παναγιώτα
18. Τζούδας Κων/νος
19. Γλαβά Γιούλη
20. Βλάμη Λαμπρινή
21. Κόγκκος Ιωάννης
22. Τσιακουβής Γεώργιος
23. Καρανάσιος Γεώργιος

Ανά κατηγορία

7-10 ετών

Αγόρια

1. Χονδρός Αχιλλέας
2. Μπαταβάνης Μιχαήλ
3. Μπαταβάνης Δημοσθένης

Κορίτσια

1. Καραντινού Ιωάννα
2. Μπαταβάνη Παρασκευή
3. Χονδρού Ιωάννα

11-13 ετών

Αγόρια

1. Γούλας Δημοσθένης
2. Μπαταβάνης Ιωάννης
3. Μπαταβάνης Στέφανος

Κορίτσια 18 και άνω

1. Χονδρού Δημήτρα
2. Γλαβά Γιούλη

Αγόρια

1. Βλάμης Βασίλειος
2. Καραντινός Γεώργιος
3. Βλάμης Κων/νος

Κορίτσια

1. Κουτσογιάννη Βίβιαν
2. Σιαναβέλλη Σταυρούλα
3. Βλάμη Λαμπρινή

ΓΙΟΡΤΕΣ ΑΧΕΛΩΟΥ 2009

Για Τρίτη χρονιά οργανώθηκαν στη Μεσοχώρα, από την Αχελώου Ρους, οι ΓΙΟΡΤΕΣ ΑΧΕΛΩΟΥ. Οι εκδηλώσεις, από τις 5-8/8/09, συνέπεσαν με το ετήσιο ΟΙΚΟ-camping που οργανώνεται στο ποτάμι. Παρά τα «καμώματα» του καιρού οι Μεσοχωρίτες αλλά και οι φίλοι της Μεσοχώρας που έφτασαν από πολλά μέρη της Ελλάδας, αγάλισαν τις ΓΙΟΡΤΕΣ ΑΧΕΛΩΟΥ.

Το Σάββατο 8/8 στη λαϊκή συνέλευση που έγινε στην πλατεία του χωριού έγινε συζήτηση με κεντρικό θέμα «Ενέρ-

γεια, Νερό και φράγματα». Στη συζήτηση συμμετείχαν και οι Οικολογικές και Περιβαλλοντικές κινήσεις που παραβρέθηκαν. Το επόμενο ραντεβού δόθηκε τον Οκτώβρη στην Αθήνα, σε μεγάλη πανελλαδική κινητοποίηση, την ημέρα της εκδίκασης στο ΣΤΕ της προσφυγής των κατοίκων της Μεσοχώρας κατά του ν. 3734/09 που αφορά την αναγκαστική απαλλοτρίωση της Μεσοχώρας.

Το πρωί της Κυριακής πραγματοποιήθηκε πορεία στο φράγμα της

Μεσοχώρας στην οποία συμμετείχαν και οι κάτοικοι του χωριού και κατέληξαν πάνω στο φράγμα όπου είχαν πάρει θέση 6 διμοιρίες ΜΑΤ. Η πορεία έληξε ειρηνικά Στη συγκέντρωση συμμετείχαν πολλές οικολογικές οργανώσεις και κινήματα. Μέλη της Πανελλαδικής Κίνησης κατά της Εκτροπής κατέβηκαν με σχοινιά στην πλάκα του φράγματος και έγραψαν ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΕΚΤΡΟΠΗ. Την ευθύνη της οργάνωσης είχε η Αχελώου Ρους. Στη διαδήλωση συμμετείχε και ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, Νίκος Τσουκάλης καθώς και ο ευρωβουλευτής των Οικολόγων-Πράσινων κ. Μ. Τρεμπόπουλος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η ΑΧΕΛΩΟΥ ΡΟΥΣ θεωρεί χρέος της να ευχαριστήσει δημόσια για τη βοήθειά τους στις ΓΙΟΡΤΕΣ ΑΧΕΛΩΟΥ 2009:

Το Τ.Σ. Μεσοχώρας και κυρίως το Γιώργο Σακκά για τη βοήθεια και τις διευκολύνσεις που παρείχε.

την ταβέρνα ... της Αγγέλης, (Γ. Γκάνιας) για την στήριξη μας, το Δημήτρη Βαρελογιάννη για τη φωτογράφιση και βιντεοσκόπηση των εκδηλώσεων,

τη Λένα Ηλία για το κεντρικό πανώ των εκδηλώσεων, τη Σάσα, τη Μυρτώ, τη Σοφία, τη Βούλα, τη Μαρία, τον Πάνο, για την πολύτιμη βοήθεια,

τον κάθε Μεσοχωρίτη και φίλο της Μεσοχώρας που με την παρουσία τους στήριξαν τις εκδηλώσεις.

Η γιορτή στον Αη - Θόδωρο της Νεραΐδας

Πραγματοποιήθηκε και φέτος (για 3η συνεχόμενη χρονιά στο χώρο αναψυχής, στο ξωκλήσι στον Αη-Θόδωρο) η θρησκευτικο-κοινωνική εκδήλωση με πρωτοβουλία του πολιτιστικού συλλόγου. Η εκδήλωση ξεκί-

νησε με την καθιερωμένη λειτουργία-αρτοκλασία και στη συνέχεια οι συγκεντρω-

θέντες κάθισαν στο κιάσκι και στα τραπέζια που είχαν ετοιμάσει από πριν οι άνθρωποι του συμβουλίου και γεύτηκαν τα πλούσια και ποιοτικά εδέσματα, ευγενώς προσφερθέντα από Νεραϊδιώτισσες γυναίκες, πίνοντας άλλοι το αναψυκτικό τους

άλλοι το ποτό τους. Συζήτησαν για λίγο, μερικοί χόρεψαν κιάσας, αλλά όπως και πέρσι οι περισσότεροι πήραν από νωρίς το δρόμο του γυρισμού προς το χωριό. Γεγονός που προβλημάτισε και πάλι τους ανθρώπους του συλλόγου οι οποίοι σκέφτονται πλέον σοβαρά ή τη μετάθεση της εκδήλωσης τις απογευματινές ώρες, ακόμα και την κατάργησή της στην περίπτωση που εξακολουθήσει να έχει μειωμένο ενδιαφέρον.

Επιτυχημένη θεατρική παράσταση

«Ο μπακαλόγατος»

από το «θίασο» των Νεραϊδιωτών

«Της... κακομοίρας» έγινε στις 10 Αυγούστου το βράδυ στην κεντρική πλατεία της Νεραΐδας όπου η ερασιτεχνική θεατρική ομάδα του πολιτιστικού συλλόγου Νεραϊδιωτών παρουσίασε την κωμωδία των αδερφών Χρ. και Γ. Γιαννακόπουλου. Το έργο που είναι γνωστό και με τον τίτλο «Ο μπακαλόγατος» γνώρισε μεγάλη επιτυχία κυρίως ως κινηματογραφική ταινία με τον αξέχαστο Κ. Χατζηχρήστο. Το έργο που παρουσίασε η θεατρική ομάδα βασίστηκε στη θεατρική διασκευή των Π. Φιλίππιδη και Γ. Γαλίτη, σε ένα όμορφο σκηνικό που επιμελήθηκε η ίδια η ομάδα με επικεφαλής την δραστήρια συνδημότισσά μας από τη Νεραΐδα Βάγια Καρακώστα. Στις 10 Αυγούστου το βράδυ λοιπόν, (αν και δε βοηθούσε η μέρα καθότι Δευτέρα) 350 περίπου άτομα (σύσσωμο το χωριό, συμπατριώτες από τα χωριά της Δ. Κ. Νεραΐδας και από άλλα γειτονικά χωριά αλλά και από Άρτα και Τρίκαλα) κατέκλυσαν την πλατεία και απόλαυσαν μια ξεκαρδιστική κωμωδία, καταχειροκροτώντας τους «ηθοποιούς» που στο σύνολό τους ήταν Νεραϊδιώτες και τα πήγαν, κατά γενική ομολογία, αρκετά καλά. Στις πολλές ατάκες του έργου προστέθηκαν και κάποιες προσαρμοσμένες στα νεραϊδιώτικα πράγματα που «έβγαλαν» περίσσιο γέλιο. Να πούμε πως η παράσταση είχε προγραμματιστεί για το Σάββατο 8 Αυγούστου αλλά αναβλήθηκε λόγω της βροχής που έπεφτε αδιάκοπα από το μεσημέρι μέχρι αργά το βράδυ. Παρόντες στην παράσταση εκπρόσωποι της κοινότητας (ο πρόεδρος και κοινοτικοί σύμβουλοι) και πολιτιστικών φορέων των χωριών μας (πρόεδροι συλλόγων: Αετού, Λαφίνας, Λ. Ο. τα Τζουμέρκα). Ανάμεσα στους θεατές ήταν εκείνη τη βραδιά και ο πρώην υποψήφιος και νύν βουλευτής Τρικάλων Χρήστος Μαγκούφης.

Για την ιστορία αναφέρουμε και τους ηθοποιούς που υποδύθηκαν τους ρόλους κατά σειρά εμφάνισης: Χρήστος Μαντέλλος: Ζήκος. Θωμάς Μαντέλλος: Παντελής. Βάγια Καρακώστα: Δέσποινα. Λάμπρος Ζάχος: Σωτήρης. Γιώργος Παφίλης: Κιτσάρας. Κατερίνα Καρακώστα: Λίτσα. Σταυρούλα Παπαβασιλείου: Φιφίκα. Γιώργος Οικονόμου: Ανδρέας. Μερóπη Καρακώστα: Κατερίνα. Χρήστος Νεραϊδιώτης: Αργύρης. Γιάννης Ντίνος: Μανώλης. Χρήστος Καρακώστας: Μήτσος.

Ήταν μια πολύ όμορφη βραδιά. Τέτοιου είδους εκδηλώσεις είναι αυτές που φέρνουν τον κόσμο κοντά στους συλλόγους των χωριών μας. Πρέπει οι σύλλογοί μας να ανοίξουν τους ορίζοντες τους, να δουν την πραγματικότητα και να διαδραματίσουν έναν άλλο ρόλο συμβατό με την εποχή μας. Μέσα από τέτοιες εκδηλώσεις έρχονται πιο κοντά και οι νέοι των χωριών μας και αυτό είναι για όλους μας χρέος ιερό. Μπορεί η θεατρική παράσταση στη Νεραΐδα να διήρκεσε δύο περίπου ώρες αλλά πίσω της είχε εκατοντάδες ωρών προετοιμασίας και πρόβας. Με τη συμμετοχή μας όσοι ξενιτευτήκαμε από τον αγαπημένο μας τόπο ερχόμαστε πιο κοντά και δυνάμωστε ακόμη περισσότερο μεταξύ μας.

Φίλοι Νεραϊδιώτες - όχι μόνο στο χωριό - μέσα στο χειμώνα να ανεβάσετε την παράσταση και στην Αθήνα φροντίζοντας ώστε αυτή η θεατρική ομάδα να μεγαλοουργήσει τα επόμενα χρόνια.

ΑΕΤΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Αέρινα βήματα στους ρυθμούς της παράδοσης

Η μουσικοχορευτική βραδιά κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση του πολιτιστικού συλλόγου Αετού, της διευρυμένης κοινότητας Νεραΐδας Τρικάλων, δεν ήταν από τις καταλληλότερες. Αστραπές, βροντές, ψιλόβροχο και πολύ κρύο κατηφόριζαν από τα γύρω ψηλά βουνά - εκεί όπου ενδημούν αρκούδες, δείγμα παρθένας φύσης και καταφύγιο σπάνιας πανίδας - στα ριζά τους, όπου κουνιάζει το χωριό και στην πλατεία της εκκλησίας στην οποία ήταν συγκεντρωμένοι κάτοικοι και επισκέπτες για να παρακολουθήσουν την εκδήλωση.

Τα «άγρια», όμως, φυσικά φαινόμενα δεν στάθηκαν ικανά να φοβίσουν, απογοητεύσουν και τελικά οδηγήσουν τους διοργανωτές σε ματαίωση της μουσικής βραδιάς. Κανένας τους δεν πτοήθηκε. Με πρώτους τους ηρωικούς κατοίκους της ορεινής πατρίδας, συνηθισμένους άλλωστε σε παρόμοιες καταστάσεις, που πύ-

που με τόσο μεράκι διοργάνωσαν και έφεραν επιτυχώς εις πέρας. Μιας βραδιάς αφιερωμένης στους μεγάλους του δημοτικού μας τραγουδιού, τον **ερμηνευτή Παπασιδέρη και τον κλαριτζή Καρακώστα**. Για το ανεξίτηλο πέρασμά τους από το χώρο της δημοτικής παράδοσης και του τραγουδιού, το έργο και την προσφορά τους στη διάσωση και διάδοση των πατροπαράδοτων ακουσμάτων μίλησε ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Αετού, Παντελής Τσάκαλος (ο αδελφός της Ελένης!, γεια σου ορέ Παντελή!).

Ακολούθησε απόδοση τραγουδιών των δυο κορυφαίων τιμώνων δημιουργών που συνοδεύτηκαν από τα... καλοκουρδισμένα βήματα του χορευτικού τμήματος του Λαογραφικού Ομίλου Τζουμέρκων, του οποίου οι λυγερόκορμες και οι λεβεντοφουστανελοφόροι του τέλεια συντονισμένοι, ποικιλόμορφα παραδοσιακά ντυ-

χειροκροτημάτων.

Στο δεύτερο μέρος της εκδήλωσης έλαβε χώρα η βράβευση του πολυτάλαντου και καταξιωμένου χοροδιδασκάλου, χορευτή και συγγραφέα **Σπύρου Νεραϊδιώτη**, ψυχή του χορευτικού του Λαογραφικού Ομίλου Τζουμέρκων, στον οποίο επιδόθηκε από τον πρόεδρο του τοπικού πολιτιστικού συλλόγου Π. Τσάκαλο τιμητική πλακέτα για τη συνολική προσφορά του στην παράδοση και τον πολιτισμό, αλλά και την προβολή των μικρών ορεινών πατριδών της Κοινότητας Νεραΐδας. Στην πολύτιμη προσφορά του αναφέρθηκε ο πρόεδρος του Λαογραφικού Ομίλου Τζουμέρκων **Λάμπρος Ζάχος**.

Ακολούθησε το τρίτο και καλύτερο μέρος της βραδιάς με πρωταγωνιστή το χοροδιδάσκαλο Σπύρο Νεραϊδιώτη, τον οποίο προλόγισε η γενική γραμματέας του Λαογραφικού Ομίλου Τζουμέρκων, μέλος του χορευτικού και καλή συνάδελφος **Σοφία Κασελούρη**. Και ο αγαπητός Σπύρος έδωσε τα... ρέστα του. Μπροστάρης και αρχιχορευτής, συγκινημένος από τη βράβευσή του, έδειξε αναγνώρισης του πλούσιου έργου του και της ανεκτίμητης προσφοράς του στον πολιτισμό και στην ντόπια κοινωνία, απέδωσε με πολύ μεράκι και χορευτική έξαρση πολλά τραγούδια, ήχους και ρυθμούς όπως μόνο αυτός γνωρίζει. Ήταν ένας Σπύρος να τον... πιεις στο ποτήρι. Ειδικά στη... σόλα απόδοση, με το κλαρίνο στο αυτί να του διεγείρει όλο του το είναι. Εύγε

και με το Σπύρο στο μικρόφωνο ν' αποδί-δει δημοτικά τραγούδια, τίμησαν τον καγκελάρι με το δικό τους ξεχωριστό τρόπο. Συγχαρητήρια σε όλους τους συντελεστές της βραδιάς, τους κατοίκους του Αετού τη ζυγιά του **Βαγγέλη Κουτσκόβιστα** που μας κράτησε μουσική συντροφιά και βέβαια το Σπύρο Νεραϊδιώτη και τον πρό-

κνωσαν την παρουσία τους, αγκάλιασαν την εκδήλωση και ζέσταναν με τα χειροκροτήματά τους πρωταγωνιστές και συντελεστές του πολιτιστικού γεγονότος,

μέντοι, με χάρη και ομορφιά, λικνίστηκαν και έφεραν τις στροφές τους με χάρη και ομορφιά στους ήχους της μουσικής παράδοσης, αποσπώντας τα θερμότερα των

Σπύρο. Τον τελευταίο λόγο στο τέταρτο στάδιο της εκδήλωσης είχαν όλοι οι παρευρισκόμενοι, οι οποίοι ενωμένοι με το χορευτικό

έδρο του πολιτιστικού συλλόγου του χωριού, Παντελή Τσάκαλο (τον αδελφό της Ελένης, μην ξεχνιόμαστε). Και του χρόνου.

Αναδημοσίευση από τις εφημερίδες «ΓΝΩΜΗ» της Άρτας και «ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ» των Ιωαννίνων.

Επιβράβευση προσφοράς στον πολιτισμό

Η μεγάλη στιγμή για το χοροδιδάσκαλο, χορευτή και συγγραφέα της δημοτικής μουσικής παράδοσης και του ηπειρώτικου τραγουδιού κ. Σπύρο Νεραϊδιώτη. Ο και δικός μας Σπύρος βραβεύτηκε από τον πρόεδρο του πολιτιστικού συλλόγου Αετού χωριού της διευρυμένης κοινότητας Νεραΐδας Τρικάλων, κ. Παντελή Τσάκαλο, για τη συνολική προσφορά του στην παράδοση και τον πολιτισμό. «Αξίος ο μισθός του», που λένε και οι σύντεκνοι Κρητικοί.

Μπ. Αρτ.

Ζωντανά κοσμήματα της παράδοσης

Χάρη, νιάτα και ομορφιά της παράδοσης πάνε μαζί. Ζωντανά στολίδια τα λυγερόκορμα κορίτσια της φωτογραφίας λικνίστηκαν στα βήματα πατροπαράδοτων ήχων και ακουσμάτων, συμμετέχοντας στο Χορευτικό Τμήμα του Λαογραφικού Ομίλου Τζουμέρκων, το οποίο με την παρουσία και τους χορούς που απέδωσε, κράτησε συντροφιά και έδωσε νόημα στην ύπαρξη των κατοίκων του μικρού χωριού των ορεινών πατριδών Αετού Τρικάλων. Τα πανέμορφα βλαστάρια μας απέδειξαν για άλλη μια φορά την αγάπη και το σεβασμό στα πατροπαράδοτα έθιμα και την ιστορία μας. Μεγάλη τιμή για όλους μας, τους καλότυχους γεννητόρες τους και το χοροδιδάσκαλό τους Κ. Σπύρο Νεραϊδιώτη. Μακάρι το χορευτικό των Τζουμερκιωτών, αλλά και άλλων συλλόγων, να πυκνώνουν τέτοια στολίδια. Παιδιά μας ευχαριστούμε και θερμά συγχαρητήρια.

Μπ. Αρτ.

Γράφει η
Αρματολικιώτισσα
Κωνσταντίνα Ηλία,
Ειδικός Παιδαγωγός

Οι δώδεκα μήνες στο Ιουλιανό ημερολόγιο

Στα λαϊκά παραμύθια οι μήνες
είναι δώδεκα παλικάρια, το καθένα έχει
τις χάρες ή τα κακά της εποχής
που ονοματίζεται.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ

Ο Σεπτέμβρης είναι ο ένατος μήνας του χρόνου. Το όνομά του όμως σημαίνει εβδομος, από το λατινικό septem = εφτά. Ήταν εβδομος ο Σεπτέμβρης όταν το έτος των Ρωμαίων άρχιζε από τον Μάρτη, πριν δηλαδή καθιερωθεί ως πρωτοχρονιά η 1η Ιανουαρίου.

Την 1η Σεπτεμβρίου οι Ρωμαίοι την ονόμαζαν indictio (=ινδικτιών). Η λέξη αποδόθηκε στα ελληνικά ως επινέμησις = κατανομή των φόρων. Οι σοδειές έχουν συγκεντρωθεί και το κράτος μπορεί να κατανεμίσει τους φόρους στους υπηκόους του.

Η 1η Σεπτεμβρίου δε σημαίνει μόνο επινέμησις, δηλαδή κατανομή των φόρων αλλά είναι και ένας τρόπος υπολογισμού του χρόνου για την εκκλησιαστική χρονολόγηση. Η κάθε ινδικτιώνα αποτελεί έναν κύκλο δεκαπέντε χρόνων.

Σε πολλά μέρη της Ελλάδας, η 1η Σεπτεμβρίου ονομάστηκε Αρχιχρονιά ενώ η παραμονή της, η 31η Αυγούστου κλειδοχρονιά γιατί κλειδώνει ο παλιός χρόνος και ξεκλειδώνει ο καινούργιος. Με την αρχή του καινούριου πιστεύουν πως ο άγγελος απογράφει τις ψυχές που θα πεθάνουν μέσα στη χρονιά, γι' αυτό η 1η Σεπτεμβρίου λέγεται σε πολλά μέρη του χρονογράφου. Γι' αυτό τα έθιμα της μέρας αυτής, τα «διαβατήρια έθιμα» έχουν ομοιότητες με τα έθιμα της πρωτοχρονιάς.

Στην Κω, το βράδυ της παραμονής αστρονομούν, δηλαδή αφήνουν τη νύχτα κάτω από τ' άστρα ένα μεγάλο οπιορικό καρπούζι, ένα ρόδι, ένα σκόρδο μονάβλιθο (με μια σκελίδα) κι ένα τσαμπί σταφύλι. Το πρωί της 1ης Σεπτεμβρίου - της Αρχιχρονιάς - σηκώνονται πριν βγει ο ήλιος, κορίτσια, γυναίκες, παιδιά και κατεβαίνουν στην παραλία. Παίρνουν μαζί τους και τους αστρονομημένους αυτούς καρπούς, παίρνουν και την περσινή αρχιχρονιά (τους περσινούς δηλαδή αστρονομημένους καρπούς) που τη φύλαγαν στο εικονοστάσι ένα χρόνο και στη πετούν και βουτούν και οι ίδιοι στη θάλασσα. Βρέχουν το πρόσωπο τους, παίρνουν νερό σ' ένα δοχείο, μαζεύουν βότσαλα και ξεκινούν για τον πλάτανο του Ιπποκράτη αγκαλιάζον τον κορμό του για να πάρουν τα χρόνια του και το πάχος του γιατί τότε ήταν «τα πάχη μου, τα κάλλη μου» και γυρίζοντας σπύρι κρεμούν την καινούρια αρχιχρονιά στο εικονοστάσι, ρίχνουν λίγα βότσαλα στα μπαούλα για να μην τρών οι ποντικοί τα ρούχα, ρίχνουν λίγα στην τσέπη τους «για το καλό», σκορπίζουν και μερικά στην αυλή και ραντίζουν το σπίτι με θαλασσινό νερό «για τις κακές τις γλώσσες».

Η σημαντικότερη γιορτή του Σεπτεμβρίου είναι στις 14 του μήνα του Σταυρού γι' αυτό κι ο μήνας λέγεται Σταυριάτης, Σταυριάτης ή Σταυρός και η 1η του μέρα Πρωτοσταυριά. Αποτελεί σημαντικό χρονικό όριο για τις δουλειές των Ελλήνων χωρικών. Με τη γιορτή του Σταυρού συνδέεται πρώτα απ' όλα η προετοιμασία του σπόρου που θα γονιμοποιήσει τη γη. Τη μέρα αυτή οι γεωργοί πηγαίνουν τους σπόρους στην εκκλησία για να βλογηθούν.

Μια άλλη συνήθεια είναι να αναπίνουν το προζύμι της χρονιάς. Σε χωριό της Κέρκυρας οι γυναίκες πάνε στην εκκλησία και θυμίζουν στον παπά να τους κρατήσει ένα κλωνί βασιλικό από λειτούργημα, παίρνει η καθεμιά το κλωνί της, το πάει αμίλητο στο σπίτι, σταυροκοπιέται στα εικονίσματα και το βάζει εκεί. Πηγαίνει ύστερα και φέρνει νερό από το πηγάδι αμίλητη τέλος

βάζει σε μια καθαρή καδίνια αλεύρι, το φρέσκο νερό το αμίλητο και το κλωνί του βασιλικού, με μια ξύλινη κουτάλα τ' ανακατεύει, τα κάνει ένα λείο μίγμα, το πλάθει, το αφήνει να φουσκώσει κι εκείνο σε λίγη ώρα φουσκώνει χωρίς προζύμι. Αυτό το αποδίδουν στη θαυματουργή επίδραση του σταυρολόουδου (του βασιλικού) που φύτρωσε, σύμφωνα με την παράδοση, στο μέρος που είχανε παραχώσει οι άπιστοι τον Τίμιο Σταυρό και μοσχοβόλησε ο κόσμος όλος.

Στις 14 Σεπτεμβρίου έχουν τελειώσει όλες οι δουλειές του καλοκαιριού και γίνονται οι αγροτικές συμβάσεις όπως επίσης και πολλοί γάμοι. Στην Αίγινα η γιορτή του Σταυρού σημαδεύει το όριο για το δειλινό, οι μέρες αρχίζουν να μικραίνουν, ο παραπανίσιος ύπνος αναπληρώνει το φαγητό γι' αυτό καταργούν το δειλινό. Λένε ένα παραμύθι για να εξηγήσουν την τύχη του δειλινού που το λένε λειδινό.

«Το κολασιό, το γεύμα και το λειδινό είναι τρίδυμα αδέρφια, τρίτο γεννήθηκε το λειδινό. Όταν οι Μοίρες ήρθαν να τα μοιράνουν είπαν το κολασιό και το Γεύμα να συντρέχουν τους ανθρώπους σ' όλη τους τη ζωή, να τους φροντίζουν και να 'ναι αθάνατα. Όταν όμως είδαν το λειδινό καχεκτικό και αδύνατο είπαν: - Αυτό δεν έχει πολύ ζωή, γρήγορα θα πεθάνει, θα τα μοιράσουμε λοιπόν έξι μήνες να ζει κι έξι μήνες να 'ναι πεθαμένο γιατί πιο πολύ δε χρειάζεται. Γι' αυτό το λειδινό (το δειλινό - το φαγητό) ζει μόνο έξι μήνες».

Ανήμερα του Σταυρού, γυναίκες, κορίτσια, συγγενείς και φίλες, μαζεύονται στο σπίτι μιας απ' αυτές για να φτιάξουν ή να «βράσουν» όπως λένε το λειδινό. Παίρνουν στάρι, σταφίδες, ρόδια, αμύγδαλα, στραγάλια και λίγο μαϊντανό και φτιάχνουν κόλλυβα. Την ίδια ώρα άλλες γυναίκες φτιάχνουν μια κούκλα με πανιά, τη στολίζουν με λουλούδια - τα λειδινά - που βγαίνουν στην Αίγινα αυτή την εποχή. Η κούκλα είναι ο λειδινός (το δειλινό γεύμα) που πέθανε. Τη βάζουν σ' ένα τραπέζι νεκροστολισμένο και τη μοιρολογούν:

**Λειδινέ μου, λειδινέ μου
Φεύγεις, πάεις, λειδινέ μου
κι εμάς αφήνεις κρύους,
πεινασμένους, διψασμένους...**

Σαν τέλειωνε το μοιρολόι, βάζανε το λειδινό στο φέρετρο, τον γύριζαν στους δρόμους της πόλης και το βραδάκι τον έθαβαν, έριχναν όλοι χώμα πάνω στον τάφο και έλεγαν: «Πάψε φτωχέ το δειλινό και άρχοντα τον ύπνο». Αφού τον θάψουν, τρώνε τα κόλλυβά του και μετά αρχίζει ο χορός και το τραγούδι.

Όπως οι γεωργοί λένε «του Σταυρού, σταύρωνε και σπέρνε» έτσι και οι ναυτικοί λένε «του Σταυρού, σταύρωνε και δένε». Ο καιρός γίνεται άστατος γι' αυτό οι ναυτικοί δένουν τα καράβια τους για να ξεκουραστούν και οι ίδιοι.

Το πιο γνωστό περιεχόμενο βέβαια του Σεπτεμβρίου είναι ο τρύγος. Η γιορτή του κρασιού είναι σήμερα από τις πιο γνωστές τουριστικές ατραξιόν των αμπελοαπονεμάτων περιοχών, όπου το πάτημα των σταφυλιών γίνεται - συμβολικά - από τους γυμνόποδες τουρίστες. Σε πολλά μέρη ο Σεπτέμβρης λέγεται Τρυγητής ή Τρυγομηνάς ή Πετμεζάς.

Το υλικό πάρθηκε
από την εκπομπή της ΕΡΤ
«Η γυναίκα σήμερα» (1979)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΟΧΥΡΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ 1940-1941

(Αρ. Φακ.: 12259)
Αθήνα, 2 - 9 - 2009
ΑΠ: 14

ΠΡΟΣ: κ. Τσάκαλο Δημήτρη,
Αρχισυντάκτη της εφημερίδας «Η
Φωνή της Ορεινής Πατρίδας»
Κύριε Τσάκαλε

Αρχικώς ευχαριστούμε τον κ. Καραγεώργιο Ηλία, Πρόεδρο της Διευρυμένης Κοινοτήτας Νεράιδας, για την τακτική αποστολή στο Σύνδεσμό μας, της τόσο ενδιαφέρουσας εφημερίδας σας.

Σας γνωρίζουμε ότι, ο Σύνδεσμός μας, ως ελάχιστο δείγμα Τιμής και Ευγνωμοσύνης προς όσους έλαβαν μέρος στη «Μάχη των Οχυρών 6-9 Απριλίου 1941», στα Οχυρά της Μακεδονίας και Θράκης, στη λεγόμενη «Γραμμή Μεταξά», εναντίον των ναζιστικών γερμανικών δυνάμεων, δημιουργεί αρχείο με τις φωτογραφίες των αξιωματικών και οπλιτών που έλαβαν μέρος σ' αυτήν. Απώτερος στόχος η έκδοση λευκώματος. Από πληροφορίες μας, έλαβαν μέρος στην αναφερθείσα μάχη, αρκετά παλικάρια από την ευ-

ρύτερη περιοχή σας. Παρακαλούμε όσους από αυτούς είναι στη ζωή, αλλά και τους απογόνους και συγγενείς όσων έχουν αποβιώσει, να μας στείλουν από μια φωτογραφία τους (με στολή ή με πολιτικά) με ένα σύντομο βιογραφικό τους (ονοματεπώνυμο, όνομα πατέρα, τόπο - έτος γέννησης - Οχυρό ή μονάδα στην οποία υπηρέτησαν κατά τη μάχη) για το αρχείο μας. Τις φωτογραφίες και τα σύντομα βιογραφικά μπορούν να τα στέλνουν στην παρακάτω διεύθυνση:

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΩΝ
ΤΩΝ ΟΧΥΡΩΝ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ
1940-1941

Πανεπιστημίου 42, 79 ΑΘΗΝΑ

Τηλέφωνα επικοινωνίας:

Συνδέσμου: 210-3614758

(το γραφείο λειτουργεί

κάθε Δευτέρα και Πέμπτη

από 11:00 έως 13:00 ώρα).

Προέδρου: 210-7210006

(πρωινές ώρες),

κιν. 6939771373.

E-mail: oxyra@yahoo.gr
(Σε περίπτωση αποστολής των φωτογραφιών με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο η ανάλυση να είναι 300 dpi). Είναι δύσκολη η προσπάθεια που κάνουμε μετά από τόσα χρόνια που πέρασαν, γι' αυτό ζητάμε τη βοήθειά σας. Σας παρακαλούμε, δημοσιεύστε την επιστολή μας στην εφημερίδα στην οποία υπηρέτησαν κατά τη μάχη) για το αρχείο μας. Έχουμε συγκεντρώσει ένα σημαντικό αριθμό φωτογραφιών. Εκτιμούμε ότι, κανείς από τους απογόνους ή συγγενείς τους θέλει να μην αναφέρεται ο δικός τους άνθρωπος.

Με εκτίμηση

ΥΓ: 1. Η κάθε φωτογραφία να είναι 9 X 13 εκατοστά ή και μικρότερη.
2. Υπόψη ότι, κατά την αναφερθείσα μάχη έπεσε στο πεδίο της τιμής ο συμπατριώτης σας Παπάς Δημοσθένης του Ηλία, Στρατιώτης, ο οποίος γεννήθηκε στο Παχτούριο Τρικάλων το 1919. Δυστυχώς δε βρήκαμε φωτογραφία του.

Διαδίκτυο, ο «φονέας» ή ο ζωοδότης του τύπου;

του Παχτούριώτη δημοσιογράφου Γιώργου Ν. Τσουμίονη

Τα τελευταία χρόνια, ο τύπος, η έντυπη δημοσιογραφία, παρουσιάζει πολύ ανησυχητικά σημάδια κάμψης. Οι κυκλοφορίες εφημερίδων και περιοδικών, κυρίως των εφημερίδων, έχουν σημειώσει καθίζηση, κατάρρευση θα έλεγα, ενώ σχεδόν ανάλογη είναι και η μείωση της διαφήμισης που αποτελεί σοβαρή οικονομική ενίσχυση, αιμοδοτική τώνωση στα κάθε είδους και κατηγορίας έντυπα. Το θέμα είναι πολύ σοβαρό, γιατί η συμβολή του τύπου, αποτελεί κύριο στοιχείο στη λειτουργία των δημοκρατικών πολιτευμάτων και η ελευθεροτυπία, χωρίς αμφιβολία, στηρίζει τα δικαιώματα των πολιτών, διασφαλίζει την ισοπολιτεία, τη δικαιοσύνη και συμβάλλει στην ομαλή και αποδοτική λειτουργία των μηχανισμών της πολιτείας, καθώς και στην πιστή και αυστηρή τήρηση των νόμων και των θεσμών. Βέβαια, στην κατακλάτα του τύπου κύριο ρόλο διαδραμάτισε η ανάπτυξη την τελευταία δεκαετία, της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης, οι οποίες προσφέρουν στο κοινό μια - κατά το δυνατόν - πολύπλευρη, σφαιρική ενημέρωση, ταυτόχρονα δε και ψυχαγωγία, αμφιλεγόμενης ποιότητας, εσχάτως δε και σχολιασμούς «παραθυράτους» από τους οποίους, πολλές φορές δεν βγαίνει τίποτα και τίποτα δεν καταλαβαίνει κανείς!!

Πάντως, τα μοντέρνα Μ.Μ.Ε., τηλεόραση και ραδιόφωνο, δεν κατάφεραν να προσφέρουν αυτά που προσφέρει η έντυπη δημοσιογραφία.

Δεν μπορούν ούτε, πιστεύω, θα μπορέσουν να καλύψουν τα κενά που δημιουργεί η καθοδική πορεία του τύπου. Θα πρέπει ωστόσο να τονισθεί ιδιαίτερα, ότι η κακοδαμονία των εφημερίδων, έχει τις ρίζες της σε εποχές, από τις οποίες μας χωρίζουν 4 - 5 δεκαετίες ή και περισσότερο. Τότε εμφανίστηκε για πρώτη φορά η κρίση εμπιστοσύνης του αναγνωστικού κοινού, αλλά και όλων των πολιτών γενικότερα, έναντι του τύπου.

Οι παλαιότεροι απ' εμάς ασφαλώς θα θυμούνται :

Τις τρεις (3) μεγάλες ιστορικές Αθηναϊκές εφημερίδες που κατά την εμφάνισή του Παπάγου στην πολιτική την δεκαετία του 1950, εγκατέλειψαν την κεντρικά παράταξη για να προσχωρήσουν στον Ελληνικό Συναγερμό και μάλιστα επιδόθηκαν σε αγώνα πλειοδοσίας του «παπαγιμού» με τον υπόλοιπο καθαρόαιμο και παραδοσιακά δεξιό παπαγικό τύπο.

Αποτέλεσμα ήταν να περιπέσουν σε ανυποληψία και αφερεγγυότητα που χρειάστηκαν πολλά χρόνια για να ξεχασθούν. Και βεβαίως επακολούθησε υπήρξε η κυκλοφοριακή πανωλεθρία τους. Το Βατερλώ τους.

Και το τίμημα της «προδοσίας» ποιο ήταν; Τι κέρδισαν; Συνεκδότης της μιας από τις ιστορικές αυτές εφημερίδες, μου «εξομολογήθηκε», ότι η... αμοιβή ήταν η αγορά από το παπαγικό κόμμα 5.000 φύλλων ημερησίως!! Βέβαια δεν με έπεισε...

Πέρασαν τα χρόνια. Φθάσαμε στο βασιλικό πραξικόπημα και την αποστασία της Μητσοακτικής παράας. Εκδηλώθηκε τότε αποστασία και στον τύπο από μια μαχητική πρωινή κεντροαριστερή αντιστασιακή εφημερίδα που η κυκλοφορία της σχεδόν μηδενίσθηκε και από μια μεγάλη απογευματινή (που είχε προσχωρήσει παλαιότερα και στον «παπαγισμό») που, όμως, δεν κατόρθωσε να βγει στην επιφάνεια, γιατί οι δημοκρατικοί πολίτες την πήραν «πρέφα» εγκαίρως και έκαψαν τα δέματα με τα φύλλα της πρώτης έκδοσής της, αναγκάζοντας τα αφεντικά της να κάνουν πίσω και να βγάλουν δεύτερη έκδοση τηρώντας την παλιά δημοκρατική κεντρώα παπανδρείκη (του γέρου της δημοκρατίας) γραμμή της.

Όσον αφορά την πρωινή «αποστασία», διέκοψε την έκδοσή της την 21η Απριλίου 1967 και δεν τόλμησε να ξαναεκδοθεί μετά την πτώση της χούντας. Θα ήταν άλλωστε πρόκληση.

Νέα ανυποληψία λοιπόν και νέα αφερεγγυότητα μερίδας του τύπου, με επακόλουθο νέα κρίση εμπιστοσύνης στις σχέσεις του με το κοινό.

Ο χρόνος περνά και έχουμε νέα κρούσματα εκδοτικών παρασπονδιών και ολισημιμάτων, όταν τις παραμονές του βρώμικου '89, με αφορμή την υπόθεση Κοσκωτά κάποιες εφημερίδες βγήκαν να πουν ακόμη και κλέφτη τον Ανδρέα Παπανδρέου και συναίνεσαν στην παραπομπή του στο ειδικό δικαστήριο, από το οποίο αθώωθηκε και επανήλθε στην πολιτική σκηνή και στην κυβέρνηση, νικητής και τροπαιοχούος.

Στη δική τι έγινε;

Όλοι ασφαλώς θυμούνται πως οι κατηγοροί... κατάπιαν τα σάλια τους. Έτσι για να γλυτώσουν τον καταπονητικό.

Από τότε μέχρι τώρα έχουμε και άλλες πολλές, μικρότερης έκτασης και σημασίας παρασπονδιές του τύπου που, απλώς, τροφοδοτούν και ενισχύουν την κρίση εμπιστοσύνης που υπάρχει.

Έτσι, ο τύπος σήμερα κατάντησε να έχει τρεις «εχθρούς».

• Πρώτο και κύριο, τον εαυτό του, με την ανυποληψία και την αφερεγγυότητα που ο ίδιος καλλιέργησε.

• Δεύτερο, την τηλεόραση και το ραδιόφωνο που δεν κατάφερε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά με τον σωστό δημοσιογραφικό τρόπο, προτιμώντας τις προσφορές δίσκων φωνητικών και ηχητικών, βιβλίων, περιοδικών ασήμαντων και λίγο παλαιότερα μερικών... σπιτιών, αυτοκινήτων, μοτοσάκ κλπ. Κάποια περιοδικά πρόσφεραν τσάντες και... μαξιλαροθήκες!!

• Τρίτος εχθρός του τύπου είναι το διαδίκτυο, οι ιστοσελίδες, που μέρα με τη μέρα πληθαίνουν, εμπλοκίζονται με ύλη και ρεπορτάζ και οι ολιγοί γιγαντώνονται.

Πάντως, οι συνάδελφοι και μη που ασχολούνται στον τομέα αυτόν, παράγουν έργο που απέχει αρκετά από το επίπεδο μιας ικανοποιητικής προσφοράς.

Όστόσο, το διαδίκτυο, αν λειτουργήσει κανονικά και σύμφωνα με τους κανόνες της δεοντολογίας (μακριά από κουτσομπολιά, λάσπη και κτηνισμούς), είναι δυνατόν να αποτελέσει καταλύτη στο θέμα της κατάπτωσης του τύπου που, τώρα, οι κυκλοφορίες του είναι δραματικά πεσμένες και συνεχίζουν να κινούνται, δυστυχώς, πάντοτε πτωτικά.

Δεν αποκλείεται το διαδίκτυο να καταφέρει και νέα πλήγματα στον τύπο, αν οι εκδότες δεν αντιληφθούν τον επερχόμενο μεγάλο κίνδυνο, και να αποβεί «φονέας» των εφημερίδων και περιοδικών αλλά αντιθέτως είναι και πολύ πιθανόν, να γίνει ο «ζωοδότης» της έντυπης δημοσιογραφίας, πιέζοντας την προς την λήψη των καθαρά δημοσιογραφικών μέτρων και την καθιέρωση μεθόδων που θα ξαναβάλουν την εφημερίδα και το περιοδικό στο ελληνικό σπίτι, όπως παλαιότερα.

Ο τύπος πρέπει να ζήσει και θα ζήσει. Ο τύπος είναι ο εκφραστής των απόψεων, των ιδεών και των αιτημάτων των λαών. Είναι η δημοκρατική μας έκφραση.

Θα ήταν παράλειψη, τέλος αν δεν τονίζαμε ότι τύπος, τηλεόραση, ραδιόφωνο και διαδίκτυο, μπορεί να συνυπάρξουν, να... «συμβιώσουν» αρμονικά, συμπληρώνοντας το ένα μέσον το άλλο. Αρκεί οι ιστοσελίδες και οι ειδησεογράφοι του διαδικτύου, να απαιτούν το κατά νόμον αγγελιόσημο, γιατί άλλωστε αυτό είναι το συμφέρον τους και το συμφέρον όλων όσων προσφέρουν και προσφέρουμε στη δημοσιογραφία και στην ενημέρωσή. Στο διαδίκτυο εργάζονται δημοσιογράφοι επαγγελματίες και νέοι που φιλοδοξούν να γίνουν, και γιατί όχι, δημοσιογράφοι. Το αγγελιόσημο λοιπόν εισπράττει προς όφελος όλων μας.

Είναι ο κύριος πόρος για την υγεία μας και την σύνταξη μας.

Το πανηγύρι της Νεραΐδας στ

ρεπορτάζ: του Σπ

«μα τον Άγιο Κωνσταντίνο το χορό δεν τον αφήνω...»

«είμαι ξένος και θα ιδώ και θα πάω να μολογώ...»

«συ που σέρνεις το χορό κάνε κι άλλο κάγκελο...»

Στα μονοπάτια της παράδοσης, στο διάβα των χρόνων πορεύεται η Νεραΐδα των Τζουμέρκων. Χωριό που αντιστέκεται σθεναρά σε τούτους τους χαλεπούς χρόνους. Πηγαίνοντας κόντρα στα σημεία των καιρών, του μαρασμού των παραδόσεων από μια στείρα παγκοσμιοποίηση και την υποκοουλτούρα γενικότερα, που προσπαθούν στο πέρασμά τους να ισοπεδώσουν τα πάντα. Ακολουθώντας πιστά τα βήματα στην παράδοση, κρατώντας με σεβασμό και αυστηρότητα τα ήθη και έθιμα, τις παραδόσεις και τα κορυφαία γεγονότα του πολιτισμού, στην τοπική κοινωνία του χωριού, όπως είναι τα πανηγύρια.

Από τα πιο παραδοσιακά πανηγύρια των μικρών μας πατρίδων είναι αυτό της Αγίας Παρασκευής, που γίνεται στις 26 Ιουλίου

στη Νεραΐδα. Πανηγύρι που κρατάει το παραδοσιακό του ύφος. Σε αυτό συντελούν οι κάτοικοι του χωριού και γενικότερα οι απανταχού Νεραϊδιώτες της διασποράς, που κάθε χρόνο δίνουν το παρών τις μέρες αυτές. Είναι οι άνθρωποι αυτοί που έχουν τάξει στον εαυτό τους, βάζοντας το μεγάλο στοίχημα να ακολουθούν πιστά με σεβασμό και αυστηρά προσηλωμένοι, τα όμορφα μονοπάτια της παράδοσης, ανοίγοντας ταυτόχρονα δρόμους και οριζόντες πλατείς, στις νεότερες γενιές.

Έτσι λοιπόν και το φετινό πανηγύρι έγινε στο ίδιο ύφος και χρώμα, με την ίδια λαμπρότητα, την ίδια μεγαλοπρέπεια και αρχοντιά, με τους αυστηρούς όπως πάντα κανόνες του, όπως τον παλιό καλό καιρό. Γιατί έτσι το θέλουν οι ντόπιοι. Έτσι όπως το

παρέλαβαν οι παλιότεροι από τους πατεράδες τους για να το μεταλαμπαδεύσουν και στις επόμενες γενιές, κάνοντας το χρέος τους, απέναντι στην ιστορία του τόπου, απέναντι στη γενιά και γενικότερα στην παράδοση και τον πολιτισμό των ανατολικών Τζουμέρκων.

Τούτο όμως το πανηγύρι είχε και κάτι παραπάνω. Είχε το χορευτικό του Λαογραφικού Ομίλου «Τα Τζουμέρκα», που το ομόρφυνε με την παρουσία του. Δίνοντας άρωμα και χρώμα, τόσο με τις παραδοσιακές φορεσιές, όσο και με τους χορούς που χόρευε. Το χορευτικό του δραστήριου Συλλόγου παρουσίασε, μέσα βέβαια σε αυστηρά πλαίσια των χωριανικών εθίμων, χορούς της περιοχής των Τζουμέρκων. Χοροί που διακρίνονται για τη σεμνότητα, την απλότητα,

την αυστηρό τους ύφος, τη μεγαλοπρέπεια, την αρχοντιά τους και τη λεβεντιά τους. Είναι αυτοί οι χοροί που χορεύονται στα πανηγύρια της ορεινής πατρίδας και αγαπήθηκαν από κάθε γενιά.

Η συμμετοχή του κόσμου ήταν αναμενόμενη, όπως κάθε χρόνο. Η πλατεία του χωριού ασφυκτικά γεμάτη. Εκτός από τους ντόπιους, ήταν πανηγυριώτες και από τα γύρω χωριά της διευρυμένης Κοινότητας, καθώς και από το «δίδυμο-αδελφό» χωριό των Θεοδωριάνων. Η αυλαία της δεύτερης μέρας του πανηγυριού άνοιξε με τους παλαιότερους να χορεύουν χορούς στη μεγάλη πλακόστρωτη πλατεία, νοσταλγώντας τα παλιά. Σιγά-σιγά ο κύκλος του χορού μεγάλωνε με τη συμμετοχή των νέων, καθώς και του χορευτικού του Λ. Ο. Τα Τζουμέρκα.

Ο Βασίλη-Ούζος αφού κεράσει πρώτα μετά στήνει τα ποτήρια στο χορό της άλλοτε ηρωικήςκαι άλλοτε σεβνταλίδικης Παπαδιάς.

Στην έκσταση του λεβέντικου και λυρικού τσάμικου.

Ο Βασίλης Γιαννέλος (Ούζος) κερνάει...

Η δημοσιογράφος και παρουσιάστρια του ART tv Βίκυ Ευαγγελίου συνομιλεί με το Σπίρο Νεραϊδιώτη

Το «διπλοκάγγελο»

Υπεύθυνος ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓ

Ασφαλώς και η ιστορία των Τζουμέρκων δεν πρόκειται να σταματήσει στις αμφίβολες ημέρες μας, ούτε ο πολιτισμός τους πάλι θα παραμεριστεί από άλλα ετερογενή στοιχεία που έχουν εισβάλει από χρόνια στον ιδιαίτερο αυτό χώρο της ορεινής Ελλάδας και εν μέρει αλλοιώνουν και πολλές φορές μάλιστα αμφισβητούν το ύφος του τόπου και προσβάλλουν τα έθιμα των ανθρώπων.

Το ζήτημα είναι, όπως λέει ο Σπίρος Νεραϊδιώτης, ο ακάματος χοροδιδάσκαλος του Λαογραφικού Ομίλου «Τα Τζουμέρκα», που εδρεύει στην Αρτα, και ερευνητής της παράδοσης της μικρής του πατρίδας, να υπάρξει συνέχεια, και

αυτό θα γίνει μόνο με τη γόνιμη καλλιέργεια των χορών, όμως, χρειάζονται κινήσεις για να τη σπουδαία την προβάλλουν και να τη μοιραστούν οι ντόπιοι να γίνουν κοινωνοί της παράδοσης.

Γι' αυτό, λοιπόν, ο δραστήριος χοροδιδάσκαλος χρειάζεται στην καταγραφή της παράδοσης όπου ανήκει, αλλά και των κινήσεων που ανέπτυξαν στον χώρο εκεί στη γη τους, να ασχοληθεί με το οποίο θα ασχοληθεί απόψε η εκπομπή της

Τα μονοπάτια της παράδοσης

ύρου Νεραϊδιώτη

Το πανηγύρι ξεκινάει χορεύοντας Τζουμερκιώτικους ρυθμούς

Χορεύοντας τελετουργικά πάνω στα ποτήρια. Στο ρυθμό της μεθυστικής μελωδίας και το βασιανιστικό μεράκι του χορού της Παπαδιάς.

Το φεγγάρι συμμετείχε και αυτό στενίζοντας από ψηλά το κορυφαίο γεγονός των ανατολικών Τζουμέρκων. Με τη λήξη του Διπλοκάγκελου έγειρε πίσω από τις βουνοκορφές της Νεραϊδόνημης γης των ορέων και των ωραίων. Ο ρομαντισμός στο αποκορύφωμα.

Όταν έπεσαν τα πρώτα απόσκια του δειλινού πάνω από την πηγή του Γλαβά, ο πρόεδρος της Κοινότητας Ηλίας Καραγιώργος, έδωσε το έναυσμα για να αρχίσει το παραδοσιακό «Διπλοκάγκελο».

Ψηλά στην Κωσπηλάτα, στα κρύα τα νερά, χορεύουν τα κορίτσια μαζί με τα παιδιά...

Μαρία λεν την Παναγιά...

Συ που σέρνεις το χορό, κάνε διπλοκάγκελο. Είμαι ξένος και θα ιδώ και θα πάω να μολογώ. Και θα πάω να μολογώ στα χωριά που θα διαβώ. Συ που σέρνεις το χορό,

κάνε κι άλλο κάγκελο. Μα τον Άγιο Κωσταντίνο, το χορό δεν τον αφήνω...

Είναι το κορυφαίο γεγονός της τοπικής κοινωνίας, η συνέχεια της μουσικοχορευτικής παράδοσης. Είναι η ψυχική ένωση των ανθρώπων σχέσεων και γενικότερα το ψυχικό τοπίο του χωριού. Χορός που χορεύεται απ' όλους τους πανηγυριώτες, με τους μεγαλύτερους μπροστά και τους χορευτές πιασμένους αγκαζέ. Είναι ο «εθνικός χορός» των ανατολικών Τζουμέρκων. Ύμνος προς τα άγια χώματα των μικρών μας πατριδών, προς την κοπέλα Τζουμερκιώτισσα, την αγάπη, το νόστο. Είναι ο χορός που μας έλκει τους καλοκαιρινούς μήνες στην ορεινή πατρίδα και τον άλλο καιρό μας μεταφέ-

ρει νοερά, γλυκά και νοσταλγικά στις γραφικές ομορφιές της. Η Κωσπηλάτα που τραγουδιέται στο Διπλοκάγκελο, είναι το τραγούδι που ενώνει τους ορεινούς. Πιασμένοι αγκαζέ, ένδειξη αλληλεγγύης και ομοψυχίας, ξεχνώντας τα πάθη και τις φαγωμάρες μεταξύ τους, χορεύουν σε ένα ψυχικό τοπίο. Είναι των «Αγίων ο χορός», που παίρνουν και αυτοί μέρος, συνομιλώντας με τα τραγούδια και με την ντόπια παράδοση. Είναι ο χορός της ποθεινής μικρής μας πατρίδας.

Στο πανηγύρι της Νεραϊδας παρευρέθηκαν οι Ηλίας Καραγιώργος πρόεδρος της Δ.Κ. Νεραϊδας, ο βουλευτής ΠΑΣΟΚ νομού Τρικάλων Χρήστος Χάιδος και οι κοινοτικοί σύμβουλοι Βασίλης Μαντέλλος, Αποστόλης Τζόκας, Θανάσης Καρακώστας. Τους

στοίχους του παραδοσιακού Διπλοκάγκελου, οι οποίοι αναφέρονται αυθεντικά στο περιοδικό «Γρεβενοσέλι» του Κώστα Χρηστάκη, τραγούδησαν οι: Θωμάς Μαντέλλος, Βασίλης Αθανασιάδης και Χρήστος Καρακώστας (Πένιας), συνοδευόμενοι από Τζουμερκιώτικη ζυγιά.

Επίσης στις 27 Ιουλίου για το πανηγύρι της Νεραϊδας έκανε αναφορά σε ολοσέλιδο άρθρο της η «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» με τίτλο «το Διπλοκάγκελο των Τζουμέρκων».

Η τηλεόραση δυτικής Ελλάδας, ART tv ήταν εκεί και κατέγραψε για την εκπομπή «στα μονοπάτια της παράδοσης» το πανηγύρι της Νεραϊδας, παραδοσιακό αυθεντικό, όπως γίνεται κάθε χρόνο, όπως το θέλουν οι κάτοικοι του χωριού. Γιατί, έτσι τους αρέσει.

Οι παλιότεροι καμαρώνοντας τους νέους νοσταλγούν τις παλιές εποχές.

Από το πεζούλι της πλατείας παρακολουθούν το χορό.

Τα μικρά παιδιά συμμετέχοντας και αυτά στο πανηγύρι αποκτούν βιώματα παράδοσης και πολιτισμού.

των Τζουμέρκων

ΟΣ ΚΙΟΥΣΗΣ kiousis@enet.gr

η σωστή διδασκαλία και της παράδοσης. Οι νεότεροι κάποιες σύγχρονες ερμηνείες και μέσω αυτών να διαδώσουν, ώστε κι άλλης.

αστήριο σύλλογος προόχι μόνο του φυσικού περιβάλλοντος της τζουμερκιώτικης πατρίδας, αλλά και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Κορυφαίο γεγονός της παράδοσης ART TV θα εί-

να το περίφημο έθιμο του «Διπλοκάγκελου» που διατηρείται ευλαβικά στην ντόπια παράδοση και χορεύεται αυθεντικά από τους κατοίκους της Νεραϊδας (Γρεβενοσέλι παλαιότερα).

Σκοπός της εκπομπής, που γίνεται με πρωτοβουλία και την αιγίδα του Λαογραφικού Συλλόγου «Τα Τζουμέρκα», είναι η δημιουργία ενός ψηφιακού δίσκου από τον οποίο θα γνωρίσουν όσοι ενδιαφέρονται τον τόπο και βεβαίως τον μοναδικό χορό για τον οποίο ξεχωρίζουν και καμαρώνουν όλοι οι Τζουμερκιώτες (πληροφορίες 6972-107243). Ηλί

Αναδημοσίευση από την «Ελευθεροτυπία», Δευτέρα 27 Ιουλίου 2009

Τζουμερκιώτικοι ρυθμοί στο πανηγύρι της Νεραϊδας.

Τα πανηγύρια μας

Άρθρο του Σπύρου Νεραϊδιώτη

Τα πανηγύρια που γίνονται στα χωριά τους καλοκαιρινούς μήνες, είναι από τα πιο αξιόλογα και πολύτιμα κομμάτια του λαϊκού μας πολιτισμού. Είναι ένας θεσμός που η ιστορία του χάνεται στο παρελθόν, στα βάθη των αιώνων. Πρόκειται για το κορυφαίο γεγονός που στο διάβα του χρόνου, για πολλούς αιώνες, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην τοπική κοινωνία, γι' αυτό και αγαπήθηκε από κάθε γενιά.

Διαπιστώνεται, ωστόσο, κατά τρόπο αναμφισβήτητο πως τα τελευταία χρόνια τα πανηγύρια μας

Οι νέοι στα πανηγύρια κυρίως έβλεπαν τις κοπέλες της αρεσκείας τους.

Με τη λήξη των πανηγυριών γίνονταν τα περισσότερα προξενιά. (άκ'σταν τίπουτα; έλεγαν οι χωριανοί).

παίρνουν μια φθίνουσα πορεία, με αποτέλεσμα στις μέρες μας να βίρχνονται μια βαθιά κρίση και να βρίσκονται μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας. Σε κάποιες περιοχές αργοπεθαίνουν και σε κάποιες άλλες σβήνουν και καταργούνται μένοντας στην ψυχή ορισμένων νοσταλγών ως μια γλυκιά ανάμνηση.

Το οικονομικό πρόβλημα που ταλανίζει την ελληνική οικογένεια και, τελευταία, η κρίση της φιλελεύθερης οικονομίας, μάλλον είναι μια φτηνή δικαιολογία, αν όχι η τελευταία θα έλεγα, γι' αυτούς που απέχουν από τα πανηγύρια, ερχόμενοι στα χωριά την επομένη της λήξης τους. Μήπως εκείνα τα χρόνια, θα μου πείτε, είχαν περισσότερα οι άνθρωποι που συμμετείχαν, γλεντώντας με την ψυχή τους ολόκληρα μερόνυχτα;

Τα τελευταία χρόνια τον άνθρω-

πο, γενικότερα, τον διακρίνει μια εσωστρέφεια. Έχει κλειστεί στον εαυτό του, στον καναπέ του σπιτιού του, ταυτίστηκε με τα τηλεοπτικά σκουπίδια και ενδιαφέρεται για υλικά αγαθά περισσότερο, παρά γι' αυτά που του δίνουν περιεχόμενο στη ζωή του και ψυχική ευφορία. Σε αντίθεση, σαφώς, με εκείνα τα χρόνια, που οι άνθρωποι λειτουργούσαν πιο ομαδικά με κοινές πιο δεμένες και με κυρίαρχα στοιχεία το συναίσθημα, τις ανθρώπινες σχέσεις και τις αξίες της ζωής.

Επίσης ένας άλλος λόγος που τα πανηγύρια μαραζώνουν είναι ότι, μετά τη μεγάλη εσωτερική μετανάστευση στα μεγάλα αστικά κέντρα, η ζωή των ανθρώπων άλλαξε ριζικά, ανεβάζοντας αισθητά και το βιοτικό τους επίπεδο. Η διασκέδασή τους, ποιοτική ή όχι, είναι ένα καθημερινό φαινόμενο, με αποτέλεσμα το πανηγύρι του χωριού να μην τους συγκινεί, να μην το νοσταλγούν, και γι' αυτό να μη συγκαταλέγεται στις διασκέδασεις τους. Έτσι, λοιπόν, το κορυφαίο αυτό γεγονός του λαϊκού μας πολιτισμού περνάει απαρατήρητο, μπαίνοντας σιγά - σιγά στο περιθώριο και στη λήθη της ιστορίας

Πανηγύρι στην ορεινή πατρίδα τέλος της δεκαετίας του '50. Τότε που στην πλατεία του χωριού ο χορός ήταν διπλός. Σήμερα ο διπλός σπανίζει, με τάση κατάργησης και του μονού.

του τόπου. Επίσης, η δεύτερη και τρίτη γενιά, μη έχοντας αυτά τα βιώματα, μένει απαθής και αδιάφορη. Αντίθετα στο παρελθόν οι κάτοικοι δούλευαν σκληρά ήλιο με ήλιο στις αγροτικές δουλειές και περιέμεναν πώς και πώς τα πανηγύρια για να διασκεδάσουν. Όπως επίσης και τους γάμους, που για την τοπική κοινωνία θεωρούνταν τα δυο κορυφαία γεγονότα. Γι' αυτό τα πανηγύρια κρατούσαν τότε τρεις μέρες και με την παραμονή τέσσερις, ενώ οι γάμοι μια βδομάδα. Και οι άνθρωποι διασκεδάζαν με την ψυχή τους.

Έχω την αίσθηση πως τα πανηγύρια μας θα ξαναζωντανέψουν κάποια μέρα. Αυτό θα γίνει γιατί θα το απαιτήσουν οι καιροί και οι κοινωνίες των ανθρώπων. Μέχρι να «λάβουν τα όνειρα εκδίκηση», το φιλί της ζωής θα πρέπει να το δώσουν κάποιοι που μπορούν με τις ενέργειές τους να εμψυχήσουν τη δική τους πνοή μέσα σ' αυτά.

Να μην περιμένουμε, όμως, να γίνει αυτό από τους παλαιότερους, οι οποίοι καταβάλλουν φιλότιμες προσπάθειες, χορεύοντας συμβολικά ένα χορό στην πλατεία του χωριού, για να διατηρήσουν το έθιμο, όπως λένε, και να υπάρχει η συνέχεια. Να μην περιμένουμε από τους αδιάφορους που έρχονται την επομένη για να συνεχίσουν τις διακοπές τους που τις έχουν συνδυάσει με κάποια παραλία ενός νησιού. Να μην περιμένουμε από τους καλοπερασάκηδες και τους κοιλιόδουλους που έρχονται μεν εκείνες τις μέρες στο πανηγύρι, αλλά κάθονται στα απέναντι μαγαζιά που δεν έχουν όργανα, μόνο και μόνο για να έχουν ησυχία και να απολαύσουν τις ντόπιες νοστιμιές, όπως λένε, παραγγέλλοντας ποικιλία εδεσμάτων, ένδειξη νεοπλουτισμού.

Και αν δεν έχουν καλή εξυπηρέτηση ή καλό φαγητό, κάνουν φασαρία. Ενώ φασαρία εκείνα τα χρόνια έκαναν για τη σειρά στο χορό και για το πόσους χορούς θα χόρευε ο καθένας. Να μην περιμένουμε από τους τζάμπα μάγκες. Είναι και αυτοί που έρχονται στο πανηγύρι, πιάνουν μια άκρη για να κοιτάζουν και για το μόνο που νοιάζονται είναι τι μάρκα ούισκι θα πουν και με τι θα συνοδεύεται. Να μην περιμένουμε από αυτούς που, όταν έρχονται στο χωριό, πιάνουν τη γκλίτσα παραμάσχαλα και δείχνοντας ότι δήθεν τα ξέρουν όλα, βάζουν σχέδια κάνοντας κριτική στους άλλους, αλλά δεν συμμετέχουν. Τέλος και το πιο σημαντικό είναι, να μην περιμένουμε τη συνέχεια του πανηγυριού, από αυτούς που δεν ξέρουν τι θα πει ντόπια παράδοση, τι θα πει λαϊκός πολιτισμός, τι θα πει κουλτούρα γενικότερα.

Μια νότα αισιοδοξίας είναι οι νέοι που κατακλύζουν τις αίθουσες των χορευτικών. Είναι τα παιδιά αυτά που μαθαίνουν μεν πολλούς χορούς, απ' όλη την Ελλάδα, αλλά όμως δεν βγαίνουν πρωτοχορευτές που θα εκφραστούν χορεύοντας σ' ένα πανηγύρι. Και αυτό γιατί τα χορευτικά των Συλλόγων έχουν φοκλοροποιηθεί - μπαλετοποιηθεί. Οι χορευτές λειτουργούν σαν στρατιωτάκια επιμένοντας μεν στην κίνηση αλλά δεν μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα στο χορό. Και πως μπορείς να εκφραστείς στο χορό, ή να ανατριχιάσεις στο άκουσμα ενός τραγουδιού αφού δεν το έχεις βιώσει. Έτσι βλέπουμε συχνά να χορεύουν με άψογη κίνηση χορούς από άλλες περιοχές της Ελ-

λάδας, αλλά δεν μπορούν να χορέψουν στη ντόπια παράδοση, ένα τσάμικο ακόμα και ένα συρτό στα τρία ή συρτό στα δύο, βγάζοντας όλο το μεράκι τους. Αυτό το φαινόμενο συναντούμε σε πολύ λίγα χορευτικά στο να επιμένουν πολύ στο ντόπιο στοιχείο και λιγότερο στις άλλες περιοχές.

Κάποιοι όμως ισχυρίζονται πως ήρθε η στιγμή να αναλάβουν τη διοργάνωση των πανηγυριών οι πολιτιστικοί Σύλλογοι. Η άποψή μου είναι πως, όχι. Ναι στις πολιτιστικές εκδηλώσεις στα χωριά μας από τους Συλλόγους, καθώς και στη συμμετοχή τους στο πανηγύρι

Το Διπλοκάγκελο είναι η αποκορύφωση του πανηγυριού. Η ψυχική ένωση των ορεινών.

με παραδοσιακές φορεσιές. Όχι! Κατηγορηματικά όχι, στη διοργάνωση των πανηγυριών από αυτούς. Γιατί θα είναι η αρχή του τέλους. Το πανηγύρι που άντεξε στο διάβα των αιώνων, δεν το αφήνεις έτσι απλά στην τύχη του. Δεν το παραδίδεις στα χέρια του καθενός που βρίσκεται μέσα στο Δ.Σ. ενός Συλλόγου με ή χωρίς τη θέλησή του. Δεν το παραδίδεις στα χέρια του καθενός που ασχολήθηκε με τα κοινά από ένα καπρίτσιο ή κάποια φιλοδοξία, αλλά το κυριότερο δε διαθέτει την ανάλογη παιδεία στο πολιτιστικό γίνεσθαι.

Έτσι, λοιπόν, με την εισβολή των Συλλόγων στη διοργάνωση των πανηγυριών θα έχουμε ριζικές αλλαγές που μόνο πανηγύρια δε θα θυμίζουν. Θα καταργηθεί η «παραγγελία». Ένας ιερός θεσμός,

Το πανηγύρι τότε ήταν τρόπος ζωής. Όλο το χωριό συμμετείχε στο κορυφαίο αυτό γεγονός.

που είναι το κυριότερο και κυρίαρχο έθιμο του πανηγυριού. Είναι αυτός που πληρώνει τα όργανα και ακούει ή χορεύει το τραγούδι της προτίμησής του. Η κατάργηση της παρέας και του ατομικού χορού, θα έχει ως αποτέλεσμα, τη μη συμμετοχή στο χορό από τους μερακλήδες και τους χορευταράδες, ρίχνοντας έτσι την ποιότητα του «πανηγυριού». Θα βλέπουμε έναν ελεύθερο ομαδικό χορό με πολύ κόσμο, που ο ένας θα πατάει τον άλλον, σε ένα χώρο που θα θυμίζει περισσό-

τερο πατητήρι σταφυλιών, όπου θα χορεύουν κάθε λογής «λαοφιλή άσματα». Οι Σύλλογοι θα αποκτήσουν εμπορικό χαρακτήρα και έτσι θα βλέπουμε ορχήστρες με σκυλοδημοτικό ή σκυλολαϊκό ρεπερτόριο, ρίχνοντας την ποιότητα χαμηλά, αρκεί να υπάρχουν εύρωστα ταμεία. Το πλαστικό ποτήρι και πιάτο, το άψηγτο σουβλάκι καθώς και τα βαρέλια με πάγο για τα ποτά, έρχονται σε δεύτερη μοίρα. Αυτά τα συναντούμε σήμερα σε χωριά που δεν έχουν παράδοση, δεν έχουν λαϊκό πολιτισμό. Όπως επίσης, θα υπάρχουν και Σύλλογοι που κατά περιόδους θα είναι αδρανείς, οι λεγόμε-

Το Διπλοκάγκελο είναι η αποκορύφωση του πανηγυριού. Η ψυχική ένωση των ορεινών.

νοι «Σύλλογοι σφραγίδα». Με την αδράνεια όμως των Συλλόγων, το επόμενο στάδιο θα είναι η εμφάνιση κάποιων πλανόδιων επιχειρηματιών, που θ' ασχολούνται μόνο και μόνο με την διοργάνωση αυτών των εκδηλώσεων. Το αποτέλεσμα θα είναι να αλλάξει ριζικά ο τρόπος λειτουργίας τους, με ένα είδος γυφτοπανηγυριών προφανώς χαμηλού επιπέδου, καταργώντας παράλληλα τα τοπικά ήθη και έθιμα. Κοινός παρονομαστής θα είναι να χαθεί το παλιό ύφος και χρώμα της ντόπιας παράδοσης. Ακόμα και το όνομα «πανηγύρι» (Δεκαπενταύγουστος, Αγία Παρασκευή...) θα διαγραφεί από το λεξιλόγιο των ορεινών. Και θα αντικατασταθεί με κάτι άλλο, (γιορτή πρατίνας, καλαμποκιού, πέστροφας...).

Με ευχολόγια, κούφια λόγια και συναισθηματική φόρτιση δε γίνεται τίποτα. «Για να γυρίσει ο ήλιος θέλει δουλειά πολύ».

Υπάρχει φως στον ορίζοντα. Αυτό το φως θα πρέπει κάποιοι να το διαφυλάξουν, να το δυναμώσουν και μ' αυτό να φωτίσουν τη νεολαία, καθώς και τις επόμενες γενιές. Έτσι τα πανηγύρια μας θα ξαναζωντανέψουν και πάλι. Και αυτοί δεν είναι άλλοι παρά οι ποιοτικοί, οι ασυμβίβαστοι, που δεν κάνουν πίσω με τίποτα. Οι ανήσυχτοι εκφραστές, που αγωνιούν για την τύχη των παραδοσιακών πανηγυριών. Οι τρυφεροί εραστές της παράδοσης και του πολιτισμού. Οι ρομαντικοί νοσταλγοί του ψυχικού τοπίου και των παιδικών βιωμάτων των μικρών μας πατριδών.

Είναι αυτοί που πηγαίνουν κόντρα στα σημεία των καιρών, της στήρας παγκοσμιοποίησης και της υποκουλτούρας. Είναι οι άνθρωποι της κάθε γενιάς, της κάθε εποχής, που παραμονές πανηγυριού βρίσκονται στην ορεινή πατρίδα και συμμετέχουν ενεργά και ποιοτικά, στη συνέχεια αυτού του κορυφαίου γεγονότος. Αυτοί που με τα μεράκια τους και τα γλέντια τους, μα πάνω απ' όλα με την καρδιά τους και την ψυχή τους, δείχνουν το δρόμο σαν φωτεινοί οδοδείκτες και στις νεότερες γενιές.

Αυτοί που σήμερα είναι λίγοι, αύριο περισσότεροι, μεθάριοι όλοι.

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ OFFSET

λογότυπο - σίμα
επαγγελματική κάρτα
διαφημιστικό έκτυπο - flyer
επιστολοαρχαίο - φακέλοι

οφισια
καταλόγος
πρόσκληση
εισητήρια
λαβελ
μπλοκ

Εκτύπωση & Σημειογραφία
προσκλητήρια γάμου - βολιτσίς
συνταγολόγια γιατρών
αυτοκόλλητες ετικέτες
τιμροκαταλόγοι εστιατορίων cafe-bar
εκδόσεις συλλόγων - ομάδων - ημερολόγια

ΤΕΝΤΟΛΟΓΟΥΡΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΜΥΡΘΟΦΥΛΛΟΥ 8 & ΜΕΓΑΡΧΗΣ, Α.Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΙΣΤΩΝ (ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΑ)
ΤΗΛ: FAX: 24310 25700. ΚΙΝ: 6973 330772 E-mail: tenprint@otenet.gr

Γι' αυτούς που έφυγαν

Ηλίας Φλούδας (20-7-1909 - 2-7-2001)

Συχνά συλλογιέμαι κάποιους από τους συγχωριανούς που γνώρισα στα μέχρι τώρα βήματά μου στη ζωή, άνθρωποι οι οποίοι δεν βρίσκονται πια κοντά μας και θεωρώ τυχερό τον εαυτό μου, που όχι απλά μόνο τους συνάντησα, αλλά στάθηκα πλάι τους, τους έζησα και μίλησα μαζί τους για χρόνια περασμένα κι αλλοτινούς καιρούς. Πρόσωπα σκιεμένα από βαθιές χαραματιές, κουρασμένα από τις τρανές τις έγνοιες και τα βάσανα της σκληρής τους ζωής, πρόσωπα όμως αγνά και καλοκάγαθα και συνάμα περήφανα...

Γράφει ο Λαφινιώτης
Αθανάσιος Στεργίου
Λιάπης

Παλιά σκαριά ανθρώπων μορφών ξεβγαίνουν μέσα από το χρόνο που διάβηκε και δίνουν το παρόν στο τώρα για να μας θυμίσουν ποιοι είμαστε, για να κρατήσουμε γερά τις ρίζες μας προτού προκάνει να μας ρημάξει το σήμερα. Η φαντασία καλπάζει στους παλιούς εκείνους χρόνους της πρωτόφαντης ζωής των αλλοτινών, που περπάτησαν τις γύρω βουνοκορφές και τα ριζοβούνια, τις ακρορεματιές και τους λόγγους, που τα ροζιασμένα τους χέρια σκάλισαν τις λάκκες και τα πλαγιόχωρα...

Μέσα από τη θολωσιά λοιπόν της μνήμης ξεπροβαίνουν μορφές του παρελθόντος, οι γραφικές εκείνες φιγούρες που κάθονταν στα πεζούλια και πρωταντίκρυζες πατώντας το πόδι σου στην πλατεία του χωριού, που σίμωνες με σεβασμό κι αρχίναγες να χαιρετάς μία - μία, που σου 'σφιγγαν το χέρι με χαρά, σου 'λεγαν τον καλό τον λόγο και το χαμόγελό τους ζέσταινε την καρδιά σου...

Αλήθεια, πως μπορεί κάποιος να ξεχάσει μορφές σαν τον μπάρμπα μου τον Κώτσιο Δήμορχο (Κώστα Στασινό), τον Λία Φλούδα, τον Κωστούλα Στασινό, τον Ηλία Βλάχο, τον Ρίζο Αναστασίου, τον Γιώργο Γιάνν' (Κουρεμέντζα), τον Οδυσσέα Στασινό, τον Τάκη Μάρκο (Παναγιώτη Κουρεμέντζα), τον Λεωνίδα Αναστασίου κι ακόμα τους λίγο παλιότερους Λία Αντών' (Αντωνίου), Κίτσο (Χρήστο) Βλάχο, Βαγγέλ' Καλόγρια (Κουρεμέντζα), Γιώργ' Βλησάρ' (Αναστασίου) και τόσους άλλους...

Ο καθένας τους ξεχωριστά ήταν ένα κομμάτι γης από την γη που γεννήθηκαν, γι' αυτό και ένοιωθαν έναν ανεπίτωτο δεσμό μαζί της. Άνθρωποι προσποί, αυθόρμητοι, ζεστοί, καταδειχτικοί, φιλικό, άνθρωποι συμπάθειες, φιλότιμοι, πρόθυμοι κι εξυμνητικοί, πάντα έτοιμοι ν' απαντήσουν σ' ερωτήσεις και να καθοδηγήσουν αυτόν που θα ζητούσε τη βοήθειά τους. Άνθρωποι φιλόξενοι και καλοί οικογενειάρχες, που μεγάλωσαν και "έβγαλαν" καλά παιδιά στην κοινωνία, που σε κοίταζαν κατάματα όταν σου μιλούσαν, με την ήρεμη σιγουριά ότι δεν είχαν ν' αποκρίψουν τίποτε. Άνθρωποι που σέβονταν τον γείτονα, τον συνάνθρωπο, που συμπονούσαν τη δυστυχία του άλλου και χάρωνταν στη χαρά του, που η ζωή τους κυλούσε με τις παραδόσεις και τις συνήθειες που ζωντανέυαν τις ελπίδες τους. Άνθρωποι που η βαθιά τους πίστη ήταν θεμέλιο και βοηθός και δάσκαλος στα βήματά τους, ήταν η πηγή από την οποία αντλούσαν δύναμη, που τους έδινε κουράγιο και λαχτάρα για ν' αντιμετωπίσουν τα τόσα δεινά και να ξεπεράσουν τις δυσκολίες και τα εμπόδια στους μπερδεμένους εκείνους καιρούς τους.

Άνθρωποι που δεν τους έλειπαν τα ελαττώματα, είχαν και τα κακά τους, αλλά τα προτερήματά τους τα επισκίαζαν. Γιατί τα προτερήματα αυτά ήταν ηθικές αξίες, ήταν αρετές δηλ. με ηθική ποιότητα, γνωρίσματα του χαρακτήρα τους τα οποία οδηγούσαν σε πράξεις αποδεκτές από τους συγχωριανούς, πράξεις που βοηθούσαν στο αμοιβαίο συμφέρον της μικρής κοινωνίας που ζούσαν και τους χάριζαν ψυχική γαλήνη και χαρά. Ήταν η ζωή τους τέτοια, μια ζωή που οι νεότεροι αγνοούν, μια ζωή που θα περάσει στην αφάνεια και θα ξεχαστεί, όταν φύγουν από τον κόσμο τούτο και οι τελευταίοι εναπομείναντες μάρτυρες...

Ο μπάρμπα Ηλίας Φλούδας με αγαπούσε. Και γω τον αγαπούσα. Ίσως γιατί πολλές φορές μου μιλούσε για τον παππού μου τον Σιούλα Βλάχο, τον οποίο δεν γνώρισα ποτέ μου.

Ίσως πάλι να τον αγαπούσα γιατί ήταν αγνός, αυθεντικός, γνήσιος Σκλιβινιώτης, άδολος και άκακος. Ίσως πάλι γιατί μου άρεσαν οι ιστορίες του, έτσι όμορφα που τις διηγούνταν, είτε στο χωριό τα καλοκαίρια, είτε εδώ στην Αθήνα, 3ης Σεπτεμβρίου και Χαλκοκονδύλη αρχικά και στη Σταδίου στη συνέχεια, στη γωνίτσα που πουλούσε κάστανα. Ίσως γιατί πάντα ξεχώριζε με τη βροντερή, χαρακτηριστική φωνή του στις συζητήσεις που γίνονταν κι αφορούσαν το χωριό. Ίσως να τον αγάπησα τελικά για όλα αυτά και γι' άλλα, ακόμα περισσότερα...

Γεννήθηκε στις 20 Ιουλίου 1909. Άνθρωπος, που στο βάθος της ψυχής του ήθελε πάντα να ξεχωρίζει από τους πολλούς γι' αυτό και μπορούμε να τον χαρακτηρίσουμε σαν εξαιρετική φυσιογνωμία. Η λεβεντιά του ήταν γνήσια και ανόθευτη και στηρίζονταν στην τιμή, το δίκαιο και το χρέος απέναντι στους συγχωριανούς του. Για το λόγο αυτό ανέπτυσσε μεγάλη ικανότητα δράσης και πεισματική θέληση. Περισσότερα από τα μισά χρόνια της ζωής του τα πέρασε σαν σύμβουλος της κοινότητας Νεράιδας εκπροσωπώντας τη Λαφίνα και αγωνιζόμενος πάντα για το καλό του χωριού. Κατάφερε να "πάει" με ενέργειές του το νερό από τους γείτονες Νεραϊδιώτες και να ξεδιψάσει το χωριό (του). Με την δραστηριότητα και το φιλότιμό του επιζήτησε και κέρδισε τελικά την αναγνώριση των συγχωριανών του και στερέωσε τη θέση του, όχι μονάχα στη μικρή κοινωνία της Λαφίνας αλλά και παραπέρα. Πάντα έμπαινε πρώτος όπου χρειαζόταν προσωπική εργασία. Ξεκίνησε μόνος του και μπεινόβγαίνει σε γραφεία μηχανικών και νομαρχών. Όλο τον είχαν μάθει. Αν και αγράμματος είχε τον τρόπο του και τα κατάφερνε. Σε καθήλωνε με τις προτάσεις και τις συμβουλές του. Αντιδρούσε στην αδικία και την ταπεινώση. Η πίστη, η συμπόνια και η ευσπλαχνία, η ανθρωπιά γενικότερα ήταν ζωντανά και πλούσια στην ψυχή του. Ο αδάμαστος και πεισματικός χαρακτήρας του έγινε πολλές φορές αντιπαθής από κάποιους, οι οποίοι τον ήθελαν υποτακτικό διάκονο των συμφερόντων τους.

Ανέπτυξε διάφορες ικανότητες και δραστηριότητες, όπως δημιουργική φιλοδοξία, ανταγωνιστικότητα, ακάματη εργατικότητα, ανεξάντλητη υπομονή και μαχητικότητα...

Τον θυμάμαι ένα καλοκαιριάτικο απόγευμα που 'χαμε καθίσει οι δυο μας μέσα στο μαγαζί του στο χωριό. Τα μάτια του φάνταζαν σαν του αητού, με μια έκφραση που χωνόταν ολόισια μέσα μου σαν μύτη ατσαλού. Το μέτωπό του σα βράχος κι απάνω του ριζωμένα σαν κισσοί τα δυο του φρύδια. Μια γλύκα ασκητική, ένα

Από αριστερά,
Κωστούλας Στασινός, Κων/νος
Γούλας, Παναγιώτης Κουρεμέντζας,
Ηλίας Βλάχος, Ηλίας Φλούδας &
Δημήτριος Βλάχος, στην πλατεία
της Λαφίνας, κάπου αρχές του 1990.

κράμα σκληρότητας και πραότητας. Και μέσα στα ξέθωρα και χλωμά μάτια ξεχώριζα τις μνήμες του να περνοδιαβαίνουν μέσα στο μακρως ολόκερης ζήσης, τα δε άσπρα μαλλιά "σοφά" φροντισμένα στεφάνωναν το πρόσωπο και το φώτιζαν.

Έμπηξα τα μάτια μου στα δικά του και περίμενα να βγουν από τα χείλη σοφές κουβέντες. Κι άρχισαν χειμαρροί από ρήσεις και σταματημό δεν είχαν. Ώρες ατέλειωτες δε χόρταινα να τον ακούω, έτσι καταπώς διηγούνταν με τον δικό του αφηγηματικό, διαλεκτικό τρόπο. Αμέ-

τρητες εμπειρίες, γάμοι, γιορτές, πανηγύρια, πόλεμοι, Τούρκοι, φαρμακεμένοι πόνοι, στείρες ευχές, ορφάνιες, λαχτάρες, τυραγνημένες φτώχειες, στερήσεις, βάσανα...

Κόντευε το βράδυ, ο ήλιος έγερνε στον Αι-Ταξιάρχη και 'γω μαγεμένος ζούσα ένα παραμύθι...

"...Λοιπόν. Ο Στ'μάγκας είχε λιφτά. Το σπίτι' πούχε, είχε δυο πόρτες. Μία αποδώ, μία αποκεί. Ήθελε να πάει να πι(ου)λήσ' το σάρι(ι) στα Γιάννινα.

Προτού φύγ(ει), τα 'χε (τα λεφτά) σ' ένα κακάβ(ι), λοιπόν τα πήρε κιέκανε πέρα κατά τη ράχ(η). Που πάει τώρα κι τάκρυψε, τάκρυψε. Γιατί σου λέει, μην έρθ(ει) κάνας κι ληστέψ(ει) τις γ(υ)ναίκες. Βγήκε απ' τη μια πόρτα και γύρ(ι)σε απ' τ'ν άλλ(η). Να μην καταλάβουν οι γ(υ)ναίκες που έκρυψε τα λιφτά... Ο κόσμος ήξερε ότι έφκιανε λεφτά, είχε σπάρια. Πέρα αυτού στο Γιαννιώτικο, προτού τα Γιάννινα, δεν θυμάμαι την τοποθεσία, του έκαναν καρτέ-

Ο Ηλίας Φλούδας στο λατρεμένο
του χωριό, τη Λαφίνα.

ρι και τον σκότωσαν. Τον έφαξαν για λεφτά, δεν βρήκαν, τον παράτησαν.

Είχε δύο μουλάρια. Το ένα το σκότωσαν. Το άλλο φορτωμένο γύρισε στα Καλύβια, το σίμασαν, τέλος πάντων, πάει..."

"...Εδώ ήταν Τούρικο. Αφού ήταν Τούρικο, περνούσαν οι Τούρκοι, που θα πάμε; Στο Βλάχο. Άρμεγε ο Βλάχος, τυρί, γιαούρτι, τα πάντα. Τους φιλοξενούσε. Ξέρετε τι θέλω; τους λέει μια φορά. Από δω επάνω τον όχθο, από τις Κρανιές και πάνω, την πλαγιά, Βούζια μέχρι τη ράχη, θέλω να μου το ταπίσετε. Εντάξει. Λοιπόν το έγγραψαν σε κάτι ταπιά (κιτάπια) και πάει. Το έκανε δικό του. Τα ταπιά τώρα, όταν έφυγαν οι Τούρκοι τα πήραν μαζί τους. Είναι στην Κωνσταντινούπολη. Δεν ενήργησε κανείς να τα βρει και πάει..."

"...Έπειτα ήταν οι Κονταξήδες. Αυτοί ήταν σόι του Βλησάρη. Κι αυτός ο Μ'γιάνης. Βλάχος αυτός, από σόι Βλαχέικο. Ήταν άκληρος. Άλλα χωράφια πούλησε, άλλα τα ζάπωσαν, ξέρω εγώ τι. Αυτά είπαμε είναι τριακόσια χρόνια και..."

"...Στο Γλαβά που ήρθε η Παγώνα με το κοριτσάκι της - άλλος το λέει έτσι, άλλος αλλιώς - εγώ το άκουσα από μεγαλύτερο, αυτό ξέρω. Ήρθε στο Γλαβά λοιπόν και κάθησε στη βρύση. Ήρθαν τα κορίτσια του Καρακώστα να πάρουν νερό. Τη βρήκαν. Τίνος είστε; Της είπαν. Για πάτε πέστε του πατέρα σας, έχει λίγο μέρος να μείνω; Πήγαν, το είπαν. Τους είπε να του τη φέρουν. Ήρθε λοιπόν στο σπίτι του Καρακώστα. Ποιος Καρακώστας ήταν τότε, Σχίζης...όλη η Νεραίδα.

Σχίζδες ήταν, τέλος πάντων, έχει κι αυτό ιστορία. Η γυναίκα δε σώθηκε τελικά, πέθανε. Έμεινε το κοριτσάκι της, που όταν μεγάλωσε το πήρε ο Αναστάσης, ο πατέρας του Βλησάρη. Έκανε πολλά παιδιά, εφτά - οχτώ."

Ο Νικολάκης ένας, ο Γιωργούλας δύο, ο Βλησάρης τρία, ο Κωνσταντής τέσσερα, ο Πολίτης πέντε, η Τσακαμπίνα έξι, η μάνα του Παπακόγκου εφτά, η βάβω η δική μου οκτώ. Έτσι πρέπει να είναι, θαρρώ κι εννιά, είναι κι ένας Παπαχρήστος, έχει σόι από εδώ. Και σου

λέω έτσι έγιναν αυτά..."

"...Ο Μήτρο - Βλάχος, τον θυμήθηκα εγώ, φόραγε σιγκούν, άσπρο, μάλλινο, με γαϊτανάκι φτιαγμένο γύρα - γύρα και έρχονταν έτσι δα σα φουστανελλά... Το φλάμπουρο είχε ένα ξύλο μακρύ, όπως η σημαία και έφτιαχναν ένα σταυρό και κει έβαναν τρία μήλα. Ένα επάνω, ένα αριστερά κι ένα δεξιά. Το πανί είχε χρώμα σα θαλασσί το μισό και άσπρο το άλλο. Το κράταγε ένας μπροστά και πίσω πήγαιναν οι καβάλες. Εγώ, όταν παντρεύονταν ο Μήτρο - Φλούδας ήμουν μικρός και μου δώσαν ένα φλάμπουρο και έκανα πέρα, περάσαμε το ποτάμι και κει στη λογγά μου πιάστηκε η σημαία και τη μάζησαν τα γράβια. Δεν μπορούσα να το δυνθώ κιόλας, θυμάμαι σαν τώρα, στράβωνε σα δω και σα κει και πιδόνταν στις γραβότ(ου)φες...πάει κι αυτό..."

"...Στα Γιάννινα ήταν κάποιος Μαντήλας. Είχε μια κόρη και επειδή φοβόταν μην του την αιχμαλωτίσουν οι Τούρκοι, μην την πάρουν για τον Πασά, την είχε περιορισμένη, κλεισμένη μέσα. Και παρουσιάζετα ένας Νεραϊδιώτης, από αυτούς τους Σχίζιδες που είπαμε και την παίρνει την κοπέλα. Την πήρε, την παντρεύτηκε, την έφερε στη Νεραίδα, που να την βρουν οι Τούρκοι. Εφόσον ήταν του Μαντήλα η κοπέλα αυτή, όσα παιδιά γέννησε κι απ' όσα ξέρω εγώ τι, Μαντήλας, Μαντέλλος, Μαντέλλος και τελείωσε..."

"...Μια εποχή σκέφτηκαν να πάνε να βρουν τα κιτάπια... να μαζέψουν λεφτά και να πάει ένας να τα βρει. Άρχισαν έναν έρανο, δεν ξέρω υποχρεωτικός ήταν, θεληματικός ήταν... Μάζεψαν 25.000 δρχ. να πάει ο Λία - Μπόλλης στην Κων/πολη. Στο τέλος όμως σκέφτηκε αυτός: κι αν χρειαστώ 30.000 ή 40.000 τι θα κάνω; Θα βγω εκτεθειμένος, κι αυτά χαμένα (25.000) κι αποτέλεσμα δε θα βγάλω. Κι έμεινε έτσι η υπόθεση και δεν έκαναν τίποτε..."

"...Στο ζήτημα με τις κοινότητες τώρα. Όταν έγιναν αποστάτες από τον Παπανδρέου πολλοί, έγινε και ο Ηλίας Σοιριμώκος αποστάτης και υπουργός. Ψηφίζει ένα νόμο, μέσα σε τρεις μήνες, όποιος συνοικισμός θέλει να γίνει κοινότητα ... Να έχει και λόγους σοβαρούς όμως, όπως το να μην εξυπηρετείται κ.λπ. Όταν εγώ βρήκα τη διαταγή ήμουν κοινοτικός σύμβουλος. Τον χειμώνα με κλείνει ο καιρός από τα Χριστούγεννα μέχρι τον Μάη. Από Κανάλο δε μπορώ να περάσω. Από Αγία Κυριακή ο δρόμος είναι απέρατος, δεν περνάν ούτε γίδα. Επομένως έχω σοβαρό λόγο να γίνω κοινότητα... Μαζί με τους λόγους και μ' αυτά που λέει ο σύμβουλος, έπρεπε να υπογράψει και ο εφημέριος. Αυτός έκανε πως δεν κατάλαβε που έπρεπε να υπογράψει και υπέγραψε αλλού... Τα χαρτιά τώρα, δέκα ημέρες στην κοινότητα, δέκα στη νομαρχία, δέκα στο υπουργείο και τα λοιπά, λάθος στο υπουργείο. Τα επιστρέφουν πίσω για να υπογραφούν σωστά. Όσο να έρθουν να υπογραφούν και να ξαναπάνε στο υπουργείο, περάσε η προθεσμία των τριών μηνών και δεν προλάβαμε..."

"...Το 1925 ήσαν στ' Άρτα κι πούλαγα μια γιλάδα κι μ' ζήτη(η)σαν στοιχεία, από που είσ(α)ι κι είπα απ' τη Λαφίνα... Τώρα το 25 άλλαξι (ονομασία το χωριό), του 24, του 23 δεν ξέρω. Το 1925 πάντους πούλ(η)σα τ' γιλάδα κι έδουσα στοιχεία οτ' είμι απ' τ'ν Λαφίνα, οχ' απ' του Σκλιβίνου. Κατάλαβεις; Έτσι είν(α)ι αυτό..."

Κάπου εδώ σταμάτησαν τα μολογήματα του μπάρμπα Ηλία. Τουλάχιστον για κείνη την καλοκαιριάτικη μέρα... Κι έρχομαι εγώ ο νοσταλγός του σήμερα με κάποια αποσπάσματα, άλλα αυθεντικά κι άλλα δισκευασμένα, με τα οποία ο αναγνώστης θα τιμήσει μαζί μου τον μπάρμπα Ηλία Φλούδα...

Τον λάτρη αυτόν του χωριού μας, που παρότι κατά καιρούς υπήρξαν προτάσεις από κάποιους ανθρώπους (π.χ. Ευάγγελος Γ. Βλάχος) να τον τιμήσει κάπως ο σύλλογος της Λαφίνας, αυτό δεν έγινε ποτέ. Ούτε η κοινότητα Νεραϊδας, στην οποία αφιέρωσε τη μισή ζωή του, απ' όσο τουλάχιστον γνωρίζω, έκανε κάτι γι' αυτόν...

Ο μπάρμπα Ηλίας πέθανε στις 2 Ιουλίου 2001. Ήταν 92 χρονών. Όσοι τον αγάπησαν δεν θα τον ξεχάσουν ποτέ...

Στον Κάναλο, σκαλίζοντας τ' αυλάκια του μυαλού μου...

Γράφει
ο Λαφινιώτης
Ευάγγελος
Γ. Βλάχος

Τα τελευταία χρόνια είχα ένα όνειρο, ν' ανέβω μια μέρα στον Κάναλο, εκεί που περπάτησα τα περισσότερά μου χρόνια, εκεί που είχαμε τα χωράφια και βοσκοίσαμε τα γίδια. Τα κατάφερα φέτος το καλοκαίρι.

Όταν ζήτησα από τον ανιψιό μου το Βασίλη του Χρήστου Βλάχου να με πάει, εκείνος προσφέρθηκε αμέσως. Κατεβαίνοντας από το αμάξι μου ήταν δύσκολο να συγκρατήσω την συγκίνησή μου που ξαναπατούσα τα ιερά για μένα αυτά χώματα.

Όμως γρήγορα είδα ότι τίποτε δεν θύμιζε από τα παλιά. Η περιοχή τριγύρω, μετά τις εργασίες και τις προσπάθειες της Κοινότητας να βγάλει περισσότερο νερό στην πηγή, έμοιαζε με βομβαρδισμένο τοπίο. Με πήρε τότε το παράπονο. «Βασίλη», του είπα, «πάμε να φύγουμε γιατί δεν αισθάνομαι καλά». Είχα ζαλιστεί. Με νερό που μου έδωσε ο Βασίλης έβρεξα το κεφάλι μου και συνήλθα.

Αγνάντευα τα Βούζια και τις Κορομπλιές, εκεί που παίζαμε τραμπάλες. Είδα το Παλιοκόπρι, εκεί που σπέρναμε ρόκες και στάρια. Σαν χθες θυμάμαι που ενώ μαζεύαμε τις ρόκες και τα στάρια πίσω ερχόντουσαν τα γίδια και βοσκοίσαν. Ο πατέρας και τα αδέρφια μου, συχωρεμένοι να 'ναι, με στέλνανε να πάρω νερό με τη φτσέλα. Πάνω από τη φτσέλα έβαζα τη φτέρη για να μην ζεσταθεί το νερό.

Το χωριό μου το πονούσα και το πονάω και ενδιαφέρομαι γι' αυτό. Εκεί έφαγα το ροκίσιο ψωμί με τη μυζήθρα. Εκεί μεγάλωσα κι εκεί έζησα τα ξέγνοιαστα χρόνια της παιδικής μου ηλικίας.

Κάποια εποχή ασχολήθηκα ενεργά με τα κοινοτικά. Με το συχωρεμένο τον Ηλία Φλούδα, κουμπάρο και αδελφό για εμένα, προσφέραμε το καλύτερο δυνατό για το χωριό μας, τη Λαφίνα. Μέχρι που παραλίγο να εμπλακούμε σε καυγά με τους κοινωνικούς συμβούλους από τη Νεράιδα. «Εσείς είστε αντιπολίτευση», μας είπαν, «δεν έχετε το δικαίωμα να ψηφίσετε», με αποτέλεσμα εμείς να φύγουμε από το κοινοτικό γραφείο.

Άνθρωποι που χάθηκαν και προσέφεραν στο χωριό μας θα πρέπει να τους θυμόμαστε. Σαν τέτοιους αναφέρω τους: Ηλία Αναστασίου «Πολίτη», Ηλία Αντωνίου του Χρήστου, Ηλία Βλάχο και Ηλία Φλούδα.

Κρίνω σωστά δε, να τους απονεμηθεί τιμητική πλακέτα ως ένδειξη σεβασμού και τιμής για της υπηρεσίες που πρόσφεραν στο χωριό μας. Ασφαλώς σε περίπτωση που υιοθετηθεί η πρότασή μου και φτιαχτούν οι πλακέτες από την αδελφότητα των Λαφινιωτών, η απονομή τους θα γίνει στις οικογένειές τους.

Τέλος, στον αγαπητό μας Πρόεδρο της διευρυμένης κοινότητας Ηλία Καραγιώργο, έχω να κάνω μια πρόταση. Να συνεχίζει την προσπάθεια, ώστε να γίνει πράξη η γεώτρηση για το νερό στις Λάκες. (Να θυμίσω εδώ ότι είχαμε φέρει γεωλόγους με τον Ηλία Φλούδα και μας είχαν πει ότι υπάρχει πολύ νερό). Τα σχετικά έγγραφα του Ι.Γ.Μ.Ε. είναι στα γραφεία της κοινότητας.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Γράφτηκε απευθείας στα γερμανικά το αρχικαλόκαιρο του 1988 και βραβεύτηκε έναν χρόνο περίπου αργότερα στον 11^ο Διεθνή Διαγωνισμό Διηγήματος, διοργανωμένο από τη γερμανική πόλη Arnsberg της Βεσφαλίας. Στο διαγωνισμό συμμετείχαν 907 συγγραφείς από 42 χώρες όλων των κατοικημένων Ηπείρων.

Το χωριό, φωλιασμένο βαθιά στον κόρφο της Πίνδου, επικοινωνούσε με το θεσσαλικό κάμφο από το νότο. Ο σταυραϊτός ξεκόπηκε απ' τα σύννεφα και βρόντησε στα σπαρτά σαν άψυχο λιθάρι. Δυο, τρεις φοβισμένοι αγρότες, τον κουβάλησαν βραδιάτικα στο χωριό. Του λόγου τους δεν είχαν ξαναϊδέει αυτό πετούμενο πάνω από τον κάμφο, καθώς δεν πολυφαινότανε και κει ψηλά, πιο θεόψηλα κι απ' τα κορφοβούνια ακόμα, τα τελευταία χρόνια.

Ο δάσκαλος του χωριού, σαν πιο πολυμαθής απ' όλους, άνοιξε το στόμα του από τους πρώτους:

«Μάλλον συγκρούστηκε με αεροπλάνο», είπε.

Ο κοινοτάρχης, η κεφαλή του χωριού, έπρεπε να έχει γνώμη δική του:

«Χτυπήθηκε από κεραυνό», είπε. «Ο ουρανός ήταν ολήμερα πολυσυγγεφιασμένος, κι απ' τα βουνά αχολόγησαν κάμποσα μπουμπουνητά.»

Στ' όνομα της εκκλησίας, έβλεπε ο παπάς το πράγμα μ' εντελώς αλλιώςτικό μάτι: οι χωρικοί δεν σέβονταν πλέον την εβδομημέρα, που ο Κύριος είχε αναπαυτεί, και δεν πατούσανε ταχτικά στο σπίτι Του. Άσε που βλαστημούσανε πολύ, προσεύχονταν λίγο και δε νηστεύανε καθόλου.

«Ο Παντοδύναμος θα σας τιμωρήσει, και ιδού το ουράνιο σημάδι του», είπε.

Ο γεροβοσκός πλησίασε συλλογισμένος το νεκρό αϊτό, μουρμουρίζοντας:

«Τον ξέρω. Είχα φίλια μαζί του. Δεν ξαναϊδωθήκαμε τούτα τα δυο, τα τρία τελευταία χρόνια, μα είναι αυτός και κανένας άλλος... Δάσκαλε, γιατί ψοφάνε οι γεροαϊτοί στον αέρα;»

«Μόνο αυτοί το ξέρουν», του αποκρίθηκε εξίσου συλλογισμένος ο πολυμαθέστερος του χωριού.

«Έτσι λένε, πως ξεψυχάει φτερουγίζοντας, μα ποιος τον είδε;» αμφέβαλε ο κοινοτάρχης.

«Εγώ!» του αποκρίθηκε αποστομωτικά ο γεροβοσκός. «Ο αϊτός, όταν νοήσει τα τελευταία του, δεν καρτεράει ειρηνικά το θάνατο στη φωλιά του - πως κάνουμε εμείς οι άνθρωποι στον κάμφο. Ο ετοιμοθάνατος γεροαϊτός πετάει όσο ψηλά μπορεί... Ίσαμε κει που μάτι ανθρώπινο δεν τον θωράει άλλο, και τότες... ε, μόνο τότες σφαλίζει τα μάτια, διπλώνει τα φτερά κι αφήνει τον εαυτό του να πέσει...»

Ο δάσκαλος, ο κοινοτάρχης, ο παπάς, οι αγρότες, τον κοίτα-

Ο σταυραϊτός

ζαν ερωτηματικά κι ορισμένοι με δυσπιστία. Μ' αυτός μια ζωή κει πάνω την είχε αφήσει: στο κατάκορφο του πιο αψηλού βουνού, που βλεφαροκοπούσανε τις αφέγγαρες νύχτες

Γράφει
ο Κώστας
Καρασούλας

ένα κοπάδι άστρα. Κει πάνω θα 'θελε να είναι ακόμα. Πριν τρία χρόνια όμως αποξεπούλησαν τα ζωντανά του οι γιοι, χωρίς να τον ρωτήσουν. «Με 77 χρόνια στη ράχη σου, έχεις πολυγηράσει» του είπαν στερνά στερνά. «Καιρός να ξαποστάσεις και καμιά σταλιά, αντίς να τυραγιέσαι ακόμα μια στον ανήφορο και μια στην κατηφόρα.»

Καλά και φρόνιμα τα λόγια των παιδιών του - αν και οι γιοι του ήταν μικρόψυχοι σαν όλους τους αγρότες: μια ζωή βαστούν το κεφάλι τους κρεμάμενο προς τη γη και γι' αυτό ακριβώς καμπουριάζουνε πρωιμότερα απ' τους άλλους ανθρώπους. Το μάτι τους βασισμένο στον κόκκο της τύχης, στην κουκιδίτσα του σπόρου, που έχουν εμπιστευτεί στο χόμα.

Αυτός αγνάντευε μια ζωή προς τα πάνω. Δυο φορές στη διάρκεια των τριών, τελευταίων χρόνων, έκανε τη μεγάλη απόπειρα να ξαναγεβεί στις βουνοκορφές χωρίς κοπάδι. Μα και τις δυο απόκαμε στα μισά της ανηφοριάς, κάτι που, κατά την εκτίμησή του, είχε να κάνει μόνο με τον υγρό, καμπίσιο αέρα, που τα πνευμόνια του δεν τον βαστούσαν καθόλου και όχι με το βάρος των τριών τελευταίων χρόνων, που είχανε προστεθεί στα 77 του. Και ήτανε πέρα για πέρα σίγουρος, πως έτσι και τα κατάφερνε να ξαναπατήσει τις κορυφές κι ανάπνεε τον αέρα που ανάσαινε μια ζωή, θα ξανάνωνε, θα ξαναγινότανε άλλος. Αλλά πώς να τα καταφέρει;

Θα 'θελε να 'τανε σταυραϊτός. Κει πάνω - τότε πεπλωμένη από 'να βαμβακερό, ανοιξιάτικο συννεφάκι, τότε φωτισεφανωμένο απ' το θερινό, ύστερο ήλιο - μετεωριζόταν η κορυφή του περήφανου, δυτικού βουνού. Στην απόκρημνη της πλαγιά πρωτόκαμε τη γνωριμία του με το μεγάλο, χρυσόφτερο αϊτό, που είχε πρωτοέρθει μονάχος του. Καλοερεύνησε την πλαγιά και βρήκε προεξοχή που ταίριαζε για τη φωλιά του. Αρχικά δεν τα πηγαίνανε καλά οι δυο τους. Πολλές φορές, στη διάρκεια της ημέρας, πολεμούσε ο αϊτός να τον ξεγελάσει και να του αρπάξει κανένα αρνάκι. Αλλά αυτός του έδωσε με πετριές και ραβδί να καταλάβει ότι, μαζί του δεν θα τα 'βγαζε πέρα, κι ότι στην ανάγκη αυτός θα του κατόστρεφε τη φωλιά του, ρίχνοντας από την κορυφή της βουνοπλαγιάς δαυλούς και λιθάρια. Ώσπου έμα-

θε εκείνος να σέβεται το κοπάδι του κι αυτόν, τον άνθρωπο, πρώτ' απ' όλα. Ανάλογα τον αντιμετώπιζε κι απ' τη μεριά του, τότες, νέο παιδί, παλικαράκι ακόμα.

Ήρθε φθινόπωρο και καιρός να ροβολήσει του λόγου του με τα ζωντανά του κατά τον κάμφο. Ο αϊτός έμεινε μόνος του στη βουνοκορφή. Αλλά την άνοιξη τον βρήκε ζευγαρωμένο: μια συντρόφισσα συγύριζε τη φωλιά μαζί του. Και κείνος της το είχε ξεκαθαρίσει: μακριά από το κοπάδι του ανθρώπου, γιατί έκλεισε μαζί μας ειρήνη. Για μας υπήρχανε ένα σωρό άρρωστες πετροπέριδες και γερολαγιά, που βαρέθηκαν τη ζωή τους.

Κάτι βδομάδες αργότερα καθόταν η σύντροφος του αϊτού αμετακούνητη στη φωλιά, και κείνος την τάζει, ταχτικά, με στοργή ανθρώπου. Ώσπου, μια μέρα, άκουσε του λόγου του τους κρωγμούς απ' τα νεογέννητα αϊτόπουλα. Ολομεμιάς έγινε περιέργος κι επιχείρησε να τα δει από πάνω, απ' το κατάκορφο του βουνού. Ώστόσο η μητέρα τους ανησύχησε και κοίταζε πώς να τα προστατέψει με τα υπερτεντωμένα φτερά της. Να και ο σύντροφός της, που γύριζε από το κυνήγι: τι κάνεις εκεί άνθρωπε; - ένιωσε να του λεί, ενώ πολεμούσε με πετούμενους κύκλους, που όλο και στένευαν ολόγουρά του, να τον απομακρύνει. Έχουμε κλείσει ειρήνη ή όχι; Ε, άφησε τα παιδιά μου ήσυχα, διαφορετικά θα ξαναεπιτεθώ και γω στα αρνιά σου!

Κι αυτός κατάλαβε...

Ύστερα από δυο, τρεις εβδομάδες, ξεχώριζαν τ' αϊτόπουλα από μακριά. Ήτανε δυο, ντυμένα κιόλας με γκριζοκαψαλισμένα πούπουλα και φτερά. Τα έβλεπε που ξεμύτιζαν στην άκρη της φωλιάς τους για να ηλιαστούν και να ξαναρχαχτούνε σαν τα κοκόρια. Μαλώνανε το δίχως άλλο για την τριήμερη μερίδα της τροφής. Και οι δυο γονείς τους ήτανε τώρα πολυάσχολοι με το τάισμά τους, μ' αυτά δεν χορταίνανε. Μεγαλώνοντας ωστόσο όλο και λογικεύονταν τ' αϊτόπουλα, ίσαμε που βαρέθηκαν τον ανόητο τσακισμό τους. Τώρα είχανε εντελώς άλλες έγνοιες: αγναντεύανε μια τη βουνοκορφή και μια το γκρεμό, που έχασκε κάτωθι τους. Τεντώνανε τις φτερούγες και φτεροκοπάγανε επιτόπου, ασκούμενα για την παρθενική τους πτήση. Ορισμένες φορές ανυπομονούσαν πολύ μ' αυτή την υπόθεση και κάνανε απόπειρες ριψοκίνδυνες για να πετάξουν. Ώστόσο οι γονείς τους δεν τ' άφηναν απ' το μάτι.

Επιτέλους έφτασε η μεγάλη μέρα: ένα, μετά το άλλο, τ' αϊτόπουλα εγκατέλειψαν τη φωλιά. Παλαντζάρισαν κάμποσο στον αέρα κι ύστερα από μια γυροβολία ξαναγύρισαν πίσω. Ξεκουράστηκαν μια σταλιά και ξαναρίχτηκαν στο κενό με αλλιώςτικό θάρρος. Λίγο λίγο κέρδιζαν όλο και πιότερη αυτοσυγυρία με το πέταγμά τους, παραδίνοντας τους εαυτούς τους μ' ανοιχτά φτερά στα καμώματα του αέρα. Τώρα ασκούνταν στις κάθετες εφορ-

μήσεις. Κι απ' τους γονείς τους λάβανε καλή ανατροφή τ' αϊτόπουλα: βλέπετε τον άνθρωπο με το ραβδί; - τους είπαν. Προσέξτε καλά, μην πειράξετε τ' αρνάκια του κοπαδιού του. Ούτε γι' αστεισμό μήτε και για φοβέρα. Αλλιώςτικα θα γνωρίσετε τη σκληράδα του και θα τρίζει το κόκαλό σας.

Ξανακόπιασε το φθινόπωρο, κι ο βοσκός ξαναροβόλησε με το κοπάδι του προς τα χειμαδιά του κάμφο. Την ερχόμενη άνοιξη τον καλωσόρισε μόνος του ο χρυσαϊτός, που είχε πρωτογνωρίσει. Τον είχε εγκαταλείψει η οικογένειά του; Την είχε απομακρύνει από κοντά του αυτός;

Προσωπική η υπόθεσή του - μ' όλο που έμοιαζε και με τη δική του: μήπως αυτός δεν εγκατέλειπε ανοιξιάτικα την οικογένεια στο χωριό για να πιάσει με το κοπάδι του τις βουνοκορφές; Οι γιοι του δεν είχαν ούτε για τα ζωντανά μήτε και για τα κορφοβούνια ενδιαφέρον. Μεγάλωναν και κάτω κλεισμένοι στους εαυτούς τους, την όψη, σαν όλους τους γεωργούς, καρφωμένη στη γη. Ποτέ το μάτι τους δεν θ' αγκάλιαζε, πεταρίζοντας, ορίζοντες αλαργινούς.

Στη διάρκεια της ίδιας άνοιξης, παρατήρησε ακόμα πως κάτι δεν είχε - καθώς είχε πάντα - με τον αϊτό. Του λόγου του δεν εγκατέλειπε ταχτικά τη φωλιά, σάμπως να μην είχε πλέον όρεξη να συντηρήσει τον εαυτό του. Μην ήτανε άρρωστος; Μέρους ολάκερες αγνάντευε με θολωμένο μάτι τον άδειο αέρα. Βδομάδες ολάκερες δεν είχε πραγματοποιήσει παρά μονάχα δυο, τρεις πολύ περιορισμένες γυροβολίες, που στη διάρκειά τους αυτός παρατήρησε, ως πόσο κουραστική του ήταν η πτήση. Ο αϊτός έχανε ολοένα πούπουλα και φτερά και δεν είχε τη μπόρεση να παρακολουθήσει ούτε αυτά, τα όχι και τόσο γοργόφτερα ή γοργοπόδαρα θηράματά του. Ο αϊτός είχε γεράσει, κι αυτός τον ένιωθε και τον συμπονούσε σα να 'τανε συνάνθρωπος του. Τα πιο μικρά του αρνιά ήτανε πολύ πιο ανίσχυρα απ' ό,τι η πέριδικα κι ο γερολαγός. Αλλά εκείνος ούτε τώρα ξάμωνε να τα πειράξει γιατί ήταν πολύ περήφανος και βαστούσε τίμια την άγραφτη συμφωνία, που είχανε συνάψει οι δυο τους. Κάλιο να ψοφούσε από την πείνα. Ώσπου, μήτε τη μπόρεση να τεκνώσει τις φτερούγες του πλέον δεν είχε.

Κι όμως, ένα άγουρο πριινό, ο σταυραϊτός γύμναζε αποφασιστικά τους μυώνες του και, ολομεμιάς, χίμηξε στο κενό. Μ' αντίς να καταλήξει στο βάραθρο, που έχασκε κάτω από τη φωλιά του, άρχισε ν' ανεβαίνει. Ανέβαινε κοπιαστικά ψηλότερα, ανέβαινε ορθόκορφα πάνω από το βαθύ φαράγγι. Τούτο του στοιχίζει ολοένα και πιότερη δύναμη, μ' αυτός δεν εννοούσε να ενδώσει. Λίγο λίγο ανέβηκε τόσο ψηλά, που κόντευε να εξαφανιστεί από το δικό του μάτι. Τότες, φαίνεται, τον εγκατέλειψαν ολότελα οι δυνάμεις του, γιατί κοντοστά-

της Πίνδου

θηκε για λίγο ακίνητος στον αέρα, ανήμπορος μάλλον να σαλέψει τη μια ή την άλλη του φτερούγα. Ωστόσο θα μπορούσε να βαστάξει τις φτερούγες του ανοιχτές και να γυρίσει επιουρίζοντας στη φωλιά του. Αντίς αυτού, έκλεισε τις φτερούγες του εντελώς κι άφησε τον εαυτό του να πέσει. Έπεφε γρήγορα, σα να 'τανε βαρύ λιθάρι. Έπεφε σφυρίζοντας σαν σαίτα. Έπεσε βροντώντας σαν κεραυνός βαθιά, στο φαράγγι. Ο αϊτός ήταν νεκρός. Νεκρός πριν απ' την πτώση του ακόμα. Νεκρός από τη στιγμή που έκλεισε εκεί θεόψηλα τα φτερά του.

Μα, γιατί προτίμησε έναν χαμό σαν και δαύτον, αντίς να περιμένει ήσυχα το θάνατο στη φωλιά του; Γιατί ανάλαβε τη μεγάλη προσπάθεια για να πέσει από ύψη θεόρατα; Δεν ήταν αρκετά φονικός ο γκρεμός, που έχασκε κάτω από τη φωλιά του; Γιατί...

Ο βοσκός δεν έβρισκε για την αιγιματική συμπεριφορά του

στις βουνοκορφές και να βρει τη λύση. Έπρεπε μάλιστα να βιαστεί, γιατί κοντοζύγωνε το φθινόπωρο και το πρωτοβρόχι. Θα ζούσε άραγε ως την άνοιξη; Κι αν ναι, θα τον κρατούσαν τα κότσια του στην ανηφοριά περισσότερο, απ' όσο τον βαστούσαν τώρα;

Νύχτα άδραξε το ραβδί κι εγκατέλειψε το σπίτι νυχοπατώντας. Έβαλε μάλιστα τα τσαρούχια του στο χέρι, μην τον γρικήσουν οι φαμίλιες των γιών και πουν πως του ξανάστριψε. Νύχτα αφέγγαρη, μα όλη αστροφεγγιά. Άφησε ξεκούραστα πίσω του τη φαρδιά ποταμιά πέρα από το χωριό και πήρε ν' ανηφορίζει τη χούνη με τα δασιά πλατάνια – αν και τούτα δεν ήτανε δέντρα, μα ζωντανά με μνημονικό. Ζωντανά που θαρρείς και τον γνώριζαν, καθώς αναταράζονταν στο διάβα του ολοσώσυμα και στενάζανε τα φυλλώματά τους. Άλλα απλώνανε πάνω του με τρέμουλο τα κλαδιά τους, ίδια δάχτυλα από μικρά

ραβδί, για να τα κατεβάσει κάτω. Αλλά καθώς απομακρυνόταν από το σπίτι γυρεύοντας, ανεβαίνανε και κείνα ψηλότερα. Τ' αστέρια του ήτανε όντα πετούμενα, ζωντανά που διασκέδαζαν μαζί του σ' αυτό το παιγνίδι. Ωστόσο κει πάνω, προς τα βουνά, κάθονταν στις κορφές κάμποσα άστρα ακίνητα. Μπορούσε ο πατέρας του να του 'φερνε το φθινόπωρο εν' αστεράκι – φτάνει να το σκεφτόταν. Μα ο πατέρας γύρισε το φθινόπωρο της χρονιάς εκείνης πολυκυρωμένος από τα βουνά, γιατί 'χε καθυστερήσει και τον πήρε μπροστά το δρολάπι. Στη διάρκεια του χειμώνα χειροτέρευσε την υγεία του ο υγρός και βαρύς αέρας του κάμπου. Κάτι ηλιόλουστες μέρες αγνάντευε από το παράθυρο τις βουνοκορφές σαν αϊτός με τσακισμένες φτερούγες κι έλεγε: «Μόνο κει πάνω μπορώ να ξαναβρώ την υγεία μου». Αλλά η άνοιξη, που καρτερούσε για το σκοπό αυτό, δεν φαινότανε τη χρονιά εκείνη; στο κατάκαρδο του χειμώνα, πήρε γι' απανωσκέπασμα ο πατέρας του τη λασιωμένη γη. Τώρα έπρεπε ν' αναλάβει αυτός, λιανοπαίδι πεντέξι χρονών, το κοπάδι. Και σαν πρωτοπάτησε τις βουνοκορφές, τ' αστέρια φλιτουρίζαν ολομεμιάς ψηλότερα και πιάσανε τα μεσουράνα. Ως πόσα βουνά έπρεπε να στοιβάξει απανωτά ο άνθρωπος για να φτάσει στ' αστέρια;

Στο σχολικό θρανία, έτσι που ήρθανε τα πράγματα μετά το χαμό του πατέρα του, δεν έκασε αυτός καθόλου. Και σαν αποφάσισε μετά από τέσσερις, πέντε δεκαετίες, να εκμυστηρευτεί στο δάσκαλο το που βασάνιζε το μυαλό του, πληροφορήθηκε πως τ' αστέρια δεν φτάνονται, ακόμα κι αν στοίβαζε κανένας απανωτά χιλιάδες χιλιάδων από βουνά. Του λόγου του απαγορεύτηκε πολύ από την απόκριση του δασκάλου. «Κι από πού το ξέρεις;» αποκότησε να τον ρωτήσει με δυσπιστία. «Από τους δασκάλους μου», είπε εκείνος. «Κι αυτοί;» - «Από τους δικούς τους». - «Πες μου ακόμα, δάσκαλε, ως πόσα χρόνια παιδεύτηκε ο δάσκαλος απ' τους δασκάλους όλους για να λογαριάσει, πόσο μεράδι ουρανού μας χωρίζει από τ' αστέρια;» - «Μα, δεν υπήρξε ένας, αλλά περισσότεροι από αυτούς τους δασκάλους. Προπαντός άλλου όμως έπρεπε να προοδέψει η επιστήμη, κι αυτό διάρκεσε εκατονταετίες».

Χμ, παρήγορη η απόκριση του δασκάλου: ποιος λογάριε τις τέσσερις, πέντε δεκαετίες, που ξόδεψε με τούτο το ρώτημα αυτός, τη στιγμή που άλλοι, πριν από δαύτον, θυσίασαν εκεί πάνω αιώνες;... Το ότι τ' αστέρια όμως απείχαν από μας τόσο πολύ, δεν του ήταν καθόλου παρήγορο, γιατί αυτά είχε για συντροφιά. Σ' αυτά εκμυστηρευότανε όλους τους παιδικούς του φόβους, τότες, που τοσπανόπουλο ολομόναχο στα βουνά, δεν ξεχώριζε αγρίμια από στοιχειά κι έτρεμε την ερημιά και τη νύχτα.

Τώρα τα ματοτσίνουρα των άστρων τρεμπόπαιζαν σαν από νύστα. Ξανάβαλε το ραβδί στο χέρι και ξαναπήρε ανάμεσ' από το στέφανο των πρίνων την ανηφόρα. Με το κοπάδι βαστούσε η ανάβαση αρκετές ημέρες. Και τούτο γιατί η άνοιξη, ανηφορίζο-

ντας μπροστά απ' αυτόν, δεν πολυβιαζόταν. Μάλιστα στο κοπάδι του κρατούσε πάντα πεντέξι γίδια. Τα ζωντανά αυτά, άστατα απ' τη φύση τους και βάσανο μεγάλο για ορισμένους βοσκούς, μυρίζονταν τα καλώματα του καιρού και την ανηφορική πρόοδο της βοσκής καλύτερα από τα απονήρευτα προβατάκια. Αυτά, με το μπροστάρη τράγο, σέρνανε αποκοινά τους το κοπάδι ολόκληρο, αφήνοντας στην άνοιξη πάντα κάποιο προβάδισμα για ν' απλώσει τα βοσκοχόρταρα και τα πιο πρώμα λουλουδάκια της στις βουνοπλαγιές. Μα το θέρος την πήγαινε καταπόδι. Σε σημείο που κάτι λουλούδια, που σήμερα τα έβλεπε ν' ανθίζουν εδώ, την άλλη θα τα συναντούσε μια και δυο εκατοντάδες οργιές παραπάνω – λες και είχανε ποδαράκια και περπατούσαν νυχτιάτικα, σαν τις πέρδικες, όλο την ανηφόρα. Μέσιαζε ή και τέλευε όλος ο Μάης, εωστού φτάσουν τ' ανοιξιάτικα λουλουδάκια στα κορφοβούνια. Μα ο αφανισμός τους θέρους τα εξανέμιζε γρήγορα προς τα ύψη κι άπλωνε παντού την ξανθοχόρταρη, δική του κυριαρχία, που, εκεί πάνω, ούτε αυτή βαστούσε πολύ. Το κοπάδι ωστόσο δεν εγκατέλειπε τις κορφές, προτού οι γίδες μυριστούν από μακριά την πνοή του χιονάτου αέρα. Αργά γινόταν και το ροβόλημα προς τον κάμπο. Τα ζωντανά αφήνανε στα πρωτοβρόχια καιρό να σβήσουν τη δίψα του θέρους και να χλοίσουν τα χειμαδιά.

Ο γεροβοσκός χώθηκε τώρα στο ελατόδασο. Εδώ ακριβώς απόκαμε δυο φορές, στα τρία τελευταία χρόνια. Αλλά τη φορά αυτή δεν θα παραδινόταν: ο γεροαϊτός συγκέντρωνε πριν το στερνό του πέταγμα όλες του τις δυνάμεις κάτω από τις φτερούγες του, για να πει στα μεσουράνα το έχε γεια στη ζωή και στον κόσμο που άφησε όχι πίσω του, μα κάτωθ' του. Ωστόσο το αιγιματικό του φέρσιμο εξακολουθούσε στην ουσία να τον παιδεύει. Από την άλλη μεριά τον μάγευε και του έλεγε: ακολούθα!

Μια βρυσούλα, άκρη στο μονοπάτι, τραγουδούσε από τον καιρό που την πρωτογνώρισε όλο την ίδια μελωδία, και το νεράκι της εμπύχωνε χαμηλά, τη χούνη μα τα δασιά πλατάνια. Εδώ μπορούσε να ξαναεκουραστεί μια σταλιά. Οι πρώτες ηλιαχτίδες, πανόμοιες με τις χορδές του οργάνου που είχε δει ζωγραφισμένο στο ερημοκλήσι του προφητηλίου, κι ο παπάς του το 'χε ονοματίσει άρπα, τεζάριζαν το μαλαμάτενο φως τους ανάμεσ' από τους δεντροκορμούς του δάσους.

Αφού ξανάσανε λιγάκι, καθισμένος στο πλευρό της βρυσούλας, δρόσισε στο κρουσταλλισμένο νεράκι της μόνο τα χείλη του και ξαναπήρε την ανηφόρα, που, από δω και πάνω, γινόταν όλο και πιο κοπιαστική. Το ραβδί του τη μια τιναζότανε προς τα μπρος, την άλλη έμνεσκε σαν στήριγμα παραπίσω.

Μόλις ξέμπλεξε με το ελατόδασο και διάβηκε στο γειτονικό δάσος με τις οξείες, τον χτύπησε καταρούθυνα ένας ξινός, φθινοπωριάτικος – θα έλεγε – αέρας. «Εί- ναι καιρός...», μουρμούρισε προχωρώντας.

Άφησε τώρα πίσω την τελευταία οξιά και πήρε το σπανό βουνοπλάγι αγκομαχώντας, ώσπου κοντόφτασε στο θριακωμένο, μα νεκρό δεντροκορμό του πρίνου, που είχε γίνει άλλο αίνιγμα για τη ζωή του: σαν τι να γύρευε ο πρίνος σ' αυτό το υψόμετρο; Όλα τ' αδέρφια του ζούσανε χα-

μηλότερα από τις οξείες και τη ζώνη του ελατόδασου. Ποιος τον κουβάλησε αυτόν εδώ; Ένα πουλί; Καθόλου απίθανο. Αλλά πού έβρισκε την τροφή στο βραχότοπο, που ούτε ακάθι φύτρωνε πουθενά; Οι πρίνοι, απ' ό,τι ήξερε, ζουν εκατοντάδες χρόνια. Μα τούτον εδώ, αυτός τον είχε γνωρίσει νεκρό, μ' όλο που ήταν όρθιος. Από τότες πολεμάγανε άδικα οι φοβεροί αγέρηδες να τον ρίξουνε στο πλευρό. Ακόμα κι ο μαύρος μυρμηγκοφάγος στόμωσε το σπαθάτο ράμφος του στον αδιάτρητο κορμό του και παραιτήθηκε από τη δουλειά αυτή μια για πάντα.

Ο γεροβοσκός ακούμπησε τη ράχη του στον ψόφιο δεντροκορμό κι αγνάντευε τον τόπο που άφησε πίσω του. Από τα βαθύτερα φαράγγια σηκωνόταν η πρωινή δροσιά σαν ασπρόρουχο. Βαθύτερα απλώνονταν ο κάμπος, παπλωμένος στην καταχνιά. Του λόγου του βρισκόταν πολύ ψηλά για να ενδώσει. Η βουνοκορφή, ίσα με πεντακόσια μέτρα πάνω από το κεφάλι του, έμοιαζε με κεφαλή και λυγισμένο σβέρκο ενός αλόγου, που πρόσφερε στον χαμωκυλισμένο καβαλάρη τη χαιτή του, να του ξαναριχτεί στη ράχη. Θα τα κατάφερνε;

Σκληρά πετρώματα – πάνω από πετρώματα – και βράχια θεόρατα – πάνω από άλλους βράχους – τον κοιτάζουν κατάφατσα σα θεριά απολιθωμένα. Θεριά πελώρια με σκασμένο δέρμα και όψεις καταφαγωμένες απ' την πολυκαίρια. Θεριά που δεν τον καλοκοιτάζουν πλέον καλοδεχούμενα και κάνουνε πως δεν τον γνωρίζουν. Μα πίσω από τη βουνοκορφή βαστάνε οι αδερφάδες της σαν ποδιά – ποδιά καταδεχτική κάτω απ' τον ουρανό –, το τρανό βοσκοτόπι, που πρέπει να το ξαναϊδέι δίχως άλλο. Και το εγκατελειμένο καλύβι του! Προπαντός όμως τη φωλιά του σταυραϊτού θέλει να ξαναϊδέι, σκαλωμένη στην αποκεί, ορθόκοφτη πλαγιά της βουνοκορφής.

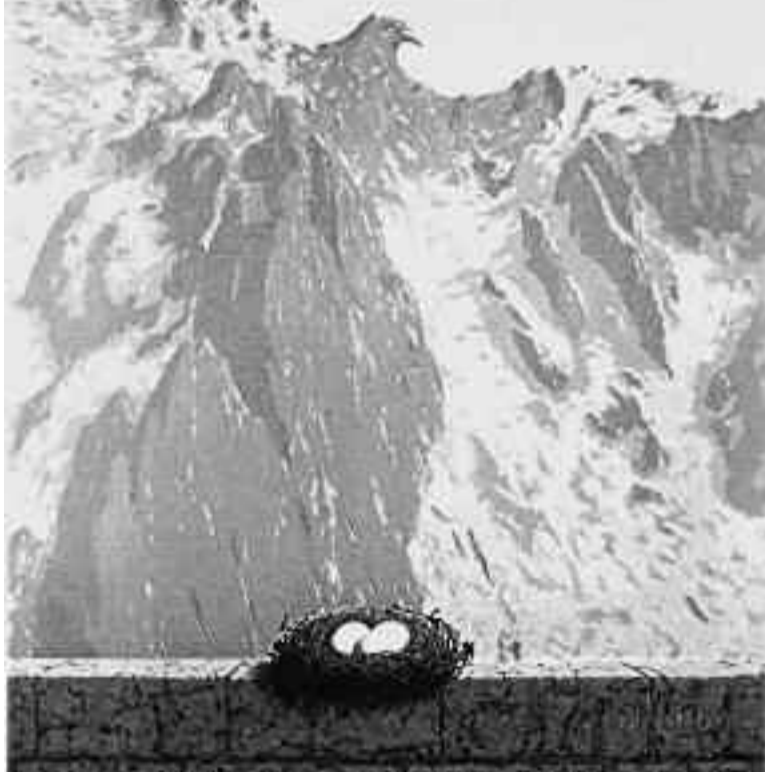
Η ανάβαση όσο πάει και δυσχεραίνει. Το ραβδί δεν βοηθάει άλλο. Πρέπει ν' ανέβει έρποντας. Η καρδιά του, κολλημένη στο βράχο, δέχεται από δαύτον χτύπους κι αντίχτυπους από την άλλη καρδιά, την τρανιήτερη, που έχει θέση πολύ βαθιά, κάτω από το στερνό του βουνίστιο όγκου. Η αποφασιστικότητα πάει μπροστά και σέρνει ξοπίσω της πότε το ένα, πότε το άλλο χέρι. Το καλοστηριγμένο πέλμα εξασφαλίζει στο χέρι ελευθερία. Το χέρι, επαναγαντζωμένο ψηλότερα, δίνει στο πέλμα τη μόρσηση ν' ακολούθησει. Ακόμα λίγο... Λίγο ψηλότερα και θα φτάσεις... Άντε γεροαϊτέ... Μετά σφαλίζεις τα μάτια σου, κλείνεις και τα φτερά σου...

Το βρήκε! Ναι, αυτό ήτανε, το εννόησε επιτέλους: ο κατήφορος είναι εύκολος. Δε χρειάζεται, παρά να σφαλίσει κανένας τα μάτια και ν' αφήσει τον εαυτό του ελεύθερο να πέσει. Αλλά δεν είναι αυτό όλο κι όλο... Ολομεμιάς τον κυριεύει η αίσθηση, πως από το κορμί του απελευθερώνεται ο μεγάλος ίσκιος ενός σταυραϊτού. Αρχικά του φαντάζει καπιτικός σκοτεινός. Μα, καθώς ανεβαίνει μαζί του ψηλότερα και κρουσταλλιάζουν οι φτερούγες του από το αγιάζι, παίρνει λίγο λίγο να ασημίζει και να στραφτοβολάει ολάκερος σαν από φως εξωγήινο.

Ο γέροντας δε χρειάζεται να καταλάβει πλέον αυτό που βρήκε, τη στιγμή που το βλέπει: το κορμί ανήκει στη γη. Το πνεύμα στα ύψη.

Αριστουργηματική ζωγραφιά:

«Δημόσιο κτήμα στην περιοχή Αρνχάιμ» του διάσημου Βέλγου ζωγράφου Rene Magritte, που απεβίωσε πριν μερικές δεκαετίες και τα πνευματικά δικαιώματα για τα έργα του ανήκουν πλέον σ'όλον τον καλοπροαίρετο κόσμο.

σταυραϊτού εξήγηση και ήταν απαρηγόρητος για το χαμό του. Μα την ερχόμενη άνοιξη παρουσιάστηκε στην εγκατελειμένη φωλιά ένα από τα ξενιτεμένα παιδιά του. Για το πώς ήτανε παιδί εκείνου και κανενός άλλου, δεν σήκωνε αμφιβολία, τη στιγμή που πολυσεβότανε τη συμφωνία του ανθρώπου με τον πατέρα του. Κι έζησαν εκεί πάνω οι δυο τους, ειρηνικά, αρκετά χρονάκια. Για το πώς τα περνούσε ο αϊτός τα τρία τελευταία χρόνια, που αυτός δεν ξαναφάνηκε στα βουνά, δεν ήξερε τι να πει και τι να βάλει στο μυαλό του. Η πτώση του τώρα πολύ χαμηλά, στην καμπίσια περιοχή του χωριού, του αφύπνιζε αυτουνού την παλιά απορία: γιατί ψοφάνε οι γεροαϊτοί στον αέρα; Γιατί...

Για βαθύτερες σκέψεις στο ερώτημα του αυτό, του φάνταζε ο κάμπος πολύ ρηχός. Η πτώση του αϊτού ήτανε μήνυμα για το άτομό του... Συστάσιμο μήνυμα να σκαρφαλώσει πάση θυσία

παιδιά, που επιθυμούσαν να τον αγγίξουν. Κι άλλα, που δεν τον φτάνανε και ήταν απαρηγόρητα για τούτο, τα ένιωθε αυτός από το ξέψυχο ρίγος του λυγμού τους.

Μετά από ώρας ολοανηφορική πορεία, ξαγνάντισε στο υψίπεδο με τα τρανά πρινάρια. Σωριάστηκε στη ράχη ενός βράχου να ξανασάνει κι αγνάντευε πάνω απ' το δασωμένο με έλατα κι οξείες βουνοπλάγι προς το κατάκορφο απ' το περήφανο βουνό της δύσης. Προς τη βουνοκορφή, που σκόπευε κι έπρεπε οπωσδήποτε να την πατήσει. Μα, θα τα κατάφερνε τη φορά αυτή;

Ο αυγερινός του έκλεισε ενθαρρυντικά το μάτι.

Κάποτες ενδιαφερόταν να μάθει, πόσο απέχουνε από μας τα πιο τρανά, τα πιο φωτεινά αστέρια. Σαν ήτανε μικρό παιδί, θαρούσε πως κάμποσα από δαύτα κρεμόντανε πάνω από τη σκεπή του σπιτιού. Δεν του 'λειπε άλλο από μια σκάλα ή κανένα μακρύ

Ο παπάς

Γράφει ο Δημήτρης Χρ. Βλαχοπάνος

επιστρέφοντας για να το ρίξει στο κορμάκι της πάνω και να το κάνει δυο φορές μούρλια. Είχε πια σουρουπώσει όταν έκοβα βόλτες στο κέντρο και γύριζα, για να περάσει κι η ώρα μου, στις βιτρίνες, ψάχνοντας ταυτοχρόνως μήπως κάτι μου κάσει καλό για να το κουβαλήσω της Νούλης και μαζί της να φανώ συνεπής. Έριξα κι απ' το θάλαμο κάνα δυο τηλεφώνια στα παιδιά, δε μου απάντησαν, δεν πήγαν σπίτι ακόμα, νωρίς είναι, σκέφτηκα και παρέτεινα στους δρόμους τις γύρες μου.

Κάπου εκεί στην πλατεία Βάθης πήρε το μάτι μου ένα μπουλούκι να στέκεται όρθιο και να κοιτάζει κάποιους άλλους που έσκυβαν κάτω και κάτι μυστήριο έκαναν. Μου 'ρθε κάπως και κατευθύνθηκα προς τα εκεί, λες και το μπουλουκάκι ασκούσε πάνω μου μια ακατανίκητη έλξη. «Κάτι σοβαρό γίνεται εκεί πέρα», ψιθύρισα μέσα μου και στριμώχτηκα πάνω τους, σηκώνοντας και τα πόδια μου για να δω τι περιέργο κάνουν αυτοί οι άνθρωποι. Έσπρωξα κιόλας και έφτασα πάνω απ' τα κεφάλια των σκυμμένων. Κοιτάω, τι να ιδώ;

Είχε κάποιος στα χέρια του τρία τραπουλόχαρτα και τα 'ριχνε ανάποδα κάτω στις πλάκες φωνάζοντας και μονότονα επαναλαμβάνοντας: εδώ παπάς, εκεί παπάς, πού είναι ο παπάς; Εδώ είναι ο παπάς, έλεγε κάποιος. Γύριζε τα τραπουλόχαρτα εκείνος, αλλού ο παπάς. Αντί για το ρήγα, ο άλλος έδειχνε άσο. Έχασες, φίλε, του απαντούσε ο παπατζής σοβαρός και συνέχιζε να ρίχνει μπρούμυτα τους δύο άσους και το Ρήγα και να φωνάζει πού είναι ο παπάς. Προχώρησα λίγο, καθώς μεγάλωνε η περιέργειά μου.

- Έλα, φίλε, παίξε τώρα και κέρδισε, με παρακινεί δίπλα του ένας άλλος, αλλά εγώ συγκρατήθηκα.

- Εδώ παπάς, εκεί παπάς, πού είναι ο παπάς; φωνάζει ξανά και τακτοποιεί με το χέρι του τα χαρτιά.

- Εδώ είναι ο παπάς, λέει κάποιος και βιάζει πάνω ένα πεντακοσάρικο.

- Τι κάνεις, μωρέ, στραβός είσαι; μου 'ρθε να του φωνάξω και να τον τραβήξω απ' το χέρι. Γιατί δεν ήθελε και πολύ μυαλό ούτε πολλή προσοχή για να καταλάβει κανένας πού είναι ο παπάς.

- Έχασες, φίλε, να ο παπάς, φωνάζει ο παπατζής και σουφρώνει το πεντακοσάρικο.

Ξαναρίχνει. Πετάει ένας άλλος το πεντακοσάρικο και το 'χασε αμέσως. Αλλά ταυτοχρόνως τα χάνω μαζί του κι εγώ.

- Έλα, φίλε, η σειρά σου, επιμένει ο δίπλα του, που μέτρησε καλά την περιέργεια και την πιθυμιά μου.

Βάζω το χέρι στην τσέπη και χαϊδεύω με τα δάχτυλα ένα πεντακοσάρικο. Με μια κίνηση μόνο θα το διπλασιάσα και θ' αγόραζα για τη Νούλη μου ακριβότερο δώρο. Παίζει κι εκείνος στα δάχτυλα τα τραπουλόχαρτα, τα μάτια μου εγώ δεκατέσσερα, κολλημένα στα χέρια του και στο Ρήγα, τα πετάει κάτω, «πού είναι ο παπάς», μου φωνάζει, «εδώ είναι ο παπάς», απαντά αμέσως, γυρίζει ανάσκελα τα χαρτιά του, αντί για παπάς, μου φανερώνεται ο άσος, μ' έπιασε ιδρώτας, πάει το πεντακοσάρικο, κάνει φτερά, νιώθω ένα χέρι από πίσω να μ' ακουμπά και να θέλει να με τραβήξει, «έλα, φίλε, μια προσπάθεια ακόμα», με προσπάθει ακόμα, με πιάνει το πείσμα μου, «δε θα με γελάσετε, κερατάδες, εμένα», ακούω μια φωνή μέσα μου, πετάει ο παπατζής τα χαρτιά κάτω και φωνάζει ξανά περιμένοντας, βάζω το χέρι στην τσέπη, το άλλο χέρι παλεύει να μου πει κάτι και να με τραβήξει έξω απ' το πλήθος, πού εγώ; δεν ξέρω τι μ' έπιασε, βγάζω δεύτερο πεντακοσάρικο, «με χιλιάρικο συνεχίζεται το παιχνίδι», φωνάζει ο παίχτης, δυναμώνει το χέρι που με τραβά, δυναμώνω κι εγώ, τραβά το χιλιάρικο, ιδρώνω, λέω ό,τι να 'ναι, πουθενά ο παπάς, πάει και το χιλιάρικο, πέταξε, δεν άντεξε ο πίσω μου, με πιάνει απ' τη μέση και με πάει πάρα δίπλα, με στήνει μπροστά του και

- Ρε φίλε, μου ψιθυρίζει με φόβο, δεν καταλαβαίνεις που σε τραβάω απ' την πρώτη στιγμή; Φύγε αμέσως, γιατί αυτοί θα σε ξεβρακώσουν. Είναι παπατζήδες, λωποδύτες, αλήτες, σε βρήκαν; σε ξάφρισαν.

Είπε κι άλλα ο φίλος, ο καλός άνθρωπος, παιδί σαν κι εμένα, μα ξύπνιο και μπασμένο. Πού να βρω λέξη εγώ να του πω; Τον ευχαρίστησα, τι άλλο να 'κανα και γύρευα στην κλωστήσει τη τελευταία μου πεντακοσάρικο, να 'χω για το εισιτήριο της επιστροφής. Τι έκανα ύστερα, δε θυμάμαι. Θυμάμαι μονάχα που την άλλη μέρα χαράματα μπήκα στο λεωφορείο ξανά και γύρισα πίσω. Άδειες οι τσέπες μου, άδεια η καρδιά μου. Κι άχνα για τα τρία πεντακοσάρικα που μου φάγαγε εν ριπή οφθαλμού οι παπατζήδες στη γωνία της πλατείας Βάθης.

- Γιατί; με ρώτησε εκπληκτική η Νούλη, σαν μ' είδε να γυρίζω πριν την ώρα μου πίσω.

- Αρρώστησα, της απάντησα, κι έφυγα άρον - άρον.

Τι να της έλεγα ο καημένος; Πως πλήρωσα τόσο ακριβά το τίμημα της περιέργειάς μου; Πέρασε πολλός καιρός ύστερα ώπου να πατήσω ξανά το πόδι μου στην Αθήνα. Και οσάκις περνά απ' την πλατεία Βάθης, στήνω ξανά μπρος μου το σκηνικό της γωνίας της και προσπαθώ να φέρω στη μνήμη μου το παιδί εκείνο που πάλευε να προστατεύσει τους περιέργους σαν κι εμένα.

Γενικώς ήμουν περιέργος. Μπορώ να πω και φιλομαθής. Όταν έπεφτε χαρτί - βιβλίο, εφημερίδα, περιοδικό - στα χέρια μου, δεν τ' άφηνα σε ησυχία. Κι όταν άκουγα να βράνε τίποτε ταμπούρα, κρόταλα κι όργανα ή να περνάνε αμάξια, κάρα και τελάληδες έξω απ' το σπίτι μου, πεταγόμενοι στο δρόμο και κατέγραφα εικόνες και λεπτομέρειες. Κι όπου έβλεπα συνωστισμό και κόσμο και παρέες και συζητήσεις και μπουύγιο και τέτοια πράγματα, στριμωχνόμουν κι εγώ δίπλα στους άλλους κι επειγόμενοι να φτάσω στο κέντρο για να δω με τα μάτια μου τι γίνεται εκεί πέρα.

- Το παρακάν'ς, ορέ παιδί μ', προσπαθούσε να με συνετίσει ο πατέρας μου.

- Μ' αρέσ', του απαντούσα.

- Σ' αρέσ', αλλά εκεί π' χών'ς τ' μύτη σ' θα πέσεις, να πούμε, σε καμιά τσάκα και θα πιαστείς σαν ποντίκ'. Για πρόσεξε, λέω ιγώ.

Δεν πάει να 'λεγε αυτός, το βιολί μου εγώ. Κι ας την πατούσα κάθε τρεις και λίγο. Μόλις έπεφτε το μάτι μου πάνω σε άδαιο κουτί, έσπευδα να τ' ανοίξω και δεν πάει να 'χε μέσα του και σκατά! Άφησε μια μέρα το πακέτο του ο θεός μου πάνω στο τραπέζι. Ακτινοβολία στα μάτια μου. Το ανοίγω, μάνα μου! βγάζω κραυγή και μένει στη μέση η ανάσα μου. Μπορεί και να κατουρήθηκα πάνω μου! Ένα μικρό διπλωμένο φιδάκι σήκωσε το κεφαλάκι του και γύρευε τη λευτεριά του. Πολυβόλο η καρδιά μου, έκλεισα - δεν ξέρω πώς - το πακέτο και πετάχτηκα έξω.

Είχαμε ένα ραδίο παλιό, κειμήλιο προπολεμικό, με πανί κρεμ μπροστά κι ένα σωρό κουμπιά, που τα γυρίζαν και τα πατούσαν οι άλλοι κι ακούγονταν πίσω απ' το πανί του άλλοτε μπουρμπουλήθρες και μπουμπουνητά κι άλλοτε φωνές και τραγούδια. Το κοίταγα, το κοιτάγα όταν βρισκόμουν μονάχος μου τ' απογεύματα, γύριζα τα κουμπιά του ολοένα, αλλά μ' έτρωγε συνένεια ο διάολος να δω από πού βγαίνουν οι φωνές, τα τραγούδια και οι μπουρμπουλήθρες. Όσοπου δεν άντεξα, πήρα κάτι πέννες και κατσαβίδια, ξεβιδώνω, ανοίγω, σχοινιά, ελατήρια, βίδες, καλώδια, λάμπες, μαγνήτες, τα σώριασα όλα μαζί, πουθενά μέσα του άνθρωποι, σύννεφα και νερά, πουθενά λύση στα αινίγματα, τι να κάνω, πάω να το συναρμολογήσω και να το φτιάξω όπως πριν, πού; χάθηκα. Τα μισά υλικά του μείναν απέξω. Και φωνή πουθενά. Έρχονται οι άλλοι, έκανα τον ανήξερο, με βλαστήμησαν, με καταδάσαν, με φοβέρισαν πως θα μου κόψουν τα χέρια, μάζεψαν το κουτί και τα πράγματα που απέμειναν και το πήγαν στο μάστορα. Και πλήρωσε την περιέργειά μου ακριβά ο πατέρας.

Αλλά αυτά δεν ήταν τίποτε. Οι χουχούτες είναι κάτι ψηλά και κατάξερα χόρτα, που μόλις τ' αγγίξει

σπίρτο ή τσακμάκι πετάνε αμέσως μια κόκκινη φλόγα, λες και μέσα τους έχουν μπαρούτι. Έφτασε μια φορά που είδα τ' αδέρφια μου να καίνε χουχούτες και κόντεψα να πάσω υστερία. Έριχναν, έριχναν αγκαλιές τις χουχούτες και κόντευαν να φτάσουν οι φλόγες τους στον ουρανό. Δεν ήταν θέαμα εκείνο, ήταν μαγεία. Μήνα Οκτώβρη, κάπου εκεί προς τα τέλη του, παίρνουν και σκάνε μύτη τα κρύα. Είναι αλήθεια πως άρχισε να μας πιρουνιάζει το κρύο, εκεί που φυλάγαμε με τον Κωστή, το μικρότερο αδερφό μας, στα χωράφια τα πρόβατα. Φύσαγε κιόλας κι είχε μια ψύχρα το απόγευμα, καθώς έγερνε ο ήλιος κι έπεφτε η υγρασία του δειλινού πάνω στα δέντρα. Χωθήκαμε στην καλύβα να ζεσταθούμε λιγάκι.

- Κρυώνω, εσύ; τον ρωτάω.

- Κι εγώ, μου απαντά.

- Τράβα να μαζέψεις χουχούτες και φέρ' τες εδώ, τον διατάζω.

- Τι θα κάν'ς; με ρωτά έντρομος.

- Κρυώνω σου 'πα, θ' ανάψουμ' φωτιά.

- Το καλύβ'ς; Θα το κάψουμ', με προειδοποιεί, αν και μικρότερος.

- Μη φοβάσαι, θ' ανάψω μια μικρή φωτιά, ίσα - ίσα να ζεσταθούμε, τον καθησύχασα.

Πήγε. Τρεις αγκαλιές χουχούτες κουβάλησε, τις σωριάσαμε και πατήσαμε πάνω τους να πατικωθούν λίγο, δεν πρόλαβα ν' ανάψω το σπίρτο, πετάγεται πάνω δαιμονισμένη μια φλόγα, παίρνουν φωτιά τα ψαθιά της σκεπής, φωτιά και οι βέργες των πλαινών, τυλίγεται το καλύβι στις φλόγες, πεταγόμεστε έξω για να μην καούμε ζωντανοί, κοιταζόμαστε μια στιγμή, γυρνάμε το βλέμμα για να δω από πού βγαίνουν οι φωνές, τα τραγούδια και οι μπουρμπουλήθρες. Όσοπου δεν άντεξα, πήρα κάτι πέννες και κατσαβίδια, ξεβιδώνω, ανοίγω, σχοινιά, ελατήρια, βίδες, καλώδια, λάμπες, μαγνήτες, τα σώριασα όλα μαζί, πουθενά μέσα του άνθρωποι, σύννεφα και νερά, πουθενά λύση στα αινίγματα, τι να κάνω, πάω να το συναρμολογήσω και να το φτιάξω όπως πριν, πού; χάθηκα. Τα μισά υλικά του μείναν απέξω. Και φωνή πουθενά. Έρχονται οι άλλοι, έκανα τον ανήξερο, με βλαστήμησαν, με καταδάσαν, με φοβέρισαν πως θα μου κόψουν τα χέρια, μάζεψαν το κουτί και τα πράγματα που απέμειναν και το πήγαν στο μάστορα. Και πλήρωσε την περιέργειά μου ακριβά ο πατέρας.

Βέβαια ήξεραν πως εγώ αγαπούσα τη Νούλη κι είχα σοβαρά νταραβέρια μαζί της, δεν ήταν δηλαδή, πώς να το πω, μια σχέση ό,τι να 'ναι. Αλλά ακριβώς γι' αυτό, καθώς βλέπανε τα παιδιά πως είχα καταδικάσει τον εαυτό μου να μη γευτώ άλλο χάνι πέραν της Νούλης και να μη σφίξω πάνω μου άλλο κορμί πέραν αυτό του δικού της, έδειχναν ζωηρό ενδιαφέρον για την τύχη του φίλου τους. Κι επιμένανε. Όσοπου απογοήτευαν και κατάνταβα πως περισσεύανε μόνο τα λόγια τους, τα έργα τους τίποτε.

- Έπεσες σε δύσκολη εποχή, μου δικαιολογήθηκε ο Μπίλης. Μόλις προχτές τα χάλασα με την Αλίκη, που είχε μια φίλη, τη Νίκη, και θα βγαίναμε αύριο, αλλά κι εσύ, μωρέ, διαλέγεις κάτι εποχές... με απόπειρα να σε 'ταν δικό μου το φταιξιμο.

- Ε, καλά, δεν έγινε τίποτε, προσπαθούσα να το χαλαρώσω εγώ, που ξεκινούσα με άλλες ελπίδες και δεν μπορούσα σ' όλο το ταξίδι να συγκρατήσω την περιέργειά μου που οργίαζε και μ' έβαζε να μαντέψω τι σόι κοπέλα με πε-

της μόδας να καπνίζουν όχι μόνο τ' αγόρια μα και τα κορίτσια εξίσου, το ποτό έτσι κι έτσι και με τους φίλους μου μόνο, αλλά και κάποιες φορές που μπορεί να σε βγάλει σε ανύποπτο χρόνο.

Τις μεγάλες πόλεις ποτέ μου δεν τις συμπάθησα. Πιο πολύ την Αθήνα. Τη φοβόμουν, τι να πω... Αλλά πού και πού μ' άρεσε να πηγαίνω μια βόλτα, δυο - τρεις το πολύ μέρες, έτσι για να δω τίποτε φίλους μου και γνωστούς που, χωρίς να το καταλάβουν κι αυτοί, βρεθήκανε εκεί και παλεύανε για το μεροκάματο και τις σπουδές. Αλλά δεν άφηναν σε ησυχία κι εμένα.

- Κάνε και προς τα εδώ καμιά βόλτα, μου φωνάζανε σαν τους έπαιρνα στο τηλέφωνο απ' την επαρχία που σπούδαζα.

- Μόλις τελειώσει η εξεταστική, έρχομαι, τους απαντούσα κι ετοιμαζόμουν.

- Άντε, έλα τώρα που μας τριγυρίζουν οι γκόμενες και μπορεί να φας κάτι κι εσύ, προσπαθούσαν να με δελεάσουν, αλλά να κάνουν ταυτόχρονα και το κομμάτι τους.

Βέβαια ήξεραν πως εγώ αγαπούσα τη Νούλη κι είχα σοβαρά νταραβέρια μαζί της, δεν ήταν δηλαδή, πώς να το πω, μια σχέση ό,τι να 'ναι. Αλλά ακριβώς γι' αυτό, καθώς βλέπανε τα παιδιά πως είχα καταδικάσει τον εαυτό μου να μη γευτώ άλλο χάνι πέραν της Νούλης και να μη σφίξω πάνω μου άλλο κορμί πέραν αυτό του δικού της, έδειχναν ζωηρό ενδιαφέρον για την τύχη του φίλου τους. Κι επιμένανε. Όσοπου απογοήτευαν και κατάνταβα πως περισσεύανε μόνο τα λόγια τους, τα έργα τους τίποτε.

- Έπεσες σε δύσκολη εποχή, μου δικαιολογήθηκε ο Μπίλης. Μόλις προχτές τα χάλασα με την Αλίκη, που είχε μια φίλη, τη Νίκη, και θα βγαίναμε αύριο, αλλά κι εσύ, μωρέ, διαλέγεις κάτι εποχές... με απόπειρα να σε 'ταν δικό μου το φταιξιμο.

- Ε, καλά, δεν έγινε τίποτε, προσπαθούσα να το χαλαρώσω εγώ, που ξεκινούσα με άλλες ελπίδες και δεν μπορούσα σ' όλο το ταξίδι να συγκρατήσω την περιέργειά μου που οργίαζε και μ' έβαζε να μαντέψω τι σόι κοπέλα με πε-

Προλήψεις - Λαϊκά μαντέματα

Γράφει ο Νεραϊδιώτης Ηλίας Αθ. Καραθάνος (Νομικός-Φιλολόγος-Ιστορικός-Λαογράφος-Ψυχολόγος)

συνέχεια
από το προηγούμενο φύλλο
(τελευταίο)

66. Όταν στο πρόσωπο του νεκρού αποτυπωθεί ελαφρό μειδίαμα, σαν αρχαϊκού κούρου, τότε αυτό το γεγονός στη γλώσσα της λαϊκής πρόβλεψης μεταφράζεται ότι σύντομα θα πεθάνει κι άλλος σπιτικός, γιατί λεγόταν πως ο νεκρός γελάει, γλυκαίνει και ξανακαλοσωρίζει το Χάρο.

67. Όταν τύχει για οποιονδήποτε λόγο δυο άτομα να πίνουν απ' το ίδιο ποτήρι, γεγονός που δείχνει οικειότητα και ίσως κοινότητα, τότε έλεγαν ότι θα μάθει ο ένας τα μυστικά του «αλνού». Αυτό το πράγμα συνηθιζόταν ανάμεσα στο ανδρόγυνο της συζυγίας.

68. Ισχυρίζονταν ότι το δαενικό αλεύρι έπρεπε να επιστραφεί σε προθεσμία σαράντα μερών. Όχι με αντίτιμο σε λεφτά ή κάτι άλλο, αλλά με το ίδιο είδος. Αυτό δείχνει διάπλατα τη μεγάλη αξία του αλευριού και σημασία του, ως κύρια πηγή διατροφής που όμως σπάνιζε στα χωριά μας.

69. Πρόσεχαν πολύ στο σώρωμα (σκούπισμα) να μη χτυπήσουν, ούτε ν' αγγίξουν κατά λάθος κάποιο παιδί με τη σκούπα, γιατί έλεγαν ότι τότε σταματούν την ανάπτυξη του, δηλαδή «δεν αξαίνει το μαζο-όμ». Ίσως γιατί πίστευαν ότι τα σκούπα είναι εργαλείο αποτελεσματικού καθαρίσματος.

70. Ήταν διάχυτη η πίστη ότι άμα δεις το πρωί μαύρη γόττα, «θα πάει στραβή» η μέρα σου. Δηλαδή αυτό το σημάδι έφερε γρουσουζιά, ενώ έλεγαν πως «η καλή μέρα φαίνεται απ' το πρωί».

71. Η αποκρουστική ή αποτρεπτική ιδιότητα που αποδίδονταν στο αλάτι χρησιμοποιούνταν για να δώσει την πειρασμική προσβολή, καθώς και κάθε ανεπιθύμητο.

72. Αν κάποιος μουσαφίρης μετά το σκούπισμα του δίπλωνε πάνω στο τραπέζι την πετσέτα φαγητού, τότε έπρεπε σύντομα να τον ξαναπεριμένουν στο σπίτι.

73. Προκειμένου να πετύχουν την αφοσίωση μεταξύ των αρραβωνιασμένων, τους περιόριζαν σε κάθε είδος αναψυχής χωρίς την παρουσία του «έτερου ήμισυ». Γι' αυτό δεν επιτρεπόταν μετά το ηλιοβασίλεμα, το «γέμμα του ηλίου» να βγαίνουν ακόμη και στο παράθυρο, στα πλαίσια αυστηρής παιδαγωγικής τακτικής που επικρατούσε τότε.

74. Τα προγνωστικά τους για τον καιρό, που έπαιζαν σημαντικό ρόλο στις υπαίθριες γεωργοκτηνοτροφικές εργασίες των χωριανών μας «έδιναν και έπαιρναν». Για το αν θα έβρεχε ή θα έκανε ξηρασία πρόβλεπαν απ' τον έντεχο φωτισμό του φεγγαριού, αντίστοιχα στο πάνω ή κάτω μέρος. Ακόμη έλεγαν ότι όταν το φεγγάρι είναι ανοιχτό προς τα πάνω (κόιλο) σαν καράβι θα βρέξει σύντομα. Όμως, στην αντίθετη θέση του (γυρισμένο ανοικτό προς τα κάτω), θα έκανε για πολύ ξηρασία.

75. Το μέτρημα των αστερών στον έναστρο ουρανό ήταν απαγορευτικό από

άγραφο εθιμοτυπικό νόμο, γιατί έλεγαν προσφυώς ότι όποιος το επιχειρούσε αυτό «βγαζ' γαρδαβίτσες» δηλαδή είδος κρεατοελιάς.

76. Έλεγαν ότι άμα τρία άτομα ανάψουν τσιγάρο με την ίδια φωτιά, κάποιος απ' αυτούς σύντομα θα πεθάνει. Αυτό το πράγμα υποδηλώνει το ανεκτίμητο και δυσεύρετο της φωτιάς για εκείνη την εποχή. Ακόμη, με αυτή την οδήγία - απειλή προπαθούνσαν να περιορίσουν τη μάστιγα της τσιγγουνιάς προπαντός σε ευτελούς αξίας αντικείμενα που πρώτης ανάγκης η οποία καταντά αντικοινωνική τουλάχιστον.

77. Όταν χυθεί κρασί πάνω στο πάτωμα του σπιτιού, συνιστά σημάδι πλούτου κι ευτυχίας. Ίσως γιατί το κρασί είναι ευλογημένο με το θάυμα του Χριστού μας στο γάμο της Κανά. Ίσως γιατί αυτό αποτελεί το κύριο συστατικό της θείας Κοινωνίας. Πολλές φορές οι καλεσμένοι ευχόμενοι ευτυχία στην οικογένεια, έχυναν μια στάλα κρασί απ' το κέρασμά τους.

78. Όταν υπερίπταται γεράκι ή κόρακας πάνω από ένα σπίτι, τότε κάποιος μέλος αυτής της οικογένειας σύντομα θα πεθάνει. Αυτό το γεγονός προφανώς εξηγείται από την ενδόμυχη υποσυνείδητη σύνδεση του εν λόγω αρπακτικού με τα ψοφίμια.

79. Μετά το ηλιοβασίλεμα, δηλαδή το σουρούπωμα δεν δάνειζαν προζύμι, αλάτι, ξύδι, λάδι, φωτιά ή σπέρτα και τσακμάκι (αναπτήρας) που σχετίζονταν με το άναμμα της φωτιάς. Σ' αυτό το σημείο έφθαναν λόγω της μεγάλης ζωτικής σημασίας που απέδιδαν στα παραπάνω είδη κι επειδή φοβούνταν μήπως το επερχόμενο σκοτάδι το εξαφάνιζε, καθώς αυτό το τελευταίο συνδεόταν με το διάβολο.

1. Πλέοντας στο βούρκο της δεισιδαιμονίας πίστευαν κατ' αδιανόητο τρόπο στην ορθότητα της οδηγίας που έδιναν: «όταν συναπαντήσουμε στο δρόμο μας παπά, πράγμα που πρόξενα γρουσουζιά και σοβαρό κίνδυνο, προς αποτροπή του κακού τότε δένουμε κόμπο στο μαντήλι μας». Με άλλα λόγια, εξορκίζουμε το κακό κρατώντας το διάβολο που μας βοηθά στην υποτροπή, με μαγικό τρόπο. Πιθανώς αυτό το γεγονός συνδυάζεται με το «πάρε τον παπά» που λεγόταν όταν ήθελαν να ξεφορτωθούν και ν' αποτάξουν κιόλας κάθε πειρασμών προσβολή από πάνω τους. Και τα δυο αυτά πράγματα που προαναφέρθηκαν ήταν επαίσχυντα κατάλοιπα της Τουρκοκρατίας, οπότε οι ελεεινοί και βαναυσοί Μωαμεθανοί-Τούρκοι κατακτητές εμφύσησαν στη συνείδησή μας το φόβο που ένιωσαν απ' τους ιερωμένους του Χριστού.

Όσων αφορά την πρόγνωση των καιρικών συνθηκών, ήταν επιτακτική ανάγκη αυτό το θέμα να κανονίζεται από πρωτύτερα, τουλάχιστον από το προηγούμενο βράδυ για το πρόγραμμα στην επόμενη μέρα με τις υπαίθριες αγροκτηνοτροφικές δουλειές των χωριανών. Γι' αυτό θεωρείται βασική υπόθεση κι απαραίτητη συνάμα η αντιμετώπιση

της αδήριτης κατάστασης με την ανάπτυξη προλήψεων. Πολλά λοιπόν είναι τα προγνωστικά σημεία προπαντός για τη βροχή και τη λιακάδα.

Η έλλειψη ή ύπαρξη μπόλικης πρωινής δροσιάς, τα συγνεφάκια στην Αρέντα που γιγαντώνονται μπροστά στον παγωμένο ήλιο του χαράματος (ανατολής), τα όνειρα στο γλυκοχάραμα (προτού ανατείλει ο ήλιος) με τους πεθαμένους, οι πόνοι στις κλειδώσεις των αρθρώσεων, στα πρόσφατα σπασίματα και γενικά σε όλα τα κόκαλα του οργανισμού, το καθαίο λάλημα της καμπάνας, ανταρούλα στον Γλαβά, στο Απαγορευμένο και στις Λάκκες της Νεραϊδας, φύσημα ελαφρού κι υγρού νότιου αέρα, άστραμμα στον Κριάκορα και τη Φούρκα Νεραϊδας, επιφανειακό νεράκι στις μιλιτσές, κλαψούρισμα της κουκουβάγιας, ξεψείρισμα της κότας, ύγρανση (νότισμα) του αλατιού, ξαφνικός ανεμοστρόβιλος κ.α. Όλα αυτά τα στοιχεία μαζί με όσα προαναφέρθηκαν ξανοίγουν τον προβλέψιμο ορίζοντα αποτελώντας αξιοπαρατηρήσιμα σημάδια που προμηνούν με αξεπέραστη σιγουριά τις ατμοσφαιρικές μεταβολές της μέρας που απλώνεται μπροστά τους.

Αυτά τα προγνωστικά ήταν πρακτικής υφής κι αναφέρονται στο κοντινό μέλλον. Επισημημονικές γνώσεις μετεωρολογίας ήταν αδύνατα τότε σ' εκείνη την παλαιά εποχή κι ιδίως στα απομακρυσμένα, απομονωμένα και παραμεριζόμενα βουνά ν' ασκούνται σε συστηματική και μεθοδική βάση. Μόνο τα λαϊκά αυτά τότε ήταν εφικτά που είχαν βραχυπρόθεσμο πεδίο προβολής ισχύοντας μέχρι την αυριανή μέρα. Όμως, πολλές φορές απαιτείται πρόβλεψη του καιρού για μακρύτερο χρονικό διάστημα, απέχοντας σημαντική χρονική απόσταση από το παρατηρούμενο φαινόμενο. Μια τέτοια μακροπρόθεσμη χρειάζεται, γιατί η περιποίηση των σπαρτών στα χωράφια, το μάζωμα των καρπών, το ξεφλούδισμα, το αλώνισμα, το ήλιασμα, το απόπλυμα των μαντηλιών στις παραβολές, στις μπριστονές, στις αλαταρίες, στις αμολαίες για βοσκή κ.α. θέλουν ήπιο καιρό. Για να φθάσει σε ωφέλιμα συμπεράσματα εξετάζονταν αναλυτικά το βασίλεμα της πούλιας, την ανατολή του αυγερινού, το σφαλλαγούδι στα φρεσκο-οργώματα και τα ημερομηνία του Αύγουστο. Άλλες φορές την μικρότητα του ανθρώπινου συμπληρώνουν οι πιο ολοκληρωμένοι άγγελοι του Θεού με τις σφαιρικές τους και εμπεριστατωμένες γνώσεις τους για μελλοντικά γεγονότα, εμπλουτίζοντας το περιεχόμενο της λαογραφικής έρευνας στον τομέα των προγνώσεων. Αυτές οι φωτεινές υποστάσεις και στην Παλαιά Διαθήκη, αλλά κι αργότερα αδίστακτα εξέφραζαν τις ιδέες τους, εξυπηρετώντας ανεξίτηλα σχέδια του Πάνσοφου Θεού, βοηθώντας παράλληλα τους ανθρώπους με την καθοδήγησή τους, η οποία βασιζόταν σε σωστά

δεδομένα. Δυστυχώς όμως πέραν απ' αυτούς στους οποίους ο λαός απέδιδε σοφία και μαντικές ικανότητες τεραστίας φύσεως, συνυπήρχε ο διάβολος (σατανάς) απ' τα ρέματα όπως έλεγαν προσφυώς) που συγγεγόταν μαζί τους κι ο οποίος παραπλανάτε με λανθασμένες πληροφορίες. Γι' αυτό πρόσεχαν πολύ τις δυο αυτές αντιθετικές μορφές. Δέκτες των πρώτων ήταν οι αγαθοί άνθρωποι, στους οποίους κατά τον Ιωάννη Δαμασκηνό οι άγγελοι «επιφαινόταν... ος ο Θεός (άξιος) φαίνεσθαι αυτούς θελήσει, άλλ' εν μετασηματισμώ...» Ο ίδιος ο πατέρας της Εκκλησίας μας παρακάτω προσθέτει γι' αυτούς: «και φυλάττοντες τα μέρη της γης και ειδών και τόπων προϊστάμενοι... και τα καθ' ημάς οικονομώντες και βοηθώντες ημιν».

Το αναπτυσσόμενο κι ανησυχητικό αισθητήριο όργανο του λαού διαπίστωσε γρήγορα την αδυναμία του κι ανυπόμονα αναζητούσε βοήθη και συμπαράστατη για ν' αναδειξει το ταλέντο της ευφυΐας του και σε πρακτικές καθημερινές και χρηστικές εφαρμογές. Η μοναξιά του στον αγώνα προς κατάκτηση κάθε δυνατής τελειότητας στον αντίξοο αγώνα του στη γη, εναντίον των στοιχείων της φύσης έπρεπε να πλαισιωθεί από συνεργάτες. Γι' αυτό η δαιμόνια νοημοσύνη του, που κρατά απ' τον πανουργία του Ομηρικού Οδυσσέα εφέυρε τους πανίσχυρους αγίους αγγέλους. Αυτοί βέβαια, ανακατεύονταν σε πνευματικά θέματα εποικοδομητικής του ανθρώπου, αλλά της συνάφειας αυτών των ζητημάτων με τη γενική ευδαιμονία μας και συνεπώς της ευτυχία μας σε τούτη τη ζωή, διατηρούμε και επεκτείνουμε το ενδιαφέρον τους για κάθε ανθρώπινη υπόθεση.

Έτσι και στο εν λόγω θέμα μας ισχύει η φωλιασμένη πίστη κατάβαθα μέσα στα σωθικά του απλοϊκού λαού για τη στοιχειοθέτηση της θεολογικής θεωρίας, σχετικά με άγγελο φύλακά μας. Απ' αυτό το πνεύμα ορμώμενος ο Μέγας Αθανάσιος αναφέρει: «Δι' αγγέλων φρουρεί τους εις αυτόν πεποιθότος ο των θεων θεός.» Με όμοιο τρόπο ο Μ. Βασίλειος γράφει χαρακτηριστικά: «Παντί πεπιστευκότι εις τον Κύριον άγγελος παρεδρεύει, εάν μήποτε αυτόν ημεϊς εκ των ποτηρών έργων αποδιώξωμεν. Ο Ιερός Δαμασκηνός ακόμη γι' αυτούς δεν παραλείπει και τα ακόλουθα: «Ισχυροί και έτοιμοι προς την του θείου θελήματος εκπλήρωσιν... καθώς υπό του Δημιουργού ετάχθησαν...»

Αυτά τα λίγα παρεπιπτόντως και παρενεθικώς για πληρέστερη κατανόηση της θείας υπόδειξης στα γήινα γιατί ο Θεός είναι γεμάτος ή μάλλον αυτοούσια αγάπη για το ανθρώπινο πλάσμα Του, απασκοπώντας όχι μόνον στην άυλη αρετή, αλλά και στο υλικό «καλό» μας.

Με στενούς πατριωτικούς & εγκάρδιους χαιρετισμούς.

Παραδοσιακός γάμος των χωριών της περιοχής του Ασπροποτάμου

του Παχτουριώτη Μουσικού Κώστα Παπαχρήστου

Ο γάμος ξεκινάει με καλέσματα στους συγγενείς και σε ορισμένους φίλους. Την Τετάρτη αλευρώνανε το γαμπρό. Έβαζαν δυο μικρά παιδιά, ένα αγόρι και ένα κορίτσι που είχαν μάνα και πατέρα να κοσκινίσουν το αλεύρι. Κατόπιν αλευρώνανε το γαμπρό και ακολουθούσε γλέντι μέχρι το πρωί. Την Πέμπτη το βράδυ με τον ίδιο τρόπο αλευρώνανε τη νύφη και κατόπιν γινόταν νέο γλέντι ως το ξημέρωμα. Την Παρασκευή φέρνανε τα σφάγια για το γάμο και άρχιζε το ντουφεκίδι. Ουσιαστικά τότε ξεκινάει ο γάμος. Ο γαμπρός καλούσε τον κουμπάρο στο σπίτι του για να τον κεράσει. Το Σάββατο το απόγευμα πηγαίζανε τα προικιά. Η νύφη έκανε γλέντι μέχρι τα χαράματα της επόμενης μέρας. Την Εξυπηρέτηση των καλεσμένων αναλάμβαναν τα μπρατίμια.

Την Κυριακή το πρωί γυρίζανε στα σπίτια των καλεσμένων με ένα μπουκάλι τσίπουρο από το οποίο έπιναν οι καλεσμένοι. Ο τρόπος αυτός ειδοποιήσης λεγόταν «κόφρα». Στη συνέχεια οι καλεσμένοι ξεκινάγαν για το γάμο κρατώντας κουλούρες και πίττες ως δώρα στους νεόνυμφους. Τα καζάνια έβαζαν στο σπίτι της νύφης αλλά και στο σπίτι του γαμπρού, ετοιμάζοντας τα φαγητά για να τραπέζωσουν τους καλεσμένους. Το μεσημέρι μετά το τραπέζι πήγαινε ο γαμπρός με τους συμπεθέρους μαζί με τα όργανα να πάρουν τον κουμπάρο. Στη συνέχεια ξύριζαν το γαμπρό. Την ώρα που τον ξύριζαν οι συμπεθέροι τον σιδερώναν με ασημένια νομίσματα, τραγουδώντας:

**«Ξουράφια από τα Γιάννενα,
κι ακόνια από τα Τρίκαλα,
ξουρίστε το γαμπρό καλά,
μη μας γελάσουν τα χωριά.
Για σπούδαξε μερμηπέρη μου,
για σπούδαξε το χέρι σου,
για να ξουρίσεις το γαμπρό.»**

Το τραγούδι αυτό συνοδεύονταν από το γλυκό ήχο του κλαρίνου. Μετά οι συμπεθέροι του γαμπρού, άντρες και γυναίκες, πήγαιναν να πάρουν τα προικιά από το σπίτι της νύφης για να τα φέρουν στο σπίτι του γαμπρού. Μόλις έφταναν στο σπίτι του γαμπρού δύο παλικάρια κάθονταν απάνω στο μπαούλο και έλεγαν στο γαμπρό: «Γαμπρέ τάξε χρήματα να πάρ'ε το μπαούλο!». Ο γαμπρός έδινε στα παιδιά λεφτά και έπαιρνε το μπαούλο με τα προικιά μέσα στο σπίτι.

Στη συνέχεια ο γαμπρός έστειλε στο σπίτι της νύφης τρία μπρατίμια καβάλα στ' άλογα με μια κουλούρα την οποία κράταγε ένας, αυτός που πήγαινε μπροστά. Οι τρεις καβαλάρηδες ονομάζονταν «κ'λουριγαράϊοι». Η κουλούρα ήταν κεντημένη και στολισμένη με μαντζουράνες. Μόλις έφταναν στο σπίτι της νύφης άλλαζαν κουλούρες. Κατόπιν ποδενώνταν με τη νύφη με καινούργια παπούτσια και αυτή με τη σειρά της τους έκανε δώρα τσιρόπια ή τροβάδια. Όταν επέστρεφαν στο σπίτι του γαμπρού μοίραζαν την κουλούρα της νύφης στους συμπεθέρους. Ξεκινάει ο γαμπρός με το συμπεθεριό να πάνε να πάρουν τη νύφη τραγουδώντας με τη συνοδεία των οργάνων. Μόλις ο γαμπρός με τους συμπεθέρους έμπαιναν στο σπίτι της νύφης ο πεθερός κερνούσε το γαμπρό ένα ποτήρι κρασί μέσα στο οποίο είχε βάλει μια λίρα. Στη συνέχεια ο γαμπρός «έζωνε» τους σπιτικούς συγγενείς της νύφης. Μόλις έφευγε η νύφη οι συμπεθέροι της τραγουδούσαν το τραγούδι:

**«Που 'σαι πατέρα μ' έλα δω,
που 'σαι μονούλα μ' έλα δω,
που 'στε αδερφάκια μ' ελάτε δω,
αφήνω γειά στη γειτονιά.»**

Μόλις έφταναν στην εκκλησία, την ώρα που στεφανώνονταν έριχναν τρεις ντουφεκιές. Μετά το μυστήριο γινόταν γλέντι στην πλατεία του χωριού. Πρώτος χόρευε ο νονός, δεύτερη η νύφη μετά ο γαμπρός ο οποίος κράταγε στη συνέχεια όλους τους συμπεθέρους. Το τραγούδι της νύφης ήταν το εξής:

**«Περπατείς ανάργια-ανάργια,
σαν την πάπια στα λιβάδια.»**

Τελειώνοντας το γλέντι στην πλατεία ξεκινάγανε για το σπίτι του γαμπρού. Μόλις έφταναν στο σπίτι τραγουδούσαν το τραγούδι:

«Έβγα κυρά και πεθερά να ιδεις τη νύφη που 'ρχεται!».

Η πεθερά έβγαίνει κρατώντας ένα δίσκο με κουφέτα, τον έδινε στη νύφη και αυτή τα έριχνε στους συμπεθέρους. Η νύφη δώριζε την πεθερά, τον πεθερό και όλους τους υπόλοιπους συγγενείς του γαμπρού. Η πεθερά έπαιρνε τη νύφη από το χέρι και έβαζε στην πόρτα ένα σίδερο να το πατήσει η νύφη ώστε να είναι σιδερένια. Κατόπιν την κέρναγε γλυκό και μετά της έδινε μια κανάτα με κρασί να ρίξει λίγο στα σκαλιά του σπιτιού πριν μπει μέσα. Το βράδυ πήγαιναν με τα όργανα να πάρουν τον κουμπάρο για να αρχίσουν το γλέντι μέχρι το πρωί. Στο γλέντι συμμετείχαν και συγγενείς της νύφης οι οποίοι λέγονταν μπεκποτήδες. Τα χαράματα είχε ο κουμπάρος ένα σφάγιο ψημένο, μια μεγάλη κουλούρα και μια τραμπιζάνα κρασί. Τα μπρατίμια κέρναγαν τους συμπεθέρους έναν έναν από ένα κομμάτι κρέας, ένα κομμάτι κουλούρα και ένα ποτήρι κρασί. Όταν έπαιρναν το ποτήρι με το κρασί καθένας με τη σειρά του έλεγε τις ευχές:

«Καλώς όρ'σε το γιομάτο τ' κυρ νονού!

Να σου ζήσουν κυρ νονέ! Να ζήσετε νεόνυμφα!

Και στ'ς χαρές των ανύπαντρων! Και συμπαίδιό τ' από 'χει!»

Έλεγαν και λίγα στιχάκια επάνω στο κέρασμα:

«Σε τούτο το ποτηράκι είν' ένα κρασάκι.

Απάν' στο ποτηράκι είν' ένα αγαθάκι.

Κι απάν' στ' αγαθάκι είν' ένα πουλάκι.

Κελαϊδεί και λέει:

Όποιος το πιεί κι δεν το πιει,

μπάτσ' κλότσ' και ραβδί κι όζω απ' ν' αυλή!».

Οι συμπεθέροι τραγουδούσαν το τραγούδι του κουμπάρου:

Για σήκω απάνω κυρ νονέ,

να πελεκήσεις το μάργαρο,

να βγάλ' θάνατο νερό,

να πιούν τα κουμπαρούδια σου,

τα χρυσ' αναδεχτούδια σου.

Όταν έφευγαν οι κουμπάροι η νύφη τους έδινε δώρα. Μετά από δυο μέρες ο γαμπρός τραπέζωνε τα μπρατίμια και τους συγγενείς της νύφης. Έτσι τελειώνει ο γάμος.

ΜΝΗΜΗ ΔΙΚΑΙΑΣ

Μαίρη Αλ. Φλούδα

- Από λύπην περισσὴν... -

« Ἴνα τι γὰρ δέδοται τοῖς ἐν πικρία φως ζωὴ δεταῖς ἐν οδύναῖς ψυχαῖς »;

Εἶναι στιγμές – πράγματι συγκλονιστικές – που αδυνατεῖς να ερμηνεύσεις το ἀρχέγονο κακό: το θάνατο. Καὶ μάλιστα τον ἀδόκητο... Εἶναι τότε που σε κυκλώνει ἡ πυρκαγιά τῆς ὑπαρξῆς. Καὶ νιώθεις τὴν ἀνάγκη να καταφύγεις στους ἀνθρώπους που ἀγάπησες καὶ που ἡ μνήμη τους περπατᾶει ζωντανή σε γνώριμους τόπους... Ἀκόμα κι ὅταν τους παίρνει ἀπρόσμενα ὁ θάνατος καὶ μικραίνει ἀπελπιστικά ὁ κόσμος σου... Γιατί οἱ ἀνθρώποι που ξεχώρισες καὶ ἀγάπησες – ἴσως καὶ γι' αὐτὸ τους ἀγάπησες – ἦταν ἓνα πλατὺ σαν κάμπος ὀλοπράσινος χαμόγελο. Καὶ μοίραζαν χάρη καὶ ἀπλώναν χάρη καὶ ομορφιά. Μια ομορφιά ψυχῆς ἀτέλειωτη, που ἀπλόχερα μοίραζαν σε ὅσους πάλευαν τὴ μοναξιά καὶ στους ἐφήβους που ἐβλεπαν ἐφιέλτες...

Μια ἀπὸ τους ἀνθρώπους που ἐνίωθα τόσο κοντὰ καὶ τόσο οικεία ἦταν ἡ Μαίρη ἡ γλυκιά σύντροφος του καλοῦ μου ξαδέλφου του Ἀλέκου. Ἡ Μαίρη που ξαφνικά καὶ ἀνεπάντεχα ἐφυγε τόσο χωρὶς ἀπὸ τούτον δῶ τον ἀνεμῆνευτο κόσμο. Ἐνα ζευγάρι ζηλευτὸ. Καὶ ὁ ἓνας καὶ ἡ ἄλλη, ὁ καθεὶς με τὸν τρόπο του κόσμημα ὑπάρξεως. Ἀπλὰ πράγματα: γωνιά ζεστασιάς καὶ ἀνθρωπιᾶς. Ἀνθρώποι φυσικοῦ πλούτου καὶ παρηγορητικῆς παρουσίας. Καὶ εἶμαι περήφανος να λέω ὅτι ἐμένα στη με-

γάλη μου ἀπώλεια με παρηγορήσανε με ομορφιά ἀνθρώποι σαν τον Ἀλέκο καὶ τὴ Μαίρη Φλούδα. Νιώθω πως θα μου λείψει πάρα πολὺ τὸ βλέμμα καὶ τὸ χαμόγελο τῆς Μαίρης ὅταν συναντιόμασταν τὸ καλοκαίρι στη Λαφίνα.

Δεν εἶναι σχῆμα λόγου... Εἶναι σῆμα μοβ μουσικῆς σε μια κλίμακα με λαβωμένες νότες... που τραγουδοῦνε ὅσο πέρασαν στους Κιμμερίους τόπους καὶ κονεοῦν τις δύσκολες ὥρες τῆς ἰσικιμένη ἀκρῆς τῆς ψυχῆς μας. Στον ὀμηρικό τόπο τῶν ἀγαπημένων: «*Εκεῖ εἶναι τῶν Κιμμερινῶν ὁ τόπος κι ἡ πατρίδα που τους σκεπάζουν σύννεφα κι ἓνα πηχτὸ σκοτάδι*».

Εκεῖ που πλανιούνται οἱ ἴσκιοι καὶ οἱ ψυχῆς ὄσων ἐφυγαν καὶ που ἀναζητοῦν γνώριμους καὶ φίλους... Ὅταν βρεθοῦν σε ξέφυτο ἀνταλλάσσουν φιλιὰ καὶ μνημόματα: Ἡ Μαίρη καὶ ἡ Νίτσα θύματα του γοερῶν κύκλου τῆς ἀνθρώπινης μοίρας.

Καὶ τὰ βράδια ὅταν σκοτεινιάζει ὁ κόσμος τῆς στέρεης ζωῆς οἱ ἀγαπημένες ψυχῆς καὶ οἱ λατρευτὲς μανούλες ξεθαρεύουν καὶ πλησιάζουν πρὸς τον οἰκημένο τόπο... Να δουν τὰ παιδιὰ τους να τὰ ὀρμηνεύσουν καὶ να τὰ δουν να χαμογελοῦν στον ὕπνο τους. Να ἐρθοῦν στο ὄνειρο του ἀγαπημένου συντρόφου με κείνο τὸ σιωπηλὸ πένθος καὶ τὸ στοργικὸ βλέμμα

τῆς ἀγάπης... Πυκνώνει ἡ βαθιά μοναξιά καὶ τὸ πικρὸ δάκρυ τις μεταμεσονύχτιες ὥρες σταλάζει στο τάσι τῆς γραντενίας ὑπομονῆς... Λυτρωτικό τὸ κλάμα ἀνακουφίζει τὴ μεταφυσικὴ πληγή... Εἶναι πρᾶγμα γεγονός πως ἡ ἐκκρεμότητα του θανάτου παραμένει εἰς τον αἰῶνα. Μόνο που ἡ μὴ παρουσία του ἀγαπημένου προσώπου δεν ἰσοῦται με τὴν ἀνυπαρξία... Ὅταν ἀγαπᾶς πολὺ, ἀν ἀντέχεις στα ὅρια τῆς ἀγάπης μὴ μπορείς να τὸ νιώσεις... Πρόκειται γιὰ τὴν ἀπεφθῆ ὑπαρξῆς που κοινωνεῖ τῶν ἀχράντων μυστηρίων στη θεοτικὴ ἀνθοφορία τῆς οἰκογένειας... Τότε που ἡ ἀγκαλιά τῆς Μανούλας ἀνοίγει ὡς Πλατύτερα τῆς ἀνθρωπότητας. Ἐτσι κάτω ἀπὸ συντελιακοὺς ρυθμούς ἡ ζωὴ εὐαγγελίζεται καὶ ἡ Μνήμη δεν δῦει ποτέ...

Γλυκιά καὶ τρυφερὴ καὶ ὡς σύντροφος – ἀγαπημένη – καὶ ὡς Μανούλα ἡ Μαίρη. Πῶς να στέρξουν στὴν ἐνδεια του στερημένου βλέμματος ὁ Ἀλέκος καὶ τὰ τρία παιδιὰ που τῶρα διαβαίνουν τὴν ἐρημο τῆς εφηβείας; Ἐέλουν πολλὴ ἀντοχή να περπατήσουν ἀνηφορικοὺς δρόμους. Να διαβούν τὸ βουνὸ τῆς ἀγωνίας. Τρία ἀγόρια με τὸ οἰδιπόδειο σύμπλεγμα σε ἐξαρση καὶ χρειάζεται ἰσχυρὸς δεσμὸς γιὰ να φτάνουν στὴν υπέρβαση. Καὶ ὁ Ἀλέκος να θωρακισθεῖ με κουράγιο γιὰ να κρατήσει σταθερὰ – ὄρκος στα παιδιὰ – τὸ ἀνθος

το νηπενθές, που κι ἀν με τον καιρὸ μαραθεῖ ἡ εὐωδιά του να κρατήσει ὀλόκληρη ζωὴ. Δεν πεθαίνουν ἀλλὰ ζοῦν αἰώνια μόνο εκείνοι που τους ἀγαπάμε. Ἄλλωστε τὸ ὄριο του Κόσμου εἶναι τὸ ἀκρωτήρι τῆς ἀγάπης. Γιατί πέρα ἀπὸ κει δεν ἔχει μιλιὰ ἡ ἄβυσσος. Δεν ἔχουν ἀνδὴ οἱ ἐρημοὶ του χρόνου. Ἐτσι εἶναι. Τελούμε ἐνδεεῖς πρὸ τῆς πλήρους ὑπάρξεως καὶ περιδεεῖς πρὸ τῆς πλήρους ἀνυπαρξίας.

Ἀλέκο μὴν ξεχνᾶς, ὁ ἀνθρώπος γίνεται μεγάλος ὅσο πλησιάζει στα ὅριά του καὶ μικραίνει ὅσο ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτά... Στὴν αὐθεντικὴ ζωὴ ἀντιστοιχεῖ ὁ αὐθεντικὸς θάνατος ὁ ὁποῖος δεν εἶναι ἀπειλή παρὰ ἐρώτας.

Μαίρη, καλὴ μου, εἶναι – με λύπην περισσὴν – τούτος ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμός. Προσπάθησα μ' ἓνα κόμπο στο λαϊμὸ ν' ἀφαιρέσω τὴ σιωπὴ ἀπὸ τὸ λόγο καὶ τὸ λόγο ἀπ' τὸ λυγμὸ... Κρατῶ τὰ δάκρυα ὅλων αὐτῶν που σ' ἀγάπησαν καὶ ἐζήσαν κοντὰ σου καὶ γεμίζω μια λήκυθο ἱερὴ Μνήμης ζωντανῆς.

Καλὸ ταξίδι, κοπέλα με τὸ πλατὺ χαμόγελο. Ὑποκλίνομαι στὴν καλοσύνη σου. Σ' ὅλους μας θα λείψει τούτῃ ἡ Χάρη καὶ ἡ δωρεὰ Σου.

Λευτέρης Αθ. Αναστασίου
ἀπὸ Λαφίνα Πίνδου
Ἀλωνάρης '09

Ἐπαινος καὶ βράβευση γιὰ τὸ ποίημα του Θανάση Λιάπη

Ο Αθανάσιος Λιάπης

ἦρθε με τὴν συμμετοχὴ του στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Ποίησης "Ἐνα τραγούδι γιὰ τὴν Πίνδο", που διοργάνωσε σε συνεργασία με τὸ Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, ἡ Ἐταιρεία Λογοτεχνῶν καὶ Συγγραφέων Ἡπείρου (ΕΛΣΗ) γιὰ τὸ 2009. Διαβάστε παρακάτω τὸ ποίημα γιὰ τὸ ὁποῖο βραβεύτηκε ὁ ἀγαπητὸς σε ὅλους μας Θανάσης Λιάπης:

Εκεῖ στὴς Πίνδου τὶς πλαγιές...

Σημαντικὴ διάκριση γιὰ τὸ συνεργάτη τῆς «Φωνῆς»

Με τον πέμπτο ἔπαινο ποίησης βραβεύτηκε ὁ συνδημότης μας ἀπὸ τὴ Λαφίνα καὶ συνεργάτης τῆς «Φωνῆς» Ἀθανάσιος Λιάπης στὴν ἐκδήλωση "Λυρική Παμβώτιδα", που πραγματοποιήθηκε στο Νησί τῶν Ἰωαννίνων στὶς 30 Αὐγούστου.

Ἡ διάκριση αὐτὴ γιὰ τον ἀγαπητὸ φίλο ἦρθε με τὴν συμμετοχὴ του στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Ποίησης "Ἐνα τραγούδι γιὰ τὴν Πίνδο", που διοργάνωσε σε συνεργασία με τὸ Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, ἡ Ἐταιρεία Λογοτεχνῶν καὶ Συγγραφέων Ἡπείρου (ΕΛΣΗ) γιὰ τὸ 2009. Διαβάστε παρακάτω τὸ ποίημα γιὰ τὸ ὁποῖο βραβεύτηκε ὁ ἀγαπητὸς σε ὅλους μας Θανάσης Λιάπης:

Εκεῖ στὴς Πίνδου τὶς πλαγιές...

Στὴν Πίνδο ἀπάνω να βρεθεῖς, σαν λειώνουνε τὰ χιόνια καὶ προσκαλοῦν τὴν Ἀνοιξὴ τὰ μαύρα χελιδόνια, ὅταν ἀνθίζει ἡ μυγδαλιά, ὁ σπόρος θα βλαστήσει καὶ τὸ ἀηδὸνι τὸ γλυκὸ, ξανά θα κελαηδήσει. Ἐὰν δεις χειμάρους να βογκοῦν, ρέματα να ουρλιάζουν, ἀπ' τὰ πολλὰ καὶ ἄγρια, νερά που κατεβάζουν, Νερά που στον κατήφορο, τὸν Ἄσπρο θ' ἀνταμώσουν καὶ ἄλλη μια εικόνα ομορφιάς, στον τόπο ἔτσι θα δώσουν.

Εκεῖ στὴς Πίνδου τὶς πλαγιές, ὅταν θα περπατήσεις, θα βρεῖς πηγές κρυστάλλινες, ὅπου κι ἀν σταματήσεις κι ἀπὸ τὸ γάργαρο νερό, σαν πιεις ἄμα διψᾶσεις, βάλαμο βάζεις στο κορμί, ποτὲ δε θα γεράσεις. Γιατί στὴν Πίνδο τὰ νερά, παντοῦ, ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, εἶν' του Θεοῦ τὸ δρόσιμα, του οὐρανοῦ τὸ δάκρυ καὶ ἡ γῆ αὐτὸ τὸ ἅγιασμα, τὸ κλείνει στὴν καρδιά τῆς καὶ ἀφοῦ τὸ κάνει κρυστάλλο, τὸ δίνει στα παιδιὰ τῆς.

Στὰ δάση μέσα να βρεθεῖς, κει κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, βελανιδιές καὶ καστανιές, οξείες, γέρικα κέδρα, ἥλιο μὴ βλέπεις πουθενά, τίποτα μὴ λογάσαι, ν' ἀκούς μονάχα τὰ πουλιά, στον ἴσκιο να κοιμάσαι. Μεσ' στὶς χαράδρες τῶν βουνῶν, στα λίγα μονοπάτια, ἐκεῖ που λίγὸι διάβηκαν καὶ τὰ γλυκὰ σου μάτια να μὴ χορταίνουν ομορφιά. Ψηλά στ' ἀητοράχια,

να δεις ἀητούς να ξύνουνε, τὰ νύχια τους στα βράχια.

Κι ἐκεῖ στον Ἀσπροπόταμο, στὴν ἀκρῆ σαν κατέβεις καὶ να μὴν ξέρεις, πῆστροφες, θα μάθεις να ψαρεύεις. Ἐὰν δεις τὰ γιδοπρόβατα, παρέκει να σταλιζοῦν, κοντὰ στους γερο-πλάτανους, που ἴσκιο πολὺ χαρίζουν.

Ἐὰν δεις καὶ στρουγγές γι' ἄρμεγμα, στα πράσινα λιβάδια ἐκεῖ στα πλαγιοχώραφα, που βόσκουν τὰ κοπάδια...

Ἄσπρος - Ἀσπροπόταμος = Ἀχελῷος ποταμὸς

Λυρική Παμβώτις, τὸ ἀποτύπωμα τῆς Ἡπειρωτικῆς Ποίησης

Τὴν Κυριακὴ τὸ βράδυ στο νησί τῆς λίμνης Παμβώτιδας γιὰ μια ἀκόμη χρονιά ἡ Ἡπειρωτικὴ ποίηση ἦταν παρούσα με σχεδὸν ὅλους τους σύγχρονους ποιητές. Ἡ Λυρική Παμβώτις, ἓνας θεσμὸς που πλέον καθιερῶνεται ὡς μια συνάντηση γιὰ να ἐπιτωθεῖ μέσα ἀπὸ τον ποιητικὸ λόγο τὸ ἰσχυρὸ παρὼν τῆς σύγχρονης Ἡπειρωτικῆς Ποιητικῆς παραγωγῆς.

Στὴν φετινὴ ἐκδήλωση τιμήθηκαν ὁ ἐκλιπὼν Ν. Τέντας καὶ ὁ Νίκος Χουλιάρας, ἀπὸ τους ἐξέχοντες καλλιτέχνες τῆς χώρας με πολυδιάστατη παρουσία ὡς γλύπτης, λογοτέχνης, μουσικός, ὡς ἄνθρωπος που υπηρέτησε τὴν τέχνη σε ὅλα τὰ ἐπίπεδά τῆς...

Οἱ Ἡπειρωτὲς ποιητὲς φέτος μας ἔδωσαν τὴν εὐκαιρία να παρακολουθήσουμε ἓναν ποιητικὸ ἀγῶνα καὶ να διαπιστώσουμε τὸ εὖρος τῶν ἐκφραστικῶν μέσων τους, τὴν εὐαισθησία τῶν χορδῶν τους καὶ τὴν ποιότητα τῶν ἠχοχρωμάτων τους. Οἱ προτάσεις καὶ οἱ προσεγγίσεις τῶσων πολλῶν ποιητῶν στο ἴδιο θέμα δίνουν στον ἀκροατὴ τὴ χαρὰ να δει καὶ να ἀκούσει καὶ να ἀπολαύσει τὴν διαφορορικότητα, τὴν εὐφυΐα καὶ τὴν ἐκφραστικὴ ποιότητα τῶν λέξεων με τὸν τρόπο που ὁ καθένας τοποθετοῦσε. Ἡ Λυρική Παμβώτις εἶναι θεσμὸς ἰσχυρὸς, γιατί στηρίζεται στους παραγωγούς τῆς που κάθε χρόνο καὶ ἰδιαίτερα φέτος ἔδωσαν τὸ παρὼν τους καὶ ἀναδεικνύει με θεσμικὸ τρόπο τὴ δυναμικὴ που ἀναπτύσσουν οἱ ποιητὲς καὶ ποιήτριες καὶ ἐπιβεβαίωσε τὸ ταλέντο καὶ τὴν παρουσία καὶ σε πανελλαδικὸ ἐπίπεδο τῆς Ἡπειρωτικῆς ποίησης.

Βαγγέλης Αθανασίου
(Ἀναδημοσίευση ἀπὸ τον τύπο τῶν Ἰωαννίνων)

Ἡ μηχανὴ του χρόνου

Τρεῖς γνωστοὶ στὴν ἴδια πόλη. Τρεῖς ἀνθρώποι τῆς παράδοσης καὶ του πολιτισμοῦ. Τρεῖς παραδοσιακοὶ στο παραδοσιακὸ Μέτσοβο σ' ἓνα παραδοσιακὸ γλέντι. Ὁ ἀρχοντας τῆς μουσικῆς παράδοσης **Γρηγόρης Καψάλης**, ὁ χοροδιδάσκαλος **Σπύρος Νεραϊδιώτης** καὶ ὁ πρόεδρος τῆς «Κωσπηλάτας» **Γιάννης Παπαγιάννης**. Συναντήθηκαν τὸ Σάββατο 26 Σεπτεμβρίου ἐκεῖ, στο Μέ-

τσοβο. Στὴ δεξίωση που παρέθεσε ὁ Σπύρος Καρᾶλης (βιομηχανία ΚΑΡΑΛΗ), στὴ βάπτιση του γιου του – Κωνσταντίνου. Πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια οἱ τρεῖς ἀντρες συνεργάστηκαν γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα στο χορευτικὸ τῆς «Κωσπηλάτας». Ἐτσι λοιπὸν βρῆκαν τὴν εὐκαιρία να τὰ πουν, να θυμηθοῦν τὰ παλιὰ καὶ ἡ συγκίνησή τους ἦταν μεγάλη. Εἶναι του χρόνου τὰ γυρίσματα...

ΠΟΙΗΣΗ

ΕΚΛΟΓΕΣ - ΟΚΤΩΒΡΗΣ 2009

Ὅλα αὐτὰ που θα διαβάσεις πρόσεξέ τα, μὴ γελάσεις, εἶναι φίλε μου ἀλήθεια καὶ ἀς μοιάζουν παραμῦθια...

Σε λίγες μέρες ἐκλογές, κι ἀκούμε πάλι γι' ἀλλαγές, ἡ ζωὴ μας πιο ἀπλὴ θα γίνε κι εὐκολὴ πολὺ.

Δεξιὰ με τον Κωστάκη πάμε ὅλοι με μεράκι, μας ὑπόσχεται λεφτὰ που μας πήραν στα κλεφτὰ.

ΠΑΣΟΚ με νέο ἀρχηγὸ τον Γιωργάκη ὀδηγὸ καὶ στα νέα ὄνειρά του θέλει νάμαστε κοντὰ του.

ΚΚΕ με Παπαρήγα που φωνάζει γιὰ τὰ λίγα που ἔχουν στο λαὸ ἀφήσει κι εἶναι δύσκολο να ζηήσει.

Κι ἀν τὸ πήρατε χαμπάρι ὁ ΛΑ.ΟΣ πολλοὺς θα πάρει, θα βαδίσουν χέρι - χέρι μ' ἀρχηγὸ Καρατζαφέρη.

Συνασπισμὸς ἀριστερός καὶ ὁ Τσίπρας τρομερός, λίγους ψήφους μας γυρεύει στὴ βουλή να "μαγειρεύει".

Πλήθη θέλουν να μαζέψουν κι οἱ Οικολόγοι. Θα χαζέψουν, κοινοβούλιο ἀν πατήσουν τὸ λαὸ να ἐκπροσωπήσουν.

Εἶναι αὐτοὶ καὶ τόσο ἄλλοι μας ζαλιζοῦν τὸ κεφάλι, υποσχέσεις σ' ὅλους δίνουν καὶ κανέναν δεν ἀφήνουν.

Χρήματα πολλὰ ξοδεύουν κι αὐριο πάλι θα γυρεύουν, τὰ δικά τους τὰ σπασμένα ἀπὸ σένα κι ἀπὸ μένα.

Πάντα τέτοιες ἐποχές, σα μας ἐρχονται ἐκλογές, βρίσκουν ὅλοι γιὰ να δώσουν τὸ λαὸ να ξελασπώσουν.

Σαν με τὸ καλὸ περᾶσουν ὅλους μας θα μας ξεχάσουν, ὅσα λέγαν θάνατι ψέμα καὶ θα μας ρουφούν τὸ αἷμα...

Αθανάσιος Στεργίου Λιάπης

Πανηγύρι του παλιού καλού καιρού έχwie φέτος στον Αετό!

«**Τέτοιο πανηγύρι είχαμε πολλά χρόνια να δούμε στο χωριό μας! Του παλιού καλού καιρού!**» μου είπε η μάνα μου για το φετινό Αετιώτικο πανηγύρι.

Την παραμονή συμμετείχαν πάνω από διακόσιοι πανηγυριστές. Ανήμερα, η δοξολογία στον αύλιο χώρο της Αγίας Παρασκευής και ο χορός που στήθηκε εκεί και έφτασε μέχρι την πλατεία, ήταν από τις πιο συγκινητικές στιγμές για όλους τους συμμετέχοντες ενώ κυρίως χωριανικός ήταν ο βραδινός χορός.

Το τρίτο βράδυ (27 Ιουλίου) η

πλατεία ήταν και πάλι κατάμεστη. Με επιτυχία στήθηκε ο παραδοσιακός χορός των κάγγελων, με μπροστάρηδες τους ηλικιωμένους του χωριού, τους παραβρισκόμενους ιερείς, το βουλευτή Τρικάλων **Χρήστο Χάιδο** αλλά και τον Παχτουριώτη χοροδιδάσκαλο **Κώστα Βασιλάρα**, ψυχή στα κάγκελα του Αετού ακόμη κι όταν αυτά ψυχοραγούσαν!

Ο Αετός, το χωριό μας, ζει μεγάλες στιγμές!

Το πανηγύρι του χωριού μας πέτυχε διότι: Η μεγάλη αγάπη των Αετιωτών για το χωριό και η

πίστη τους στη προστάτιδά μας Αγία Παρασκευή εκδηλώνεται με τη συμμετοχή τους στο πανηγύρι. Η ορχήστρα για την οποία φροντίζει πλέον ο σύλλογος έχει την ποιότητα.

Το κατάστημα του χωριού λειτουργεί πλέον εύρυθμα από ανθρώπους που έχουν όρεξη για δουλειά.

Στον Αετό ο σύλλογος και ο πρόεδρός του **Παντελής Τσάκαλος** παράγουν πλούσιο έργο κι αυτό φαίνεται σε αυτές τις περιπτώσεις όπου ο κόσμος συμμετέχει και επιβραβεύει.

Και όπως έχω ξαναπεί, η κοινή γνώμη, ο λαός του χωριού μας, ξέρει να επιβραβεύει και ξέρει να μην λανθάνει αλλά και ούτε να ξεγελιέται.

Το υλικό από το φετινό πανηγύρι του χωριού μας το κατέγραψε με το φακό του ο ειδικός στη φωτογραφία, συγχωριανός μας, **Ηλίας Αν. Κουτσογιάννης**.

Το φίλο και συγχωριανό Ηλία, τον ευχαριστούμε και τον συγχαίρουμε για το έργο που παράγει κι αυτός στο χωριό μας.

Πηγή: www.dovroi.gr

ΑΕΤΟΣ Αύγουστος 2009

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκαν και φέτος οι Αυγουσιάτικες πολιτιστικές εκδηλώσεις του Μορφωτικού και Εξωραϊστικού συλλόγου Αετού. Ενός συλλόγου που υπό την προεδρία του Παντελή Τσάκαλου κάνει την υπέρβαση στην ορεινή μας πατρίδα. Παρά τις κακές καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν στα χωριά μας - αφού έβρεχε συνεχώς και τα βράδια έκανε κρύο - οι Αετιώτες και οι φίλοι τους συμμετείχαν ενεργά και χειροκροτούσαν.

Οι εκδηλώσεις του συλλόγου Αετού ξεκίνησαν στις 7 Αυγούστου στη νεοκατασκευασθείσα ευρύχωρη πλατεία του σχολείου με τη θεατρική παράσταση του Δημοτικού Θεάτρου Τρικάλων και το έργο «**Τα ρούχα του Βασιλιά**». Για την παρουσίαση της θεατρικής παράστασης στον Αετό ο σύλλογος συνεργάστηκε με τη Διευρυμένη Κοινότητα Νεραΐδας. Στις 9 Αυγούστου στην ίδια πλατεία πραγματοποιήθηκε το πρωτοποριακό για την περιοχή μας αφιέρωμα στους μεγάλους του δημοτικού τραγουδιού **Παπασιδέρη και Καρακώστα**. Στην εκδήλωση αυτή την παράσταση έκλεψε η παρουσία του χορευτικού του Λ. Ο. «**Τα Τζουμέρκα**» με τον πρωτοχορευτή **Σπύρο Νεραϊδιώτη** να συγκινεί με το χορό του. Στα αξιοσημείωτα της

βραδιάς αυτής είναι η συμμετοχή του κόσμου αφού η ευρύχωρη πλατεία του σχολείου ήταν κατάμεστη (στον Αετό κατέβηκαν και πολλοί Νεραϊδιώτες).

Στις 12 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη χοροεσπερίδα του συλλόγου. Με την καταπληκτική δημοτική ορχήστρα του Γιώργου Κολτσίδα και τον Κώστα

Ακρίβο στο τραγούδι στήθηκε τρικούβερτο γλέντι. Τη βραδιά αυτή ήταν η σειρά των Παχτουριωτών να κατακλύσουν τον Αετό.

Στις 13 Αυγούστου στην κεντρική πλατεία του χωριού και με τη συμμετοχή όλου του χωριού πραγματοποιήθηκε η ετήσια **καλοκαιριότητα Γενική Συνέλευση του συλλόγου** όπου συζητήθηκαν καίρια και τρέχοντα θέματα που αφορούν το σύλλογο και το χωριό. Κι εδώ η συμμετοχή των Αετιωτών ήταν συγκινητική. Επίσης η ποδοσφαιρική ομάδα του Αετού συμμετείχε στο τουρνουά που διοργάνωσε ο Πανθεσσαλικός σύλλογος Παχτουριωτών Βόλου.

Από τον πρόεδρο και το Δ.Σ. του συλλόγου Αετού υπάρχει το όραμα και η βούληση για προσφορά στο χωριό και από το σύνολο των Αετιωτών η επιβράβευση σε όλες τις προσπάθειες. Ο Αετός, το χωριό μας ζει μεγάλες στιγμές!

Όλοι όσοι φρόντιζαν, τον τελευταίο καιρό, για την περιφρούρηση της ενότητας του συλλόγου και του χωριού πρέπει να συνεχίσουν το σημαντικό τους έργο έτσι ώστε καμία μικροπρέπεια να μην γκρεμίσει αυτό το σπουδαίο οικοδόμημα!

Πηγή: www.dovroi.gr

Μέλη του Λ.Ο. ΗΛΙΔΑ μέσα στο πανέμορφο μοναστήρι της Παναγίας Σουμελά στην Τραπεζούντα.

Ο Λαογραφικός Όμιλος

Η Λ Ι Δ Α

στον Εύξεινο Πόντο

Εξήντα μέλη του Λ.Ο. ΗΛΙΔΑ επί δέκα ημέρες περιηγήθηκαν και γνώρισαν μέρη του ξεριζωμένου ελληνισμού και είχαν τη δυνατότητα να ταξιδέψουν με τη σκέψη τους σε ιστορικά γεγονότα.

Επισκέφθηκαν πόλεις που μεγαλούργησε το ελληνικό στοιχείο όπως η Τραπεζούντα με το υπέροχο μοναστήρι της Παναγίας Σουμελά, η Σαμφούντα, η Κερασούντα, η Αμάσεια, η Σύνοπη, η Σαφράπολη, η Κασταμονή, η Άγκυρα και η Κωνσταντινούπολη. Μεταξύ των εκδρομών και αρκετοί συνδημότες μας Παχτουριώτες, μέλη του Ομίλου.

Παχτουριώτες, μέλη του Ομίλου (με τον εκ των υπευθύνων Κώστα Βασιλάρα) και άλλα μέλη του ομίλου στην Σαφράπολη.

από το αρχείο του Κώστα Λ. Βασιλάρα

Από το πλούσιο αρχείο του συνεργάτη μας Κώστα Βασιλάρα ζητήσαμε και θα δημοσιεύουμε σ' αυτή τη στήλη φωτογραφικό υλικό και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο μας ταξιδεύει πίσω στο χρόνο.

Παχτούρι, αρχές δεκαετίας '60.

Διακρίνονται μεταξύ άλλων στην πάνω σειρά από αριστερά: Θεσσαλία Οικονόμου, Μαρίκα Κατσαρού, Ευθυμία Κατσαρού, Αρετή Βαρελά, Σταυρούλα Κούτρα, Χαρούλα Τσακάλου, Σταυρούλα Τσιρογιάννη, Άννα Τσιρογιάννη, Παρασκευή Τσιρογιάννη. Κάτω από αριστερά: Βάγια Κατσαρού, Φανή Κατσαρού, Ευαγγελία Κατσαρού, Βασιλική Λάκκα (στην αγκαλιά της η μικρή Μαίρη Μπίτα), Αθανασία Βασιλάρα, Βαγγελιώ Βασιλείου, Αλεξάνδρα Βασιλείου, Ευαγγελία Τσιρογιάννη, Βασιλική Τσιρογιάννη, Ευαγγελία Τζερεμέ.

Παχτούρι (Φτερούσια) τέλη δεκαετίας '60.

φωτό Στάθης Γρηγορίου.

Διακρίνονται από αριστερά και κρατώντας το λαγό στα χέρια τους, ο Νίκος Κώτσης και Στάθης Γρηγορίου, Αποστόλης Οικονόμου, Βαγγέλης Τσιαντής, Νίκος Βεντίστας

Παχτούρι, τέλη δεκαετίας '80.

φωτό Στάθης Γρηγορίου.

Φιλικός ποδοσφαιρικός αγώνας μεταξύ Παχτουριωτών.

Διακρίνονται όρθιοι από αριστερά: Γιώργος Τσιούνης, Κώστας Λύτρας, Γιώργος Μάστορας, Κώστας Γούλας, Στάθης Γρηγορίου, Γιάννης Καραούλης, Ηλίας Μπόλλης, Βασίλης Λύτρας, Γιώργος Οικονόμου, Γιάννης Κώτσης, Γιώργος Κατσαρός, Ζαφείρης Χαλίδας.

Κάτω από αριστερά: Φώτης Μπόλλης, Γιώργος Γεροχηστός, Χρήστος Μπόλλης, Θανάσης Κατσαούνης, Χρήστος Λύτρας, Γιάννης Μάστορας, Βαγγέλης Λύτρας, Φώτης Μπόλλης, Ανδρέας Βασιλάρας, Πέτρος Βασιλάρας.

Αθήνα τέλη δεκαετίας '80.

Διακρίνονται από αριστερά: Παναγιώτης Κατσαούνης, Μαρία Παπακώστα, Εντυχία Ζιούτου, Ευαγγελία Ζιούτου, Σοφία Ασπιώτη, Χρήστος Ασπιώτης, Παναγιώτης Λιβαθινόπουλος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γάμοι

• Στις 19-9-2009 στον Ιερό Ναό Αγίου Παντελεήμονα στο Άνω Καλαμάκι τέλεσαν τους γάμους τους ο συνδημότης μας από το Παχτούρι Βασίλης Τσιούνης του Δημητρίου και η Χριστιάνα Πατεράκη.

• Στις 23-5-2009 στο Δημαρχείο Χαιδαρίου τέλεσαν τους γάμους τους η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό Κων/να Καραγεώργου και ο Ιορδάνης Κυριακίδης.

• Στις 20-6-2009 στον Ιερό Ναό Αγίας Μαρίας Θησείου τέλεσαν τους γάμους τους, η συνδημότισσά μας από την Λαφίνα Χρυσούλα Απ. Βλάχου και ο Φώτης Σωτηρόπουλος.

• Στις 27-6-2009 στα Τρίκαλα και στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου τέλεσαν τους γάμους τους ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Κων/νος Λορίδας και η Μαρία Μόσχου.

• Στις 10-7-2009 στο Δημαρχείο Τρικάλων τέλεσαν τους γάμους τους η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό Ελένη Μπαλατσούκα και ο Σωτήριος Ματσούκης.

• Στις 18-7-2009 στα Τρίκαλα και στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Αγίας Μονής τέλεσαν τους γάμους τους η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό Άννα Τεντολούρη και ο Βλάντισλαβ Λούκοβιτς.

• Στις 05-09-2009 στον Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου και

Ελένης Βόλου τέλεσαν τους γάμους τους, η συνδημότισσά μας από το Παχτούρι Σπυριδούλα Μπανούζα του Παναγιώτη και της Παρασκευής (το γένος Κων/νου Τσάκαλου από τον Αετό) και ο Μιχάλης Μουλτανάρης.

• Στις 19-9-2009 στον Ιερό Ναό Αγίου Χαλαμάπου στη Λάρισα τέλεσαν τους γάμους τους, η συνδημότισσά μας από την Λαφίνα Ιωάννα Χρ. Κουρμέτζα και ο Γιώργος Πίσσας.

• Στις 20-9-2009 στον Ιερό Ναό Αγίας Σοφίας στο Νέο Ψυχικό έγιναν οι γάμοι της συμπατριώτισσάς μας από τη Μεσοχώρα Χαρούλας Σωτ. Ζιούτου (κόρη της Ευαγγελίας Αναστασίου από τη Λαφίνα) με τον Χρήστο Κεχαγιά.

Στον ίδιο Ιερό Ναό και τη ίδια ημέρα βάπτισαν και την κόρη τους και την ονόμασαν Ευαγγελία.

Γεννήσεις

• Στη Λάρισα την 24-6-2009 ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Απόστολος Τεντολούρης του Γεωργίου και η σύζυγός του Νικολέτα Μπαλαντίνα απέκτησαν δίδυμα κοριτσάκι και αγοράκι.

• Στο Βόλο στις 14-9-2009 ο συνδημότης μας από το Παχτούρι Γεώργιος Χρηστάκης του Δημητρίου και η σύζυγός του Χαρίκλεια Νικολάου απέκτησαν κοριτσάκι.

• Στο Μαρούσι την 15-9-2009 ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Αντώνιος

Μουστάκας και η σύζυγός του Αγγελική Μυστακίδου απέκτησαν κοριτσάκι.

• Στα Τρίκαλα την 23-9-2009 ο συνδημότης μας από το Αρματολικό Δημήτριος Τσιαγκλής και η σύζυγός του Ευαγγελία Αθανασίου απέκτησαν κοριτσάκι.

Βαπτίσεις

• Στις 3-5-2009 στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Βύρωνα Αττικής ο συνδημότης μας από τη Λαφίνα Δημήτριος Βλάχος του Λεωνίδα και η σύζυγός του Ευαγγελία Τσιάπαλου βάπτισαν το γιο τους και τον ονόμασαν Λεωνίδα καθώς και την κόρη τους και την ονόμασαν Δανάη.

Θάνατοι

• Στο Βόλο στις 10-5-2009 απεβίωσε ο συνδημότης μας από το Παχτούρι Ευάγγελος Καλατζής.

• Στο Βύρωνα στις 20-7-2009 απεβίωσε ο συνδημότης μας από το Παχτούρι Βασίλειος Μπανούζας.

• Στην Παλλήνη την 5-8-2009 απεβίωσε η συνδημότισσά μας από τη Νεραίδα Αικατερίνη Γώγου.

• Στην Αθήνα την 7-8-2009 απεβίωσε η συνδημότισσά μας από την Κορυφή Χαρίκλεια Χονδρού.

• Στην Αθήνα την 2-10-2009 απεβίωσε ο συνδημότης μας από τη Νεραίδα Κώστας Μαντέλλος.

• Στην Αθήνα στις 17-8-2009 απεβίωσε η συνδημότισσά μας από το Παχτούρι Ευαγγελία Ν. Λύτρα.

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΑΕΙ - ΤΕΙ

• Η συνδημότισσά μας από το Παχτούρι **Ζωή Καναρά** του Ιωάννη και της Μαρίας (το γένος Νικ. Κούτρα) πέτυχε επάξια στη σχολή Φιλολογίας και Παιδαγωγικής Ψυχολογίας Ρεθύμνου Κρήτης.

• Η συνδημότισσά μας από τη Λαφίνα **Σοφία Αναστασίου** του Χρήστου και της Άννας (το γένος Νικολάου Κούτρα από το Παχτούρι) πέτυχε επάξια στη σχολή Λογιστικής ΑΤΕΙ Χαλκίδας.

• Ο συνδημότης μας από τη Νεραίδα **Χρήστος Νεραϊδιώτης** του Σπύρου πέτυχε επάξια στη σχολή του τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πάτρας.

• Ο συνδημότης μας από το Παχτούρι **Κώστας Μπόλλης** του Ηλία και της Έλλης (το γένος Λεωνίδα Αναστασίου από τη Λαφίνα) πέτυχε επάξια στη σχολή Ηλεκτρολογίας του ΑΤΕΙ Πειραιά.

• Ο συνδημότης μας από την Κορυφή **Γεώργιος Σχορετσανίτης** του Δημητρίου και της Δήμητρας (το γένος Αλεξάνδρου Καραγεώργου (παπά-Αλέκου) πέτυχε επάξια στη σχολή Παιδαγωγικό Δημοτ. Εκπαίδευσης Θεσσαλίας (Βόλος).

• Η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό **Κυριακή Τεντολούρη** του Παύλου και της Νικολέτας πέτυχε επάξια στη σχολή Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχ. Ηλικία Αθήνας.

• Ο συνδημότης μας από το Αρματολικό **Γεώργιος Πλαστάρας** του Λεωνίδα και της Μαρίας πέτυχε επάξια στη σχολή Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής Πελοποννήσου (Κόρινθος).

• Η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό **Δάφνη Τεντολούρη** του Κων/νου και της Φρειδερίκης πέτυχε επάξια στη σχολή Πολιτικών Έργων υποδομής ΑΤΕΙ Πάτρας.

• Ο συνδημότης μας από το Αρματολικό **Αθανάσιος Χατζής** του Νικολάου και της Χριστίνας πέτυχε επάξια στη σχολή Ηλεκτρολογίων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών Θράκης (Ξάνθη).

• Ο συνδημότης μας από το Αρματολικό **Θεόδωρος Λορίδας** του Απόστολου και της Ευτυχίας πέτυχε επάξια στη σχολή Πολ. Δομικών έργων ΑΤΕΙ Λάρισας (Τρίκαλα).

• Ο συνδημότης μας από το Αρματολικό **Γεώργιος Τεντολούρης** του Αχιλλέα και της Χρυσούλας πέτυχε επάξια στη σχολή Πολ. έργων Υποδομής ΑΤΕΙ Πάτρας.

• Ο συνδημότης μας από το Αρματολικό **Λάμπρος Αλεξίου** του Βασιλείου και της Χριστίνας πέτυχε επάξια στη σχολή Πολ. Δομικών έργων ΑΤΕΙ Λάρισας (Τρίκαλα).

• Η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό **Βασιλική-Άννα Πλαστάρα** του Λεωνίδα και της Μαρίας πέτυχε επάξια στη σχολή Παιδ/κό Δημ/κό Εκπαίδευσης Θεσσαλίας (Βόλος).

• Ο συνδημότης μας από το Παχτούρι **Απόστολος Τσιρογιάννης** του Δημητρίου και της Βαρβάρας πέτυχε επάξια στη σχολή Διοικ. Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας ΑΤΕΙ Καλαμάτας.

• Η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό **Αναστασία Μπαλατσούκα** του Δημητρίου και της Αλεξάνδρας πέτυχε επάξια στη σχολή Τουριστικών Επιχ/σεων ΑΤΕΙ Κρήτης (Ηράκλειο).

• Η συνδημότισσά μας από την Κορυφή **Βαία Χονδρού** του Κων/νου και της Χαρίκλειας πέτυχε επάξια στη σχολή Ιατρικών Εργ/ριων ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

• Η συνδημότισσά μας από το Παχτούρι **Μαρία-Άννα Παπακώστα** του Κων/νου και της Άρτεμις πέτυχε επάξια στη σχολή Λογιστικής και χρηματοοικονομικής Οικονομικού Παν. Αθήνας.

• Η συνδημότισσά μας από το Αρματολικό **Σωτηρία Καραγεώργου** του Δημητρίου και της Ευσταθίας πέτυχε επάξια στη σχολή Αρχιτεκτόνων-Μηχανικών ΕΜΠ Αθηνών.

• Ο συνδημότης μας από το Παχτούρι **Λιβαθινόπουλος Αλέξης** του Άγγελου και της Μαρίας (το γένος Άννας Μπίτα), πέτυχε επάξια στη σχολή Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας των ΤΕΙ Ιονίων νήσων στην Κεφαλονιά.

• Η συνδημότισσά μας από το Παχτούρι **Παλαιολόγου Αντζελα** του Γεωργίου και της Ελένης (το γένος Νικ. Κώτση) πέτυχε επάξια στη σχολή Δημόσιας Διοίκησης του Πάντειου Πανεπιστημίου στην Αθήνα.

Το βήμα των αναγνωστών μας

ΤΟ ΧΑΣΑΜΕ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΠΑΤΡΙΩΤΗ!

Άρθρο του γνωστού Παχτουριώτη δημοσιογράφου Νίκου Κατσαρού

Κοιτάζω γύρω μου και πραγματικά αναρωτιέμαι για το μέρος που είμαι. Ευτυχώς μια ματιά στον πλάτανο, στην πλατεία, σε οικεία πρόσωπα, λειτουργούν σαν «τσίμπημα», με συνεφέρνουν προσωρινά.

«Εντάξει εδώ είμαι», λέω. Μα αν βρίσκομαι τελικά στο Παχτούρι, τότε διάολε τι γίνεται εδώ πέρα; Ποιοι είναι αυτοί που κάθονται στη θέση της ορχήστρας; Που είναι η ορχήστρα; Τι ήχοι είναι αυτοί που βγαίνουν από τα όργανά τους; Τι τραγούδια είναι αυτά που παίζουν; Γιατί δεν χορεύει κανείς; Γιατί κάθονται όλοι;

Δεκάδες ερωτήματα στριφογυρίζουν στο μυαλό μου και αδυνατώ να βρω τις απαντήσεις. Κοιτάζω γύρω γύρω και το βλέμμα μου διασταυρώνεται με άλλα. Ξαφνικά νιώθω ότι τα βλέμματα που συναντώ μοιάζουν με καθρέφτες. Έτσι δεν λένε, ότι η ματιά καθρεφτίζει την ψυχή; Τα ίδια ερωτήματα αποτυπώνονται σε όλους. Η ίδια πίκρα, η ίδια απογοήτευση. Πληγωμένοι για την κατάντια. Κάποιοι μεγαλύτεροι σε ηλικία με κοιτάει και κουνάει με νόημα το κεφάλι. Σαν να μου λέει, ότι αυτό που γίνεται είναι ντροπή. Σηκώνεται και φεύγει. Θα τον ακολουθήσω και εγώ σε λίγο... Και άλλοι... Ο ύπνος μοιάζει με λύτρωση. Άσε που υπάρχει και ο φόβος να... Ξυπνήσει η αρκούδα και να μας πάρει στο κυνήγι, ενοχλημένη από το τριήμερο «φεστιβάλ» της παρακμής...

ΤΟ ΧΑΣΑΜΕ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ. Αυτό που ξέραμε, τέλειωσε και φέτος γράφτηκε ο θλιβερός επίλογος, μπήκε ταφόπλακα. Αυτό είναι το Παχτούρι; Αυτό μας παρέδωσαν οι παππούδες και οι πατεράδες μας; Ας μου επιτρέψετε την έκφραση, «τρίζουν» τα κόκαλά τους με όλη αυτή την κατάσταση, που σαν το σαράκι εδώ και χρόνια κατατρύχει την σάρκα της παράδοσής μας και έχει μετατρέψει ένα γνήσιο πολιτιστικό δρώμενο σε κακό σκυλάδικο της εθνικής οδού. Ένα μεταλλαγμένο πανηγύρι, κακόγουστο, αντιαισθητικό, απωθητικό και αποκορητικό σε τελική ανάλυση. Φτάσαμε στο σημείο μηδέν λοιπόν.

Το ποτήρι ξεχειλίστηκε. Η αλλαγή πορείας, πριν το καράβι βρει σε ξέρα και βυθιστεί, είναι μονόδρομος. Το πανηγύρι πνέει τα λοίσθια, όμως υπάρχει ακόμη ελπίδα και ευτυχώς πάντα πεθαίνει τελευταία. Με μεγάλη μου ανακούφιση λοιπόν, διαπίστωσα ότι, έτσι όπως μοιραζόμουν τα βλέμματα που περιέγραψα πιο πάνω, μοιραζόμουν και την αγανάκτηση μαζί με την αγωνία για το μέλλον, από πολλούς συμπατριώτες. Ο κόσμος δεν αντέχει πλέον αυτή την φαρσοκωμωδία. Οι ψίθυροι έγιναν κραυγές, μετά και το φετινό φιάσκο, που ήταν το κερασάκι στην τούρτα της αθλιότητας. Το έδαφος είναι πιο έτοιμο από ποτέ για την αλλαγή. Σε αυτό το σημείο έρχονται οι σύλλογοι, που πρέπει να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους. Είναι ιστορική τους ευθύνη και χρέος προς το χωριό να καθίσουν στο ίδιο τραπέζι και να πάρουν αποφάσεις. Η Αδελφότητα και ο Πανθεσσαλικός. Ο Πανθεσσαλικός και η Αδελφότητα. Ένα σώμα, μια ψυχή, μια γροθιά, που θα χτυπήσει με αποφασιστικότητα το χέρι στο τραπέζι. Τα χρόνια της σιωπής τελείωσαν, άδειασε και η κλεψύδρα της αδράνειας.

Η διοργάνωση του πανηγυριού, της γιορτής

του τόπου, είναι το μέγιστο πολιτιστικό γεγονός. Και ως θεματοφύλακες της παράδοσης, οι πολιτιστικοί σύλλογοι, ήρθε η ώρα να αφυπνιστούν και να αναλάβουν δράση. Το πανηγύρι πρέπει και επιβάλλεται να έρθει στα χέρια των συλλόγων. Αυτή τη στιγμή αυτό είναι το πιο σημαντικό από όλα και πρέπει με θρησκευτική ευλάβεια να επικεντρωθούμε στο φλέγον αυτό ζήτημα. **Να δώσουμε τα χέρια και να προχωρήσουμε σε μια νέα εποχή. Το χρωστάμε στον εαυτό μας και στο Παχτούρι, γιατί αυτό το «φτηνό» έργο που παρακολουθούμε τόσα χρόνια, δεν μας αξίζει.** Είμαι σίγουρος ότι την ίδια άποψη συμμερίζεται πολύς κόσμος. Όπως είμαι βέβαιος, από τα σημάδια που πήρα, ότι του χρόνου τα πράγματα θα είναι καλύτερα. Και θα τα καταφέρουμε. Όλοι μαζί με τόλμη και όραμα.

Ελπίζω να μην κούρασα, αλλά εδώ και πολύ καιρό ένιωθα την εσωτερική ανάγκη να βγάλω από μέσα μου τις σκέψεις που με απασχολούν, να τις καταθέσω στις φιλόξενες καρδιές των συμπατριωτών μου, κάνοντας ταυτόχρονα μια έκκληση για διάλογο και το πιο σημαντικό για αποφάσεις, πάνω σε ένα θέμα που αφορά όλους τους Παχτουριώτες.

Με εκτίμηση,
Νίκος Ηλ. Κατσαρός

Το άρθρο αυτό του Νίκου Κατσαρού δημοσιεύτηκε αρχικά στην ιστοσελίδα www.dovroi.gr όπου ο Σπύρος Νεραϊδιώτης του απάντησε ως εξής:

Προς το Νίκο Κατσαρό
Σε απάντηση του συγκινητικού κειμένου του στην ιστοσελίδα DOVROI.GR

Αγαπητέ φίλε συμπατριώτη Νίκο

Ξεκινώντας από τον επίλογο του κειμένου σου, όχι μόνο δεν κούρασες αλλά θα έπρεπε να εκφράσεις την αγωνία σου και τον προβληματισμό σου εδώ και καιρό. Πράγματι είναι λυπηρό, αυτά τα κορυφαία γεγονότα της ορεινής μας πατρίδας, που είναι τα πανηγύρια μας, να βρίσκονται μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας.

Δεν θα μπω στη διαδικασία να αναλύσω τα αίτια γιατί δεν είναι του παρόντος. Αυτό που έχει σημασία και με κάνει αισιόδοξο είναι ότι, νέοι άνθρωποι και μάλιστα επώνυμοι σαν εσένα, αγωνιούν για τις παραδόσεις μας, τα ήθη και έθιμα, το λαϊκό μας πολιτισμό και κυρίως για τα πανηγύρια μας.

Αγαπητέ Νίκο, πιστεύω ακράδαντα πως δε χάθηκε τίποτα. Υπάρχει φως στον ορίζοντα, έστω και αυτό το λίγο, που αυτό είναι η μαγιά. Αυτό μπορούμε να το δυναμώσουμε και με αυτό να φωτίσουμε τη σημερινή νεολαία καθώς και τις επόμενες γενιές.

Και κάτι τελευταίο. Τις επαναστάσεις (στον πολιτισμό) τις κάνουν οι μειοψηφίες, οι λίγοι, οι ποιητικοί και οι ασυμβίβαστοι. Και δικαιώνονται. Γιατί κανένας αγώνας δεν πάει χαμένος.

Με εκτίμηση
Σπύρος Νεραϊδιώτης.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ανταπόκριση για την Ορεινή Πατρίδα

Αδελφότητα Παχτουριωτών
Μορφωτικός και Εκπολιτιστικός Σύλλογος
Ηλιουπόλεως 38-40 Αθήνα

Στις 13 Αυγούστου το βράδυ ο πρόεδρος της Αδελφότητας Γιάννης Κώτσης πέρασε από το Στέκι των Νέων στο σχολείο του Κρίτσι.

Έμεινε αρκετή ώρα μαζί με τους νέους, κουβεντιάζοντας και διασκεδάζοντας. Σε ερώτηση τι γίνεται με το στέκι, απάντησε ως εξής:

«Από το 1990 σε όλες τις Γ.Σ. της Αδελφότητας έχει παρθεί απόφαση η μία αίθουσα να γίνει Λαογραφικό Μουσείο και η άλλη στέκι των νέων. Αυτό που βλέπω απόψε μου αρέσει.

Κάθεστε παρέες – παρέες να πίνετε το καφεδάκι σας, το αναψυκτικό σας κουβεντιάζοντας, ακούγοντας απαλή μουσική του γούστου σας. Δεν μου αρέσει το στέκι όπως λειτούργησε πέρυσι. Τι πάει να πει «Στέκι του Ανδρέα»

Κάθε βράδυ έρχονταν από τα διπλανά χωριά να φάνε και να πιούνε μέχρι αργά το βράδυ.

Είναι δύσκολο σε αυτό το χώρο να λειτουργήσει επιχείρηση κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Η Αδελφότητα μετά την παραίτηση του Ανδρέα, ζήτησε από την Περιφέρεια τη χρήση της αίθουσας.

Αφού μας τη χορηγήσουν, τότε παιδιά, θα καθήσουμε και θα αποφασίσουμε μαζί ποια μορφή θα δώσουμε στο στέκι των νέων».

Επίσης ο Πρόεδρος της Αδελφότητας πέρασε και από το Κρίτσι κάτω στο Αλώνι, εκεί που γινότανε η βραδιά των νέων.

Ευχήθηκε καλή επιτυχία και διασκέδαση και μίλησε για αρκετή ώρα για θέματα του χωριού και των νέων, με τον αντιπρόεδρο του Πανθεσσαλικού Συλλόγου, Νίκο Κατσαρό.

Κώτσης Ιωάννης
Πρόεδρος Αδελφότητας Παχτουριωτών.

Όσα παίρνει... το Dobrórefia

Σχολιάζει ο Τρυποφράχτης

Ο υπογράφων με το ψευδώνυμο «Τρυποφράχτης» σχολιάζει την επικαιρότητα, τα παρασκήνια, τα μικρά και τα μεγάλα της ορεινής μας πατρίδας:

- Τελικά, φέτος το καλοκαίρι στη Λέρο, στήθηκε ή δεν στήθηκε συνδυασμός; ...τι μαγείρευε ο Παχτουριώτης administrator; ...στόματα ερμητικά κλειστά!
- Ποιος είναι ο ποιο διάσημος πρόεδρος; ...αυτός με τα κέρματα! ...φέτος πέταξε τίποτα στα όργανα;
- Μεγάλη γκρίνια για τα στέκια νεολαίας σε Αετό και Παχτούρι! ...κέντρα διαφθοράς των νέων τα χαρακτηρίζουν μερικοί!
- ενώ τα μπαράκια που ξημεροβραδιάζονται τα παιδιά τους, τους εντεκάμισι μήνες του χρόνου, είναι πολιτιστικά κέντρα! ...που είσαι αείμηστε Γιαννόπουλε!
- Ακούστε - ακούστε: Το καλοκαίρι στον Αετό, εφτάχρονα παιδιά, πριν από τις έξι το πρωί δεν γυρνούν στο σπίτι τους ...Ξενυχτάνε λένε στο στέκι νεολαίας! ... θεέ και κύριε!
- Για τις ώρες κοινής ησυχίας στο χωριό όλοι πρέπει να βάλουμε τα στήθη μας μπροστά ... αλλά για τις ώρες που θα γυρνούν οι πιτσιρικάδες στο σπίτι τους, ο σοφός λαός μας λέει: «Αφέντ' λουιάστ...»
- Αφού οι πιτσιρικάδες βάζουν στο διαπασών τη μουσική στο στέκι νεολαίας μήπως και τα γερόντια πρέπει να ανεβάσουν τα ντεσιμπέλ στα μεγάφωνα της εκκλησίας; ...ή να χώσουν κανένα μικρόφωνο μέσα στο καμπαναριό ...τότε θα γίνει το χωριό των άπνων ...θα πηγαίνουν στο καφενείο και θα τους παίρνει ο ύπνος στην καρέκλα!
- Πρόβλημα της εποχής; Πως θα γίνει να γυρνούν χωρίς τα επτάχρονα στο σπίτι τους; ...μήπως δεν ξέρουμε τι μας φταίει;
- Ας ξεθυμαίνουμε τα καλοκαίρια στα χωριά μας αλλά ας μην ξεκατινιάζομαστε!
- Το φετινό καλοκαίρι ποιο θέμα λένε να απασχόλησε περισσότερο κάποιους στο Παχτούρι; ... ένα αδέσποτο δόλο!
- Αλβανικά τραγούδια στο Παχτουριώτικο πανηγύρι από ορχήστρα της σειράς! ...όχι κι έτσι! Να έρθουν οι Αλβανοί, οι Ινδοί, οι Πακιστανοί, οι Αφχανοί και όλες οι φυλές του κόσμου στο χωριό αλλά τουλάχιστον τον δεκαπενταύγουστο ας διασκεδάσουν με το Παχτουριώτικο πανηγύρι! ...σηκωθείτε ορέ αδέρφια όσοι από εσάς πονάτε αυτό το χωριό, μπειτε μπροστά, αν χρειαστεί φέρτε και μια γκλίτσα γύρω και βάλτε τάξη στο Παχτούρι ...είναι κρίμα, είναι κατάντια όσα συμβαίνουν τα καλοκαίρια στο Παχτούρι, «την πηγή των επιστημών, τη μητρόπολη των γραμμάτων, τη χώρα των σοφών και των λογιότατων» σύμφωνα και με τους στίχους του αείμηστου Παπακόγκου.
- Πορεία ειρήνης και φέτος! ...Ομπάμα τ' ακούς; ...όπως λέει και ο σοφός λαός μας: «Είδε η γάτα το εργαλείο της και το πέρασε πληγή»
- Μα ποιος είναι αυτός ο μεγαλοεργολάβος που ανεβοκατεβάζει κυβερνήσεις στην ορεινή μας πατρίδα; ... έχει και μαγικό ραβδί λένε! ... δίνει και χρίσματα! ...σοφέ λαέ μου πως λες: «Τα γηραιά του αετού διαρκούν όσο η νιότη του σπουργιτιού».
- Ακούστε τι λένε κάποιοι: Ο Τσίτσικας θα βγάλει δικό του πρόεδρο! ...έχει μεγάλη δύναμη! ...ενώ ο σοφός λαός μας λέει: «Από τότε που 'χασε το γουρούνι του, όλο μουγκριές ακούει».
- Πρόεδρο θα βγάλει ο πρόεδρος, εκτός κι αν τον έχει βγάλει! ...πως λες σοφέ λαέ: «Άλλοι βαρούν τα όργανα κι άλλοι χορεύει η νύφη».
- Ακούς ο καλαμοκαβαλάρης να κάνει κριτική στο «ιερό διοικητικό συμβούλιο»; ...ακούς ο ζηλόφθονος και ο κακός να τους πει ότι είναι κλεισμένοι στο καβούκι τους; ... ακούς η μαριονέτα που ψάχνει την εφήμερη δημοσιότητα και αναρριχήθηκε με μέσον να τολμήσει να υποδείξει τα τραγικά λάθη που οδήγησαν τον ιστορικό σύλλογο να κάνει γενική συνέλευση με 15 μέλη; ...ακούς ο προκλητικός και επιδειξίας να κινείται από τα χέρια κάποιων και να λέει ότι το «ιερό διοικητικό συμβούλιο δεν κάνει τίποτα»; ...είσαι αδιόρθωτη! Τι σου φταίνει τα παιδιά; Έτσι προσπαθείς να βγάλεις τα πεισίματά σου; ...αλλά άκου τι λέει ο σοφός λαός μας: «Τ' αγγειά γινήκαν θυμιατά και σκατά λιβάνι. Οι βλάχοι γίναν δήμαρχοι κι οι γύφτοι καπετάνιοι».
- Μπήκε λένε το υγειονομικό στο μαγαζί ...πάει ο καταστημάτάρχης κοντά τους και τον ρωτάνε: «Ποιος είναι ο καταστημάτάρχης;» ...και ο καταστημάτάρχης απαντά: «Δεν είναι εδώ, πήγε στα Τρίκαλα» ...ε ρε γέλια!
- Άλλο πάλι και τούτο. Καυγάς το καλοκαίρι στο Παχτούρι για το αν πρέπει να βόσκουν πρόβατα ή γελιάδα στα ενοικιασμένα βοσκοτόπια ...πως λες σοφέ λαέ μου: «Άδειο σακί δε στέκεται, γεμάτο δε λυγίζει».
- Πρόεδρε τι έγινε με τις εργολαβίες; Τι στράβωσε; Έχουμε οικονομική κρίση ή κατάλαβες κι εσύ τον πονηρό ρόλο κάποιου συμφεροντολόγου; ...γιατί ο χαϊδεμένος «εργολάβος» της κοινότητας κόπτεται από νωρίς να βγάλει άλλο πρόεδρο ...λες και ο λαός της ορεινής πατρίδας τρώει κουτόχορτο!
- Λαέ της ορεινής πατρίδας μακριά από τους εργολάβους. Νοιάζονται μόνο για την τσεπούλα τους και όχι για την ορεινή μας πατρίδα! ...κάτι ξέρει και ο Τρυποφράχτης! ...γι' αυτό και τον φοβούνται μερικοί μερικοί!!
- Ντροπή, λέει το δημοσίευμα, γιατί πήγε η ομάδα του Αετού να παίξει προγραμματισμένο αγώνα με το Παχτούρι και η ομάδα του Παχτουριού κοιμόταν! ...και τώρα η ομάδα του Παχτουριού κινδυνεύει με βαριά τιμωρία από την ΟΥΕΦΑ ...μάλλον θα αποκλιστεί και από το παγκόσμιο κύπελο!
- Χωρία τα έζηδα που έκανε η ομάδα του Αετού να μεταβεί στο Παχτούρι ...άσε που μπήκαν στη μέση και οι πρεσβείες των δύο χωριών για να αποφευχθεί διπλωματικό επεισόδιο ...αλλά έχω μία μεγάλη απορία: Η ομάδα του Αετού πήγε στ' αλήθεια; Τον αγώνα ποιος τον προγραμματίσες; ...γιατί στο τουρνουά του Πανθεσσαλικού συλλόγου κατέβηκαν όλες οι ομάδες;
- Χώρο για την «ενεργειακή οικονομία» είχες, για τις εκδηλώσεις του Πανθεσσαλικού συλλόγου δεν υπήρχε; ...ούτε καν για τη σύνθεση του Δ.Σ.; ...απεταξάμιν τον Πανθεσσαλικό σύλλογο!
- Αυτή κι αν είναι είδηση: Ο πρόεδρος πέρασε και από το πάρτι! ...όχι ο πρόεδρος της δημοκρατίας ρε παιδιά, ο άλλος πρόεδρος, με τα... κέρματα!
- Πόσα θά 'θελα να πω! Πόσα θά 'θελα να γράψω! Αλλά, ο σοφός λαός μας δεν μου το επιτρέπει: «Η σιωπή είναι χρυσός» λέει και δεν έχει άδικο.
- Γι' αυτό... «σώπα - λάρωσε καμμένε»!

Άνεμος αισιοδοξίας στο Παχτούρι

από το δραστήριο Πανθεσσαλικό σύλλογο Παχτουριωτών

Η κυπελούχος ομάδα του Αρματολικού.

Η ομάδα του Μυρόφυλλου.

Νικητές και ηττημένοι, μετά τον τελικό.

Παρούσα και η Κοινότητα στον τελικό.

Δυναμική ήταν στο Παχτούρι η φετινή παρουσία του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτουριωτών Βόλου και της νεολαίας του χωριού ανατρέποντας τα μέχρι σήμερα δεδομένα και δίνοντας το στίγμα ότι το μέλλον ανήκει στη νέα γενιά του χωριού.

Το Δ.Σ. του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτουριωτών πλαισιωμένο από τη νεολαία και τους συλλόγους των χωριών **Αρματολικό, Αετός, Λαφίνα, Νεραίδα, Κορυφή και Μυρόφυλλο**, διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία το τουρνουά ποδοσφαίρου με τη συμμετοχή όλων των προαναφερμένων χωριών (και της ομάδας του Παχτουρίου).

Η συμμετοχή εξέπληξε τους διοργανωτές και το λαό της ορεινής μας πατρίδας. Με την εμπειρία του Παχτουριώτη διευθυντή του αθλητικού τμήματος του τηλεοπτικού σταθμού ALPHA Νίκου Κατσαρού και του έμπειρου Παχτουριώτη διαιτητή Κώστα Θεοδ. Κατσαρού το τουρνουά πραγματοποιήθηκε στα πρότυπα του Champion League.

Το έπαθλο κέρδισε η ομάδα του Αρμα-

τολικού και η απονομή έγινε εν μέσω ισχυρής βροχόπτωσης στο γήπεδο του Παχτουρίου - όπου και ο τελικός - από τον πρόεδρο του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτουριωτών Μιχάλη Κατσαρό. Παρά τη βροχόπτωση τον τελικό παρακολούθησαν εκατοντάδες συμπατριωτών μας ενώ σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αν την ημέρα αυτή δεν έβρεχε τον τελικό θα τον παρακολουθούσαν πλήθος κόσμου.

Με το πέρας του τουρνουά από τον Πανθεσσαλικό σύλλογο Παχτουριωτών εστάλη στη «Φωνή» το ακόλουθο δελτίο τύπου:

«Μεγάλη ήταν η επιτυχία που σημειώσε το ποδοσφαιρικό τουρνουά που πραγματοποιήθηκε μετά από πολλά χρόνια στα χωριά μας. Η συμμετοχή ήταν καθολική - Αετός, Αρματολικό, Κορυφή, Λαφίνα, Νεραίδα, Παχτούρι - αλλά δεχθήκαμε και τους επισκέπτες από το Μυρόφυλλο που με χαρά μας τους φιλοξενήσαμε ενώ τους περμιόμαστε και του χρόνου. Ο σκοπός του τουρνουά είναι να φέρει πιο κοντά τους νέους και όχι μόνο των χωριών, μέσω του

αθλητισμού και πάντα στο πλαίσιο του φιλάθλου πνεύματος που σχεδόν τηρήθηκε με σεβασμό από όλους.

Το γεγονός της επιτυχίας του τουρνουά είναι σίγουρο ότι θα φέρει του χρόνου στα χωριά μας από πολύ νωρίς περισσότερους νέους. Είναι λοιπόν μια σημαντική αφορμή για τα παιδιά να παραμείνουν πιο πολύ καιρό στα χωριά μας, να τα γνωρίσουν καλύτερα, να δεθούν με φίλους και κατά συνέπεια με τον τόπο καταγωγής τους. Αυτό εξυπηρετεί το τουρνουά και είμαστε σίγουροι ότι του χρόνου θα έχει περισσότερες συμμετοχές αφού ήδη και άλλα χωριά έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για να αγωνιστούν. Είναι λοιπόν στο χέρι μας όχι μόνο να κρατήσουμε την διοργάνωση αλλά και να την ενισχύσουμε έτσι ώστε να γίνει θεσμός και σημείο αναφοράς για τα δρώμενα στην ορεινή πατρίδα».

Για την ιστορία αναφέρουμε και τα αποτελέσματα του τουρνουά όπως τα δημοσίευσε ο Κορυφιώτης φίλος μας Τάκης Λιάπης στο blog: <http://kaprotrikalon.blogspot.com/>

ΓΚΡΟΥΠ ΠΑΧΤΟΥΡΙΟΥ

ΠΑΧΤΟΥΡΙ - ΚΟΡΥΦΗ	5 - 5
ΑΡΜΑΤΟΛΙΚΟ - ΚΟΡΥΦΗ.....	2 - 0
ΠΑΧΤΟΥΡΙ - ΛΑΦΙΝΑ	6 - 5
ΚΟΡΥΦΗ - ΛΑΦΙΝΑ.....	3 - 5
ΑΡΜΑΤΟΛΙΚΟ - ΠΑΧΤΟΥΡΙ.....	7 - 2
ΛΑΦΙΝΑ - ΑΡΜΑΤΟΛΙΚΟ.....	0 - 5

Πρώτο το Αρματολικό

ΓΚΡΟΥΠ ΝΕΡΑΪΔΑΣ

ΝΕΡΑΪΔΑ - ΜΥΡΟΦΥΛΛΟ	3 - 5
ΜΥΡΟΦΥΛΛΟ - ΑΕΤΟΣ.....	6 - 6
ΑΕΤΟΣ - ΝΕΡΑΪΔΑ.....	6 - 5

Πρώτο το Μυρόφυλλο

Στον τελικό που έγινε στο γήπεδο του Παχτουρίου υπό βροχή η ομάδα του ΑΡΜΑΤΟΛΙΚΟΥ επικράτησε της ομάδας του ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ με σκόρ 3 - 1.

Ο πρόεδρος του Πανθεσσαλικού Συλλόγου, Μιχάλης Κατσαρός, απονέμει το κύπελο στον αρχηγό του Αρματολικού.

Μέλη του Πανθεσσαλικού Συλλόγου μαζί με τους αρχηγούς των δύο ομάδων και τον διαιτητή μετά την απονομή.

Πλήθος κόσμου παρακολούθησε τους αγώνες (γήπεδο Νερίδας).

Στιγμιότυπο από τον αγώνα Παχτουρίου-Λαφίνας (γήπεδο Παχτουρίου).

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΑΧΤΟΥΡΙΩΤΩΝ ΒΟΛΟΥ

Ο πρόεδρος και τα μέλη του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτουριωτών ιώθουν την ανάγκη να ευχαριστήσουν από τα βάθη της καρδιάς τους, ορισμένους ανθρώπους, για την βοήθεια και την ανιδιοτελή προσφορά τους στην οργάνωση των εκδηλώσεων του συλλόγου το φετινό καλοκαίρι.

Η κατά γενική ομολογία επιτυχημένη βραδιά στο πάρτι των νέων στο χώρο του Κρίτσι - που ένωσε την νεολαία και των έξι χωριών της κοινότητάς μας - είχε τη «σφραγίδα» του Λάκη Τσιρογιάννη και του Ηλία Λάκκα που προσέφεραν τα ποτά και τα μηχανήματα μουσικής αντίστοιχα, του Ανδρέα Βασιλάρα που διέθεσε τον ενισχυτή και τα ηχεία αλλά και της Λιάννας Βασιλάρα που δώρισε τα αναψυκτικά εις μνήμην του παππού της Νικολάου Βασιλάρα (υπήρξε επί σειρά ετών αντιπρόεδρος του Πανθεσσαλικού συλλόγου). Ιδιαίτερως σημαντική ήταν και η παρουσία του Χρήστου Παπαγιάννη που συνέβαλε τα μέγιστα στην διοργάνωση του ποδοσφαιρικού τουρνουά και στην στελέχωση της ομάδας του χωριού μας. Αρωγός στις προσπάθειες μας και η κοινότητα, τα συνεργεία της οποίας φρόντισαν για την ετοιμότητα των χώρων που φιλοξένησαν το πάρτι και το ποδοσφαιρικό τουρνουά. Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους εκείνους που ανταποκρίθηκαν άμεσα στο κάλεσμα και χωρίς δεύτερη σκέψη έδωσαν και την ψυχή τους για να πετύχουν οι φετινές εκδηλώσεις. Η συγκινητική συμμετοχή τους μας γεμίζει με αισιοδοξία αλλά ταυτόχρονα ανεβάζει και τον «πήχη» των προσδοκιών για το καλοκαίρι που μας έρχεται. Σας θέλουμε όλους κοντά μας γιατί χωρίς την βοήθεια σας τα όνειρα που μας ενώνουν δεν μπορούν να πάρουν σάρκα και οστά. Ένα μεγάλο ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μας.

Ο πρόεδρος και τα μέλη του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτουριωτών Βόλου.

Πάρτι νέων στο Παχτούρι

Το πάρτι νέων του Παχτουρίου είναι ένας θεσμός που έχει τις ρίζες του κάπου εκεί στα τέλη της δεκαετίας του '80, όταν οι νέοι του χωριού, λίγες μέρες πριν το πανηγύρι του δεκαπενταύγουστου, έπαιρναν ένα κασετόφωνο πολλές κασέτες, μερικές μπίρες και με άφθονη διάθεση για χορό και διασκέδαση κατηφόριζαν προς το παλιό σχολείο του χωριού. Από τότε περάσανε αρκετά χρόνια και το καθιερωμένο πια πάρτι πέρασε στη φροντίδα του Πανθεσσαλικού συλλόγου Παχτουριωτών. Φέτος λοιπόν η επιτυχία του ξεπέρασε κάθε προσδοκία μιας και πραγματοποιήθηκε σε μια μαγευτική τοποθεσία, στο παλιό αλώνι στην άκρη του χωριού. Η μουσική έπαιζε σε δυνατούς ρυθμούς χάρη στην άρτια τεχνική υποστήριξη που προσέφεραν τα εξαιρετικά cd players και ηχεία, προσφορά συχωριανών μας. Οι φωτιές που είχαν ανάψει περιμετρικά του χώρου δημιουργούσαν μια εντυπωσιακή ατμόσφαιρα που συμπλήρωναν οι φιγούρες των παρευρισκομένων επιδόσεων χορευτών. Τέλος είναι άξιο αναφοράς ότι σε μια πρόχειρη καταμέτρηση στις 03:00 τα ξημερώματα υπήρχαν πάνω από 150 άτομα πολλοί εκ των οποίων ήταν από τα γύρω χωριά. Ραντεβού του χρόνου με πολλές εκπλήξεις καθώς φέτος ο πήχης έχει ανέβει ψηλά.

Γιώργος Χρηστάκης
Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων
του Πανθεσσαλικού Συλλόγου Παχτουριωτών.

Η παρουσία νέων από τα γύρω χωριά ήταν εντυπωσιακή.

Από το γλέντι δεν μπορούσαν να λείψουν τα παραδοσιακά «Κάγκελα».

Το ξημέρωμα βρήκε τους νέους να γλεντούν.